

PONAD **PODZIAŁAMI PARTYJNYMI** POLITYCY Z NASZEGO REGIONU NAMAWIALI **MIESZKAŃCÓW DO SZCZEPIEŃ**. SZCZEGÓLNICIE PRZEKONUJĄCO I DRAMATYCZNIE ZABRZMIAŁ APEL PARLAMENTARZYSTÓW, KTÓRZY SĄ LEKARZAMI. ONI WIDZIELI, JAK **UMIERAJĄ LUDZIE** NA COVID-19! \2

PIĄTEK \ NIEDZIELA
106-08|08|2021|

GAZETA OLSZTYŃSKA

135
LAT

cena 4 zł (w tym 8% VAT)

KTO ZBADA SZCZĄTKI LUCY

MOŻE RADOSŁAW HERMAN NIE MA TAKICH PRZYGÓD JAK INDIANA JONES, ALE JEDNO JEST PEWNE — JAK CZARODZIEJ POTRAFI ZMIENIAĆ PRZESZŁOŚĆ. ON, WOJCIECH DUDAK I ICH EKIPA, PONAD DZIESIĘĆ LAT TEMU, ZMIENILI HISTORIĘ LIDZBARSKIEGO ZAMKU. JAK? CIĘŻKĄ I ŻMUDNĄ PRACĄ. CHOCIAŻ BYŁA TO TEŻ NIEZWYKŁA PRZYGODA. \5

JEST NAS
CORAZ MNIEJ! \3

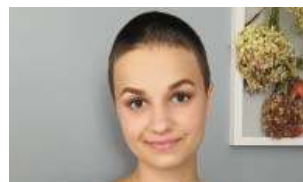
BUDZIMY SIĘ TAM,
GDZIE CHCEMY \6

KORZENIE EŁKU
ZOSTAWIŁY ŚLAD \8

POMÓŻ ADZIE
WYGRAĆ Z WROGIEM \10

W ELBLĄGU OLIMPIA
CHCE WYGRAĆ \22

DO CZTERECH
RAZY SZTUKA? \24

APELOWALI PONAD PODZIAŁAMI

JEDNYM GŁOSEM
POLITYCY Z WARMII I
MAZUR NAMAWIALI
W CZWARTEK
MIESZKAŃCÓW REGIONU
DO TEGO, ŻEBY SIĘ
SZCZEPIĆ. SZCZEGÓLNE
DRAMATYCZNIE
ZABRZMIAŁ APEL
PARLAMENTARZYSTÓW,
KTÓRZY SĄ LEKARZAMI I
WIDZIELI, JAK UMIERAJĄ
LUDZIE NA COVID-19.

Nie ma lepszej broni w walce z pandemią niż szczepienia. Jednak w Polsce, a już szczególnie na Warmii i Mazurach poziom wyszczepienia społeczeństwa jest wciąż za niski. Jeśli tego nie zmienimy, czeka nas jesienią czwarta fala zachorowań i niestety kolejna fala zgonów. Wczoraj w Olsztynie politycy z różnych opcji politycznych wspólnie zaapelowali do mieszkańców o to, żeby się szczepić. Sami to już zrobili.

Iwona Arent, poseł PiS

— Chciałabym zaapelować do wszystkich mieszkańców Warmii i Mazur: szczepmy się. Szczepmy się i apelujemy tutaj o ponad podziałami politycznymi. Wszyscy jesteśmy zaszczepieni, jesteśmy przykładem tego, że szczepionki są nam potrzebne i nie szkodzi. Dziś pod respiratorami leżą osoby niezaszczepione, nie ma tam osób zaszczepionych. Leżą tylko osoby, które nie zaszczepiły się i nie wierzą w szczepienia. I te osoby mogą umrzeć. Jeżeli nie myślicie o sobie, to pomyślcie o swo-

ich rodzinach, o innych, to jest właśnie solidarność ludzka i wyraz miłości do innego człowieka.

Gustaw Marek Brzezina, marszałek województwa

— Apeluję do społeczeństwa Warmii i Mazur, żeby wykorzystać tę szansę i powszechnie się szczepić. Bo to jest jedyna droga, jedyna możliwość uniknięcia czwartego ataku pandemii. Sam jestem zaszczepiony i naprawdę nie wyobrażam sobie, że nasze województwo, które już dziś jest wymieniane jako jedno z pierwszych, może być zamknięte społecznie i gospodarczo. Dlatego proszę i apeluję, żeby się szczepić, propagować szczepienia. To jest odpowiedzialność zbiorowa, wyraz dbałości o zdrowie i życie nas wszystkich, ale również dbałości o region. Dziś zaledwie 40 proc. naszego społeczeństwa jest zaszczepionych, jest to zdecydowanie za mało, żeby mówić o zbiorowej odporności w regionie.

Janusz Cichoń, poseł KO

— Apelujemy głównie do tych, którzy się nie zaszczepili. Bo nasze losy w wymiarze społecznym dzisiaj od nich zależą. Potrzebna jest nam i pełna mobilizacja władzy, która powinna lepiej informować na temat konieczności szczepienia się, ale też aktywności nas wszystkich po to, żeby przekonywać tych, którzy się do tej pory nie zaszczepili, o konieczności szczepienia. Od nich dzisiaj zależy przyszłość naszego regionu i walka z pandemią. Tylko szczepienia masowe są w stanie nas uchronić przed rozprzestrzenianiem się i dalszym rozwojem pandemii. Apelujemy zaszczepcie się w interesie własnym, a jeśli nie macie przekonania do tego, że jest to konieczne, to weźcie pod uwagę swoją rodzinę, przyjaciół, znajomych, ich zdrowie i ich bezpieczeństwo.

Politycy z Warmii i Mazur namawiali w czwartek mieszkańców regionu do tego, żeby się szczepić

Prof. Wojciech Maksymowicz, poseł Polska 2050 i lekarz

— Jeżeli raz nam zaufaliście, to zaufajcie również, że naprawdę szansą dla nas, dla każdego z osobna, ale również wszystkich razem jest to, że byśmy wykorzystali to narzędzie, którego rok temu nie mieliśmy dla powstrzymania pandemii. Czwarła fala zbiera pomału. Musimy zrobić wszystko, żeby nie doszło do poważnych zachorowań. Jedyną drogą jest szczepienie się. Dlatego też apelujemy do was, my wszyscy tutaj zebrani, abyście państwo zaszczepili się. Bardzo was o to prosimy w interesie własnym, ale też bliskich, w interesie dobrej rozumianej miłości bliźniego po prostu. Mogę to poświadczyć, bo przy mnie bardzo wielu ludzi, którym nie byliśmy już w stanie pomóc, umierało na oddziale covidowym i wiem, jak to wygląda. I to nie jest żaden wymysł, tak po prostu może być. Ta liczba szczepień, która jest w tej chwili jest niewystarczająca. Prosimy, błagamy was, żebyście podjęli

takie działania wszędzie w naszym województwie. Minister zdrowia nie dalej jak wczoraj wymienił nasze województwo jako jedno z tych, gdzie jest najniższy poziom szczepień. W związku z tym jak dojdzie do zamykania działalności gospodarczej, lockdownu, to będziemy jednymi z pierwszych kandydatów do tego jako region. Już w tej chwili jesteśmy jednym z dwóch województw, gdzie jest najszybsze tempo przenoszenia wirusa. W interesie nas wszystkich zróbcie to państwo.

Bogusława Orzechowska, senator PiS i lekarz

— Dziś spotykamy się ponad podziałami, nieważne kto, jakie ugrupowanie reprezentuje. Ważne żebyśmy działali dla dobra obywateli naszego województwa. To, czy będziemy się szczepić zapewni nam zdrowie i życie. Do tej pory nie spotkałam z przypadkiem osoby, która zmarłaby po szczepieniu. Natomiast, niestety, wielu naszych przyjaciół zmarło po

zachorowaniu na Covid-19. Dopiero ci, którzy chorują zdają sobie sprawę jak ciężka jest to choroba i jak długotrwałe pozostawia skutki. Sama zachorowałam w listopadzie ubiegłego roku. Na szczęście przeszłam chorobę w miarę łagodnie. Dziś ja, cała moja rodzina włącznie z wnukami powyżej 12 roku życia jesteśmy zaszczepieni i mam nadzieję, że przed następną falą jesteśmy bezpieczni. 41 proc. wyszczepienia w naszym województwie, to zdecydowanie za mało. Dobrze byłoby, aby przynajmniej drugie tyle osób było zaszczepionych. Wtedy będziemy już całkowicie bezpieczni. Mówi się, że to jest eksperyment medyczny, to jest kompletna bzdura, dlatego, że szczepionki tego rodzaju produkowane są już do wielu lat, natomiast rzeczywiście wirus jest całkowicie nowy. Dlatego proszę was, jeżeli nie jest wam obojętne własne zdrowie i życie oraz zdrowie i życie waszych bliskich, zaszczepcie się.

Aleksander Socha, wicewojewoda

— Robimy wszystko, aby umożliwić mieszkańcom zaszczepienie się. Wczoraj mieliśmy 163 nowe zachorowania w kraju, dziś jest ich 176. Ta liczba kroczy, to koło nabiera rozpędu i żeby to koło stanęło, to musimy wszyscy poddać się szczepieniu. Szczepmy się, bo to jest w naszym własnym interesie. Chronimy siebie a jednocześnie innych. Jeżeli ktoś ma odmienne zdanie, to przekonujmy go, że warto się szczepić. Czekają nas trudne czasy i może gospodarka nie powinna być aż tak ważna, natomiast zdrowie nasze musi być na pierwszym miejscu. Bo to my jako zdrowi będziemy tę gospodarkę odbudowywać, mamy szansę, mają szansę, ci którzy przeżyją. Nie dzielimy się, stańmy blisko siebie i powiedzmy sobie tak: musimy po prostu się ratować.

Michał Wypij, poseł Porozumienia

— Stawka dzisiejszej sprawy, o której rozmawiamy jest najwyższą z możliwych, to ludzkie życie. Dlatego wspólnie prosimy o to i apelujemy do wszystkich niezaszczepionych, żeby zadbać o siebie i swoich bliskich. Ale także apelujemy do wszystkich, którzy mają wpływ, którzy pełnią funkcje publiczne, od sołtysów, wójtów, burmistrzów, ale także naszych koleżanek i kolegów posłów, aby namawiali, aby aktywnie włączyli się do tego, żeby dać sobie szansę wygrać z Covidem. A z Covidem, z pandemią wygramy wtedy, kiedy będziemy wszyscy razem, kiedy będziemy mądrzy silni, zwarczy, przygotowani i mamy dzisiaj tę szansę. W zeszłym roku nie mieliśmy tej przewagi. Dziś mamy przewagę nad Covidem, mamy szczepionkę. Dlatego prosimy, apelujemy i błągamy o to, żebyście się państwo zaszczepili, a ci którzy mają takie możliwości wsparli akcję szczepień.

Andrzej Mielnicki

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk wydawca@gazetaolsztynska.pl
Artur Dryhymcz sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

REDAKTOR NACZELNY
Igor Hrywna

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO
Dawid Zmuda
Bartosz Orliński

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
gazeta@dziennikelbaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelbaski.pl

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn

PREZES
Jarosław Tokarczyk

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

MAMY PROBLEM: JEST NAS CORAZ MNIEJ

DEPOPULACJA WARMII, MAZUR, I POWIŚLA. WIDMO WYLUDNIENIA REGIONU ZAGŁADA NAM CORAZ BARDZIEJ W OCZY. JEŻELI NIC NIE ZROBIMY, TO BĘDZIEMY CUDEM NATURY, KTÓRY BĘDĄ PODZIWIĄĆ JEDYNI PRZYJEZDNI.

Jeszcze kilkanaście lat temu cieszyliśmy się, że Warmia i Mazury to region ludzi młodych, a więc z wielką perspektywą, którą daje młodość. Dziś wszystko się zmieniło, a na dodatek pandemia przyszła, która nasiliła problemy demograficzne. W ciągu ostatniej dekady ludność Warmii i Mazur zmalała o 36 tysięcy. To tak jakby z mapy regionu zniknęły Goldap, Mikołajki i Orzysz. Depopulacja zagląda w oczy większości gmin naszego regionu. Na 116 gmin jedynie 35 spośród nich nie zanotowały w ostatnich 20 latach ubytku mieszkańców. Największe problemy demograficzne mają gminy zlokalizowane w północnym pasie województwa.

Urząd Statystyczny w Olsztynie opublikował właśnie raport na temat sytuacji demograficznej w województwie warmińsko-mazurskim. Choć dużo tu liczb, cyferek, to jednak warto zapoznać się z tymi statystykami, bo jak na dłoni widać przyszłość Warmii i Mazur i niestety nie rysuje się ona w różowych barwach. Dlatego to powinna być obowiązkowa lektura dla rządzących zarówno krajem, jak regionem. Od samego gadania nic się nie zmieni, bo niebezpieczne trendy się nasilają. I tak naprawdę chyba nie będą po nas specjalnie płakać, bo choć pod względem wielkości nasz region jest czwartym w kraju, to jednak mało ludnym.

POD KONIEC UBIEGŁEGO ROKU REGION ZAMIESZKIWAŁO 1416,5 TYS. OSÓB, TO ZALEDWIE 3,7 PROC. POPULACJI POLSKI. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA U NAS TO 59 OSÓB NA 1 KM KWADRATOWY, PODCZAS GDY ŚREDNIA KRAJOWA TO 122 OSOBY.

Aż w 21 gminach regionu liczba mieszkańców nie przekracza 20 osób na kilometr kwadratowy. Inaczej jest oczywiście w miastach. Odziwo najgęściej zaludnionym miastem w regionie, polską Dhaką czy Manilą jest Elk, gdzie mieszka 2941 osób na kilometr kwadratowy. Dużo? Patrząc na najgęściej zaludnione miasta azjatyckie, to 15-krotnie mniej.

Po co to straszenie, powie ktoś, bo przecież nie tylko my mamy problemy demograficzne. To prawda, bo w ubiegłym roku w porównaniu do 2019 roku jedynie w dwóch województwach, a więc mazowieckim i pomorskim wzrosła liczba ludności.

Jednak ze statystyk wynika, że my jako region zwiżamy się dość szybko. W latach 2011-2020 liczba ludności zmniejszyła się o 36,1 tys. osób, w tym najwięcej o 12,5 tys. w ostatnich dwóch latach. Tempo depopulacji Warmii i Mazur jest wyższe niż średnia w kraju. W ubiegłym roku ubytek ludności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 44 osoby, podczas gdy w kraju było to 31 osób.

Co jest przyczyną problemów ludnościowych? To wynik oczywiście ujemnego salda migracji, ale również niekorzystnych tendencji w ruchu naturalnym ludności — zauważają statystycy z US w Olsztynie. Niski poziom urodzeń i znaczący wzrost liczby zgonów spowodowały, że przyrost naturalny był albo ujemny albo o zbyt niski, żeby rekompensować ujemne saldo migracji.

Jednak nie wszyscy w regionie mają problemem z demografią. W latach 2000-2020 w 35 spośród 116 gmin regionu liczba ludności zwiększyła się. Tu prym wiodą gminy położone w pobliżu Olsztyna i innych miast wo-

jewództwa. Wśród czternastu gmin o przyroście ludności większym niż 10 proc. znalazło się sześć gmin powiatu olsztyńskiego: Stawiguda — wzrost o 138,7 proc., Dywity — 58,2 proc., Jonkowo — 53,3 proc., Gietrzwałd — 31,8 proc., Purda — 25,3 proc., Barczewo — 15,0 proc. A ponadto dwie gminy powiatu elbląskiego: Milejewo — wzrost o 16,3 proc. i Elbląg — 11,4 proc. Wzrost ludności zanotowały także dwa miasta: Lubawa (wzrost o 12,8 proc.) i Elk (wzrost o 12,3 proc.) oraz cztery gminy wiejskie: Szczytno (wzrost o 37,7 proc.), Elk (19,8 proc.), Iława (17,1 proc.) i Giżycko (14,1 proc.). Jednak ten wzrost to głównie wynik emigracji bogatszych mieszkańców miast na wieś. Budują tu domy, bo mają blisko do pracy, a wokoło ciszę, zieleń.

Po drugiej stronie tego rankingu są gminy, skąd ludzie uciekają. Wśród gmin największy spadek ludności zanotowała gmina miejska Górowo Iławeckie (spadek o 17,5 proc.) oraz gminy Srokowo (15 proc.) i Reszel (14,2 proc.), a także gmina miejska Szczytno (14 proc.).

Może nie ma się czym martwić. Nawet jeśli będzie nas dużo mniej, to Warmia i Mazury przecież nie znikną z mapy.

— Jest czym się martwić — mówi prof. Jacek Piondzia, socjolog z UMK. — A marginalizacja nam nie grozi, bo już jesteśmy zmarginalizowani i to z różnych

względów. I gospodarczych i ludnościowych. Jest nas mniej i będzie nas mniej. I to jest powód do zmartwień, bo wyludniające się regiony tracą na znaczeniu gospodarczym. Im będzie nas mniej tym mniejsza będzie podaż siły roboczej, będziemy mniej atrakcyjni dla inwestorów, tej pracy będzie zatem też mniej. Po drugie nie tylko nas ubywa, ale zmienia się struktura wiekowa, bo raz, że rodzi się nas mniej, a dwa ludzie wyjeżdżają z Warmii i Mazur za granicę czy do większych miast. Coraz mniej jest młodych ludzi, a coraz więcej osób starszych.

Dlatego co powinno nas szczególnie martwić to spadek liczby dzieci (0-14 lat), z którym mamy do czynienia na Warmii i Mazurach od dwóch dekad. A przy tym przybywa osób starszych w wieku 65 lat i więcej, bo żyjemy dłużej. W naszym regionie przeciętne trwanie życia mężczyzn wzrosło w latach 2000-2020 z 69,2 lat do 72,0 lat, a kobiet z 78,6 lat do 80,6 lat.

W latach 2000-2020 liczba dzieci zmniejszyła się z 301,3 tys. do 215,7 tys. osób, zaś osób starszych wzrosła z 150,6 tys. do 244 tys. osób. Jeszcze dwadzieścia lat temu dzieci stanowiły 21,1 proc. społeczeństwa regionu a dziś tylko 15,2 proc. Odsetek osób starszych wzrósł z 10,6 proc do 17,2 proc., choć w innych regionach odsetek ten jest wyższy. Mimo zauważalnego starzenia się

społeczeństwa Warmia i Mazury należą do województw o stosunkowo wysokim odsetku osób młodych w wieku produkcyjnym i niskim odsetku osób starszych w wieku poprodukcyjnym.

Na wzrost ludności wpływ mają dwa czynniki liczba urodzeń i migracja. Niestety dziś na Warmii i Mazurach choć bocianów sporo, to jednak rodzi się dużo mniej dzieci. W ubiegłym roku urodziło się w regionie 12,1 tys dzieci, to 6,2 proc. mniej niż w 2019 roku. W porównaniu do 2000 roku to spadek aż o 22,4 proc.

Oczywiście ten problem ma cała Polska. Dziś w kraju dzietność wynosi 1,38 (współczynnik określający liczbę urodzonych dzieci przypadających na jedną kobietę w wieku 15-49 lat) i jest jedną z najniższych na świecie. Jednak na Warmii i Mazurach jest jeszcze gorzej, bo wskaźnik wynosi 1,27 i niższy był w trzech województwach: świętokrzyskim, opolskim i zachodniopomorskim. Tymczasem, żeby mówić o zastępowalności pokoleń i o tym, żeby Polska się nie kurczyła, wskaźnik powinien być na poziomie 2,1- 2,15.

Jednak to też nie jest tak do końca, że nie chcemy mieć dzieci. Otóż jedną z przyczyn niskiej liczby urodzeń na Warmii i Mazurach były też niekorzystne zmiany w liczbie kobiet w wieku prokreacyjnym. Populacja kobiet w wieku 15-49 lat zmniejszyła się z lat 2000-2020 o 55,3 tys. (o14,4 proc.).

Na sytuację demograficzną regionu rzutuje też oczywiście liczba zgonów. W ubiegłym roku zmarło w regionie 16,8 tys. osób, o 12,5 proc. więcej niż rok wcześniej.

Oczywiście problemy demograficzne ma cała Polska. Od 30 lat jesteśmy w tzw. zimie demograficznej, jak to określiła Barbara Socha, pełnomocnik rządu ds. polityki demograficznej, podczas swego niedawnego pobytu w Olsztynie. Jeśli myślimy o przyszłości Warmii i Mazur, to demografia tak naprawdę jest kluczem do tej przyszłości.

Czy możemy jakoś zaradzić tym złym trendom?

— Oczywiście, każdy może, o ile oczywiście ma odpowiednio dużo lat — żartuje prof. Piondzia dodając: — Możemy temu przeciwdziałać w wymiarze krajowym, regionalnym i lokalnym.

Tworząc to, o czym politycy mówią od zawsze, a czego nie robią, czyli system polityki prorodzinnej. Chodzi tu o różnego rodzaju zabezpieczenia instytucjonalne, czyli żłobki, przedszkola, domy opieki dziennej, wspomaganie pracodawców, którzy tworzyliby przykładowe żłobki, tak jak jest to w zachodniej Europie. Polacy w Wielkiej Brytanii są grupą, która charakteryzuje się wysokim przyrostem demograficznym. Nie wynika to z tego, że na Wyspach powietrze nastraja bardziej romantycznie, ale właśnie jest system zabezpieczeń instytucjonalnych, wsparcia, jak też pewność na rynku pracy powodują, że młodzi emigranci decydują się na większą liczbę dzieci niż w Polsce. Samo dawanie pieniędzy nie załatwi sprawy. Z badań wynika, że młodzi Polacy pytani o dzieci wskazują na brak stabilności zatrudnienia, brak opieki instytucjonalnej państwa nad dzieckiem, wysokie ceny mieszkań i brak tanich mieszkań na wynajem a dopiero potem wskazuje się na pomoc finansową państwa. Jeżeli tego nie jesteśmy w stanie zrozumieć, myślę tu też o rządzących, to nie ma co liczyć, że będzie nas więcej. Do tego dochodzi oczywiście kwestia otwarcia na imigrantów.

Andrzej Mielnicki

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

NIEŚWIEŻY ODDECH POTRAFI ZABIĆ

RAZ NA TYDZIEŃ,
RAZ NA MIESIĄC,
CZASEM RAZ
NA KWARTAŁ!
NIEKTÓRZY
MYJĄ ZĘBY
WEDŁUG TAKIEGO
HARMONOGRAMU.
ZDARZA CI SIĘ
ZANIEDBYWAĆ
HIGIENĘ JAMY
USTNEJ? JEŚLI
TAK, TO WARTO
ZERWAĆ Z TYM
NAWYKIEM
WŁAŚNIE DZIŚ.
6 SIERPNI
OBCHODZIMY
DZIEŃ ŚWIEŻEGO
ODDECHU.

Czy takie święta, jak Dzień Świeżego Oddechu, mają w ogóle sens? Okazuje się, że tak. To świetna okazja by promować higienę jamy ustnej, o której, jak się okazuje, często zapominamy. Co czwarty Polak szczotkuje zęby rzadziej, niż dwa razy dziennie. Co dziesiąty zmienia szczoteczkę raz na rok. Tak wynika z badań prowadzonych przez TNS OBOP dla firmy Rossmann.

Choć większość z nas deklaruje dbałość o zęby, ich stan mówi co innego. Z danych Ministerstwa Zdrowia wynika, że próchnicę ma 86 procent 6-latków, 80-96 procent nastolatków (12-18 lat) i niemal 100 proc. 40-latków. Prawie połowa seniorów traci zęby. Co czwarty Polak odwiedza dentystę raz na 5 lat — alarmuje Naczelna Rada Lekarska.

Zeszłoroczny lockdown tylko pogłębił ten problem.

— Dzieci, uczące się on-line wypadły z dawnego schematu. Już nie wstają rano i nie idą do łazienki umyć zęby. Spora ich część w ogóle zapomina o myciu zębów — niepokoił się lek. Jan Perek w rozmowie z Dzień Dobry TVN.

BABCIA NIE MYŁA, TO I JA NIE BĘDĘ

O higienie jamy ustnej zapominają też dorośli.

— Nigdy nie lubiłem tej procedury — zwierza się Wojtek z Olsztyna. — Pasty do zębów są ohydne. Po szczotkowaniu zawsze krwawią mi dziąsła — skarży się.

— Jestem z natury samotnikiem, pracuję online. Rzadko spotykam znajomych, więc rzadko myję zęby. Moja babcia w ogóle zębów nie myła, a dożyła osiemdziesiątki — komentuje Andrzej, copywriter.

— Szczoteczka, pasta? Nie mam na to sił! Gdy wracam późno z pracy, po prostu padam na twarz ze zmęczenia. A rano mam zajęcia — tłumaczy się Kasia, studentka prawa.

Nasi rozmówcy nie narzekają na kłopoty z uzębieniem.

— Nic mi nie dolega — zapewnia Andrzej. — Może czasem boli mnie dolna piątka, gdy jem kwaśne owoce — dodaje.

DAWNO DAWNO TEMU...

Już w zamierzchłych czasach ludzie wiedzieli, że o jamę ustną warto dbać. Pierwsze wzmianki pochodzą ze starożytnego Egiptu. Budowniczości piramid używali specjalnego proszku z kopyt bydlęcych z dodatkiem ziół, skorupiaków i pumeksu. W tzw. Papirusie Ebersa (datowanym na ok 1550 r. p.n.e.) anonimowy autor opisywał leki zapobiegające obrzękom dziąseł i rozchwianiu zębów. Były to: miód, kwas krzemowy, ziemia ołowiana oraz zieleń miedziana.

Czyjemy tylko ten ząb, który nas boli.

Karol Bunsch

O czystość zębów troszczyli się również Hindusi. Około 5000 roku p.n.e. czyścili zęby rozwidłonymi gałązkami iskrobaczkami. Resztki jedzenia usuwano także za pomocą rybich ości i ptasich piór.

Nieco inną receptę mieli Grecy. W III wieku p.n.e. Arystoteles zalecał Aleksandrowi Wielkiemu nacieranie zębów lnianą ściereczką. Zdaniem Aulusa Corneliusa Celsusa, rzymskiego medyka żyjącego w drugiej połowie I w. p.n.e., przed próchnicą skutecznie chroniło regularne płukanie

Fot. pexels.com

jamy ustnej łagodnym octem oraz zucie ligustru i pół-dojrzałych jabłek.

Zębów utrata poprzedza zejście ze świata.

Przysłowie francuskie

Okres średniowiecza nie kojarzy nam się specjalnie z higieną. Jednak wówczas również czyszczono zęby za pomocą piór oraz igieł. W 1020 r. Awicenna, arabski filozof oraz lekarz, stworzył nawet traktat o utrzymaniu higieny jamy ustnej, w którym zalecał płukanki i specjalne szczoteczki.

PIERWSZA SZCZOTECZKA

Wynalezienie pierwszej szczoteczki do zębów przypisuje się jednak Chińczykom. Mieszkańcy Państwa Środka mieli stworzyć ją w 1498 roku. Miała formę rękojeści z osadzoną prostopadłą pękniętą włosią. Pierwsza nowoczesna szczoteczka to dzieło Anglików. W 1780 roku William Addis, wykonał ręczkę z kości, a włókna przymocował w wywierconych przez środek otworach. Ale wynalazek opatentował dopiero w XIX wieku Amerykanin H. N. Wadsworth. W Stanach Zjednoczonych opracowano także prototyp pasty do zębów. Sprzedawano ją w ceramicznych pudełkach lub tubkach. Pastę nakładano na szczoteczkę, a czasem po prostu na palec.

WOJNA O SMRÓD

Czyste zęby traktowano serio nie tylko w czasach współczesnych. Historia zna przypadek, gdy przykry zapach z usta wywołał konflikt zbrojny!

Jama ustną jest lekarzem żołądka.

Przysłowie niemieckie

— W 1473 roku wybuchła wojna między dwoma państwami na terenie dzisiejszego Meksyku — czytamy na stronie gabinetu stomatologicznego www.krajewscy.lublin.pl. — Żona jednego z poważniejszych władców nie przestrzegała higieny jamy ustnej i, z uwagi na przykry zapach z ust, nie cieszyła się względami męża. Brat, władca sąsiedniego królestwa, ujął się za siostrę, ale wojnę przegrał, tracąc życie i królestwo.

BAKTERIE I CHOROBY

Skąd bierze się przykry oddech? Najczęściej z niewłaściwej higieny. Jeśli niedokładnie, lub zbyt rzadko, czyścimy jamę ustną, rozkładające się resztki pokarmów zalegają w zgorzelinach zębowych.

Ale brzydki zapach z ust towarzyszy także schorzeniom zębów i dziąseł, chorobom nosa, uszu, gardła, zatok, migdałków, przewodu pokarmowego, czy infekcjom dróg oddechowych. Zapach z ust pogarsza nalożone palenie oraz nadużywanie alkoholu.

Należy tysiąc razy więcej cenić swój ząb niż diament.

Przysłowie hiszpańskie

Jeśli dokładnie szczotkujesz zęby i wciąż dokucza ci przykry woń, nie lekceważ tego objawu. Być może to oznaki niewydolności wątroby, kwasicy ketonowej (występującej w przebiegu cukrzycy typu I), ropnego zapalenia oskrzeli lub ropnia płuc. W niektórych przypadkach wstydlivy zapach ma związek z rozwijającym się nowotworem!

SZEŚĆ MINUT DZIENNE

Nieświeży oddech potrafi zabić. Nie tylko w sensie przenośnym, ale i dosłownym.

NIEWŁAŚCIWA HIGIENA JAMY USTNEJ, LUB JEJ BRAK, WPŁYWA BOWIEM NA ZDROWIE CAŁEGO ORGANIZMU. ZŁY STAN JAMY USTNEJ MOŻE PRZYCZYNIĆ SIĘ DO TAKICH DOLEGLIWOŚCI, JAK ZAPALENIE WSIERDZIA, CHOROBY SERCOWO-NACZYNIOWE, POWIKŁANIA PORODOWE, ZAPALENIE PŁUC, A NAWET ZABURZEŃ POZNAWCZYCH.

Jedną z bakterii powodujących ciężki przebieg zapalenia przyzębia jest powiązana z chorobą Alzheimera! Bakteria powoduje zakażenie dziąseł, a następnie przedostaje się do mózgu i powoli uszkadza tkanki.

Zdrowie jako zamek, gęba jak wrota warowne, a w nich zęby jako strażnicy przedni.

Stąd warto dbać o zdrowie naszych zębów i dziąseł. Zwłaszcza, że nie ma w tym nic trudnego. Wystarczy 6 minut dziennie, by mieć piękny uśmiech i cieszyć się dłuższym życiem. Zęby należy szczotkować dwa razy w ciągu doby: 3 minuty rano i 3 wieczorem. Specjaliści zalecają także codzienne nitkowanie oraz płukanie jamy ustnej fluorkowymi płynami. Czyścić należy także język. Szczoteczki wymieniamy co trzy miesiące, zawsze po chorobie.

To jednak nie wszystko. Powinniśmy odwiedzać dentystę co najmniej dwa razy w roku. Właściwa profilaktyka stomatologiczna zakłada kontrolę stanu uzębienia i jamy ustnej raz na 3-6 miesięcy.

Pawel Snopkow

WARTO WIEDZIEĆ

- Recepty na zdrowe uzębienie szukał Mikołaj Kopernik. „Wziąć orlików asów 2 albo 1,5 asa, ruty 1 as i zrobić odwar w dostatecznej ilości wody, a pod koniec gotowania dodać miodu i przesączać myć dziąsła rano i wieczorem” — doradzał słynny astronom, który miał również wykształcenie lekarskie;
- Nadworny lekarz francuskiego króla Henryka III na zapalenie dziąseł zalecał płukanie ust... moczem. Najlepiej miała się do tego nadawać uryna ostów hiszpańskich;
- Badania Światowej Organizacji Zdrowia wykazały, że 47 proc. fińskich mężczyzn w wieku 30+ myje zęby rzadziej, niż dwa razy dziennie. Z innych badań wynika, że co trzeci dorosły w Finlandii boi się wizyt u dentysty;
- Szacuje się, że w jamie ustnej człowieka bytuje około 700 rodzajów bakterii. Większość z nich nie zagraża naszemu zdrowiu. Niektóre są jednak bardzo szkodliwe i w momencie osłabienia odporności organizmu mogą doprowadzić do poważnych infekcji.

CHCIAŁBYM BYĆ JAK INDIANA JONES

W FILMACH
ARCHEOLOG SZUKA
SKARBÓW, WALCZY
Z NAZISTAMI,
WYMACHUJE
LASSEM, STRZELA
Z REWOLWERÓW.
CHCIAŁBYM BYĆ TAKI
JAK INDIANA JONES
— MÓWI RADOŚLAW
HERMAN.

Może Radosław Herman nie ma takich przygód jak Indiana Jones, ale jedno jest pewne — jak czarodziej potrafi zmieniać przeszłość. On, Wojciech Dudak i ich ekipa, ponad dziesięć lat temu, zmienili historię lidzbarskiego zamku. Jak to się stało? Ciężką żmudną pracą. Chociaż była to też niezwykle przygoda.

— Minęło sporo lat, a ja nadal uważam, że był to czas niezwykle. Podczas badań na przedzamczu zaskoczyło nas bardzo dużo.

— Ale wróćmy do początku tej przygody. Do Lidzbarka Warmińskiego pan Radosław przyjechał 12 lat temu, żeby prowadzić prace na będącym wówczas w fatalnym stanie przedzamczu.

— Przeszedłem przez most na Łynie i z miejsca się zakochałem — wspomina Radosław Herman. — Nie byłem pewien, czy inwestor powierzy mi badania archeologiczne. Wyglądałem bardzo młodo, jednak udało się.

Już podczas badań sondażowych okazało się, że wiedzę na temat przedzamczu należy zweryfikować.

— Dla nas ogromnym zaskoczeniem było to, że opisana wcześniej historia tego miejsca była zupełnie inna, niż wynikałoby to z naszych badań — wspomina archeolog. — Osoby, które ją opisywały robiły to na podstawie dostępnej wiedzy. Trzeba przy tym oddać, że czerpały ją z opisów i ilustracji, które często są niekompletne lub nie do końca prawdziwe. My mogliśmy to zweryfikować badaniami. Zaskoczenia spotykały nas co krok — natrafiliśmy na średniowieczną malowaną wieżę przybramną, następnie na otwór dawnego

wodociągu i na średniowieczny XIV-wieczny mur z pierwszej fazy budowy, murowane przedbramie, a przecież to nie wszystko. Były też pozostałości budynków, piece do ogrzewania ciepłym powietrzem, fundamenty oranżerii biskupa Ignacego Krasickiego...

Badania archeologiczne udowodniły, z której strony był wjazd do zamku i to inaczej niż sądzili wcześniejsi badacze. W tym miejscu stoi teraz drewniany most, który jest pomysłem pana Radosława.

Most łączy się z drogą 51, która jest w tej chwili remontowana.

— Niewykluczone, że natrafilibyśmy pod nią na resztki traktu, którym biskupi wjeżdżali do zamku — mówi archeolog, bo prawdopodobnie trakt biegł tą samą trasą już w XIV-XV wieku.

Te wszystkie odkrycia zmieniły historię lidzbarskiego przedzamczu.

— Praca w Lidzbarku Warmińskim była niezwykle pasjonująca — wspomina archeolog.

— Nie siedziałem w jednym wykopie, tylko przemieszczałem się po całym obiekcie, miałem klucze do wszystkich pomieszczeń i w każdym trafiałem na coś interesującego. Oczywiście dla każdego interesujące jest coś innego. Ciągłe patrzyłem na mury, szukając szczegółów mówiących o historii przedzamczu, ale naprawdę zachwylił mnie... potłuczony garnek gliniany z XIV wieku. Osobiście go wykleiłem. Został znaleziony przy fundamentach wieży. Prawdopodobnie zostawił go robotnik, który tę wieżę budował. Zjadł śniadanie i odstawił. Możliwe, że zasypał garnek jego kolega. To naczynie w całości zostało zgniecione przez warstwę itam czekało na nas od XIV wieku.

Jak twierdzi pan Radosław, nie było zbyt wielu spektakularnych zabytków, mimo, że jak się okazuje, łącznie uzbierało się ich ok. 30 tysięcy sztuk.

— Zdecydowana większość to oczywiście fragmenty naczyń glinianych, porzucane w różnych miejscach. Kiedy takie naczynie się stłukło, było wyrzucane do fosy, rzeki, czy do jakiegos dolka. Jest tego bardzo dużo — wyjaśnia archeolog.

— Ale były też ciekawostki. Jedną z nich były znalezione przez nas w miejscu toalety kilkadziesiąt ołowianych kul do pistoletu oraz niekompletna forma do odlewania takich kul. Innym intrygującym znaleziskiem były muszle po ostrzygach. To znaczy,

Fot. Album przywatny

że biskupi je jadali. Zjada się je na surowo, więc muszą być świeże, a przecież musiano je transportować z bardzo dużej odległości. Jak to robiono, skoro nie było jeszcze samochodów i samolotów?

Jednym z piękniejszych znalezisk jest fragment szklanczy z XVI wieku.

— Był na niej ręcznie wykonany malunek, na którym para ludzi niosła winne grono. Bardzo piękna rzecz — kontynuuje opowieść archeolog. — Ludzie pytają mnie często, czy znalazłem złoto. Otóż jedyne, co złoto przypominało, to złotego koloru krążki, wyglądające jak monety, ale niewybite. Znaleźliśmy je w warstwie węgla drzewnego, który służył kiedyś do osuszania wieży. To stara technologia, węgiel bowiem wyciąga wilgoć.

Pisząc o odkryciach na lidzbarskim przedzamczu nie sposób pominąć jeszcze dwóch. Pierwszy z nich to piece, które można dzisiaj podziwiać, bo został pięknie wyeksponowane przez właścicieli hotelu, który powstał na przedzamczu.

— Trzeba tu zaznaczyć, że odkryliśmy w miedzymurzu zespół pieców ogrzewających budynki, które stały tutaj od XVI wieku. Wzniesiono je na wcześniejszym miedzymurzu południowym, w okresie, gdy wjazd do zespołu zamkowego przeniesiono w obecne miejsce. Rzadko się zdarza, że znajdujemy tak dobrze niemal w całości zachowany piec. Myślę, że można by go było odtworzyć w stu

procentach i nawet w nim napaść — śmieje się archeolog.

Drugim wspomnianym znaleziskiem jest architektura — zespół bramny z malowaną wieżą, z przedbramiem oraz rampą prowadzącą do podziemi baszty artyleryjskiej. Zresztą odkopanie podziemi tej baszty też było wielką przygodą i wyzwaniem technicznym, bo dostęp do wnętrza prowadził przez wąskie drzwi i po stromych schodach.

Jednak najwięcej emocji wśród ekipy i odwiedzających nasze wykopy budziły i budzą szczątki... młodej kobiety, na które archeolodzy natknęli się w miedzymurzu. Szkielet pochodzi przypuszczalnie z XVII wieku.

— Nazwaliśmy ją lidzbarską Lucy — wspomina Radosław Herman. — Jej historia jest owiana tajemnicą. Powstawały oczywiście różne hipotezy, kim mogła być i jakie były okoliczności jej śmierci, ale nie udało się raczej żadnej potwierdzić.

Archeolog Radosław Herman

to specjalista w archeologii historycznej, bronioznawstwie i badaniach archeologiczno-architektonicznych. Jest też prezesem Stowarzyszenia Alchemia Czasu. Jest badaczem zabytków architektonicznych (głównie zamków) oraz miast. Przez kilka lat był pracownikiem Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, a teraz pracowni badawczo-projektowej ARCH-TECH. Od 2006 r. współpracuje z organizacjami zrzeszającymi amatorskich miłośników eksploracji i historii. Jest także autorem książek popularnonaukowych i felietonistą portalu Pojezierze24.pl.

To również finalistą konkursu Popularyzator Nauki 2016 oraz współtwórcą i konsultant naukowy w programie „Misja Skarb” emitowanym na kanale Fokus TV.

Szcątki znaleziono w maju 2008 roku. Według wstępnej analizy, należały do młodej kobiety między 20 a 30 rokiem życia. Szkielet nie miał widocznych uszkodzeń, które wskazywałyby na brutalną śmierć.

— Dlaczego nas to bardzo zaskoczyło? Bo w tym miejscu nie powinno być żadnego pochówku, aktoś ją jednak tam pochował. Nielegalnie i w związku z czymś, co nie pozwalało ją pochować na cmentarzu, czy przy kościele, czyli na poświęconej ziemi. Gdyby wykonać dokładne badania laboratoryjne, np. genetyczne szkieletu, zapewne dowiedzielibyśmy się więcej.

Jedną z teorii głosi, że może była to osoba innej wiary, na przykład Żydówka, albo kochanka biskupa lub murgrabiego, bo to oni wtedy zarządzali obiektem.

— Nie wydaje mi się żeby ktoś dokonał pochówku pod osłoną nocy, na trawniku biskupa, nielegalnie, bez zgody i wiedzy biskupa, czy murgrabiego

— mówi pan Radosław. — Myślę, że gdyby to była ofiara zarazy, to bano by się ją pochować tak blisko, a jeśli wgrę wchodziłoby zabójstwo, to raczej pozbyłoby się ciała, zakopując w lesie lub topiąc w rzecze. Tak więc to bardzo tajemnicza historia.

Niewykluczone, że ktoś się w końcu pokusi o zbadanie lidzbarskiej Lucy. To jest ciągle możliwe.

Gdzie znajduje się w tej chwili jej szkielet?

— Umnie — odpowiada archeolog. — Tak jak pozostałe artefakty.

Zaskakujące? Archeologów to nie dziwi.

— Jeżeli się takich artefaktów nie bada i nie eksponuje, to w zasadzie są one kłopotem dla muzeów, gdyż zajmują tylko miejsce w magazynach. Z drugiej strony zapewne z czasem powstanie wystawa poświęcona badaniom na przedzamczu, a wówczas „nasze skarby” ujawnią się szerszej publiczności — wyjaśnia Radosław Herman. — Są to ślady ludzi, którzy tu kiedyś mieszkali ich kultury, potrzeb, a czasem tragedii.

Kiedyś Muzeum Warmii i Mazur nie chciało artefaktów z lidzbarskich wykopalisk na przedzamczu, ale obecnie nawiazaliśmy ponownie kontakt w tej sprawie. Myślę, że powstanie ciekawa wystawa.

Wracając do porównania autentycznej pracy archeologa z bohaterem „Poszukiwaczy zaginionej arki” (film pan Radosław obejrzał w dzieciństwie 40 razy!), to, jak się okazuje, bywa ona także niebezpieczna.

— Przy normalnych pracach budowlanych półtora metrowe rowy muszą mieć szalunek, nasze wykopy pod badania archeologiczne miewają i po 6 metrów głębokości. To dziesiątki, a może i setki ton ziemi oraz gruzu nad głową! Proszę sobie wyobrazić, co się może wydarzyć. W Lidzbarku Warmińskim już od samego początku musieliśmy pokonywać sporo trudności technicznych. Najpierw rozbijaliśmy beton na tarasie, później trafiliśmy na rury starych instalacji, a na dodatek leciała nam na głowy woda z dachów, no bo przecież nikt rymien nam nie przełożył w inne miejsce na czas pracy. Ale te wszystkie kłopoty to nic, w porównaniu z uczuciem, kiedy się wchodzi do miejsca, w którym nie stał przed nami nikt przez setki lat. Przenosimy się w przeszłość jak w ehikule czasu i odkrywamy na nowo historię.

Ewa Lublińska

BUDZIMY SIĘ TAM, GDZIE CHCEMY

A GDYBY TAK PEWNEGO RAZU RZUCIĆ WSZYSTKO I WYJECHAĆ? TAK ZROBIŁA PARA, KTÓREJ PODRÓŻ ŻYCIA MOŻNA OBSERWOWAĆ NA PROFILU NA INSTAGRAMIE: NASZ. VAN — KATARZYNA TROCHIMCZUK I ARKADIUSZ STAŃ. OD 11 MIESIĘCY PODRÓŻUJĄ I MIESZKAJĄ W VANIE.

— Jakie widoki podziwiacie teraz?

Katarzyna Trochimczuk: — Siedzimy w samochodzie, ale kiedy zadzwoniłaś, właśnie wrzucaliśmy nowy film, który dziś Arek realizował używając drona. Mamy piękny zachód słońca, różowo-fioletowo-błękitne niebo...

— Jednym słowem wszystko w zgodzie z opisem waszego profilu na Instagramie: podróżujemy z psem, śpimy na dziko, pijemy dobrą kawę i uskuteczniamy slow life. Czyli patrzymy na te zachody słońca. Może na początek. Jakie są pozytywne wyniki z życia w wanie?

Katarzyna: — Kiedy planowaliśmy podróż i przygotowując się do niej, obserwując kulturę życia w wanie, oczywiście obserwowaliśmy profile osób, które się na to zdecydowały. Przez to jednak, że jesteśmy ludźmi, którzy żyją w Internecie, ponieważ ja zajmuję się marketingiem, Arek kreuje obraz, braliśmy pod uwagę, że wszystko to, co tam widzieliśmy, nie oddaje do końca rzeczywistości. I trzeba wziąć na to poprawkę. Spodziewaliśmy się więc, że nie będzie tak kolorowo i pięknie. Dzięki temu nie nastawialiśmy się na konkretną sytuację. Nie przewidywaliśmy, że będzie bardzo ciężko albo znów cudownie i pięknie. Mamy jednak taką naturę, że w życiu skupiamy

się na pozytywach. Więc mieliśmy taki moment, że kiedy nasi znajomi – Kasia i Łukasz, którzy prowadzą kanał na YouTube – Podróżowanie, zapytali nas o negatywne aspekty życia w wanie, musieliśmy się długo zastanawiać. Nie wiedzieliśmy, co powiedzieć, bo my ich nie zauważamy. Owszem, na naszym profilu na Instagramie pokazujemy piękne zachody słońca, widoki, ale też to, w jaki sposób opróżnia się toaletę. To wszystko jednak jest dla nas normalnym życiem. Zawsze też powtarzam, że nasze życie nie różni się znacząco od tego, które prowadzi przeciętny mieszkaniec Warszawy. Chodzimy do sklepów, robimy zakupy, pracujemy. Różni nas to, że w każdej chwili możemy odjechać z miejsca w którym jesteśmy.

Arkadiusz Stań: — Budzimy się tam, gdzie chcemy, z różnymi widokami. Tam, gdzie zaparkujemy, tam żyjemy. Zawsze to od nas zależy, gdzie jesteśmy. Ta wolność w dokonywaniu wyboru jest tutaj najważniejsza.

— To nie jest jednak tak, że wam było łatwiej zdecydować się na takie życie, bo oboje wykonujecie wolne zawody? Możecie pracować w każdym miejscu na świecie?

Katarzyna: — Marketingiem zajmuję się już kilka lat. Firmę założyłam przed pandemią, więc moi klienci byli przyzwyczajeni, że pracuję zdalnie, z domu. Podjęcie decyzji o wyjeździe było w moim wypadku łatwiejsze.

Arkadiusz: — W moim przypadku było trochę inaczej. Swoją firmę założyłem latem 2019 roku. Planowałem jednak, by moja praca była związana ze studium fotograficznym. Karierę wiązałem z życiem w Warszawie. Kiedy jednak pojawił się pomysł na życie w wanie, postanowiłem to wszystko rzucić. Trzeba tutaj dodać, że zawód fotografa nie należy do najłatwiejszych. W Portugalii czy Hiszpanii są rynki bardzo lokalne, hermetyczne. Tam trzeba znać język hiszpański czy portugalski, by pracować w tej branży. Mnie było o tyle łatwiej, bo od lat zajmuję się sportami ekstremalnymi, które również fotografuję. Miałem więc kilka zleceń, choć nie tylko związanym z tym tematem. Bardziej opierałem się na oszczędnościach. Postawiłem bardziej na

W końcu spędzamy czas tak, jak zawsze chcieliśmy to robić. Cieszymy się widokiem otaczającej nas przyrody. Zaczęliśmy dostrzegać małe rzeczy. Cieszyć się nimi. Żyjąc w pośpiechu nigdy nie mamy na to czasu – zapewnia para, której profil moż- na obserwować na profilu na Instagramie: Nasz. Van - Katarzyna Trochimczuk i Arkadiusz Stań.

rozwój osobisty, niż szukanie pracy. To tak zawsze kwestia dostosowania się do sytuacji i szukania rozwiązań.

Katarzyna: — Tak naprawdę mogę pracować z każdego miejsca na świecie, gdzie jest dostęp do Internetu. Arek wykonuje wolny zawód, ale wbrew pozorom nie jest to takie łatwe. Jednak, tak jak wspomniałam, w każdej sytuacji szukamy jej pozytywnych stron. Kiedy więc Arek nie miał zleceń, skupił się na robieniu zdjęć, ale także pracy nad warsztatem w fotografii surfingu, która jest jego konikiem.

— A mnie ciekawi jednak co innego. Co spowodowało, że postanowiliście rzucić wszystko i wyjechać w Bieszczady, jak się popularnie mówi. Tylko w waszym wypadku była to Portugalia i Hiszpania.

Katarzyna: — (śmiech) To była bardzo spontaniczna decyzja. Pewnego dnia siedziałam zmęczona na kanapie. Arek też wrócił ze studia fotograficznego, również zmęczony. Ja w tym czasie, przeglądając Instagram, nagle wyświetliły mi się profile ludzi żyjących w wanie. I wtedy powiedziałam Arkowi: „zobacz, jak fajnie! A może my też byśmy tak zrobili?”. Arek odpowiedział: „w porządku”. Duże znaczenie miała też nasza pasja.

AREK ZAWSZE MARZYŁ O TYM, BY SPRÓBOWAĆ SWOICH SIŁ W SURFINGU, JA OD ZAWSZE JESTEM ZWIĄZANA Z WODĄ. A PRZECIEŻ VAN LIFE I SURFING SĄ ZE SOBĄ POŁĄCZONE. ZAWSZE TAK BYŁO.

Ludzie pakowali swoje deski do furgonetki i jechali tam, gdzie były warunki do pływania. Nasze życie w wanie było moim spełnieniem marzeń. Nigdy też nie myślałam, że to się w ogóle wydarzy. Nagle okazało się, że spontaniczna decyzja totalnie odmieniła nasze życie. Wszystko jest możliwe.

Arkadiusz: — Może na początku nie docierało do mnie, jaką decyzję właśnie podjęliśmy. Jednak moje wcześniejsze doświadczenia życiowe spowodowały, że postanowiłem być otwarty. Jeśli mamy się czegoś uczyć, również popełniając również błędy, to czemu nie? Nie ma tutaj głębszej historii. Nie jest też tak, że zerwaliśmy wszystkie nasze kontakty, również zawodowe. Chcieliśmy spróbować.

Katarzyna: — Stwierdził, że warto spróbować.

Gdyby się nie udało – trudno. Chcieliśmy przekonać się na własnej skórze, jak wygląda życie w vanie. Nie nastawialiśmy się też na to, jak długo potrwa ta podróż. Mógł być to miesiąc, dwa. Potem zrobiło się pół roku, w końcu dziewięć miesięcy. Dziś jesteśmy w Polsce i mija 11 miesięcy od kiedy zamieszkaliśmy w vanie. A tego kompletnie nie zakładaliśmy. Zdecydowaliśmy, że przyjmujemy wszystko to, co przyniesie nam los.

— **Wasz van wyposażyliście samodzielnie. Nie korzystaliście z usług profesjonalnych firm.**

Arkadiusz: — Jedynie skorzystaliśmy z usług znajomego, który zajmuje się stolarką. Natomiast wszystko wykonaliśmy sami. Mieliśmy też ograniczony budżet, była pandemia. Jednak podjęliśmy decyzję i po prostu to zrobiliśmy.

Katarzyna: — Praca nad budową naszego samochodu sprawiała nam radość. Dodatkowo wiedzieliśmy, że jeśli coś się nam popsuje, będziemy wiedzieć, co mamy zrobić, by to naprawić.

— **Znalazło się też miejsce na deskę surfingową.**

Arkadiusz: — Kiedy wyjeżdżaliśmy na ścianie, gdzie obecnie wisi deska, był kapelusz. Wiedziałem jednak, że będę chciał spróbować swoich sił w surfing. Nie wiedzieliśmy jednak, czy się nam spodoba. Okazało się jednak, że była to miłość od pierwszego spojrzenia. Deska była prezentem urodzinowym Kasi. Jednak wyruszając w podróż, w ogóle nie mieliśmy w planach deski. Jej zakup był kolejną spontaniczną decyzją. W Polsce jednak nie ma takich warunków do uprawiania surfing, jakie są za granicą.

— **Nie bez powodu zatem wybraliście Hiszpanię i Portugalię.**

Katarzyna: — Tak, ale zachwycili nas tam przede wszystkim ludzie. Sympatyczni, nastawieni przyjaźnie do innych. Tam ludzie są uśmiechnięci, życzliwi, każdy oferuje swoją pomoc. Naprawdę chce się z tymi ludźmi spędzać czas.

Arkadiusz: — Panuje opinia, że jeśli nauczysz się surfować w Portugalii, to będziesz mógł pływać na desce wszędzie. Mnie z kolei zaskoczył pozytywnie ich optymizm. Tam nie ma takiej gonitwy za pieniędzmi, co często dzieje się w moim środowisku. Tam rzadko przywiązuje się wagę do rzeczy materialnych. Ludzie po prostu cieszą się życiem.

Katarzyna: — Tam ludzie cieszą się, że o godzinie 14 jest słońce i mogą usiąść w restauracji, by wypić ich lokalne piwo czy wino. Można uświadomić sobie, że tak naprawdę tak mało potrzebujemy do tego, by być szczęśliwym.

— **I te wszystkie przedmioty nie są nam potrzebne.**

Katarzyna: VanLife (Życie w furgonetce – red.) to siła redukcji. Po prostu nie ma w nim zbyt wiele miejsca. Mamy bardzo ograniczoną przestrzeń. Nie wyniesiemy rzeczy do piwnicy czy nie schowamy ich w pawlaczu. Nagle okazuje się, że nie potrzebujemy tych wszystkich przedmiotów. Ważniejsi są otaczający nas uśmiechnięci ludzie. W końcu spędzamy czas tak, jak zawsze chcieliśmy to robić. Cieszymy się widokiem otaczającej nas przyrody. Zaczęliśmy dostrzegać małe rzeczy. Cieszyć się nimi. Żyjąc w pośpiechu nigdy nie mamy na to czasu.

Arkadiusz: — Życie w vanie sprawiło, że nabrałem dystansu. Przestałem przejmować się opinią innych. Przekonałem się też, że minimalizm ułatwia życie.

— **I czasem wystarczy 5,5 litra wody, by przysnąć wzięty dwie osoby.**

Arkadiusz: — Tak, to był nasz rekord.

Katarzyna: — Mamy 8-litrowy pojemnik z wodą. Po umyciu się zostaje nam jeszcze woda, którą można jeszcze wykorzystać.

— **Życie w vanie może obfitować też w dramatyczne**

wydarzenia. Kasia musiała przejść w Hiszpanii operację ręki. Mieliście dodatkowe ubezpieczenie?

Arkadiusz: — Mieliśmy ze sobą kartę EKUZ, która gwarantowała nam darmową opiekę medyczną. Przez pierwsze trzy miesiące mieliśmy wykupione dodatkowe ubezpieczenie, ale nie przedłużyliśmy go.

złamanie ręki, potem operacja, w końcu cała opieka medyczna w Hiszpanii, nic nas nie kosztowała. Jednak przydało się w sytuacji kryzysowej. Kiedy złamałam rękę, karta EKUZ wystarczyła. W dodatku w czasie pobytu w szpitalu mógł być ze mną Arek. Co więcej, otrzymywał też posiłki. Byliśmy zaskoczeni tak wysokim poziomem opieki.

— **Nie myśleliście wtedy o powrocie do Polski?**

Katarzyna: — W tamtym momencie zastanawialiśmy się jedynie, który szpital zrobi operację.

Arkadiusz: — Zastanawialiśmy się wtedy, czy rzeczywiście Kasia nie powinna wsiąść w samolot i polecieć na operację do Polski. Jednak skonsultowaliśmy się ze znajomymi lekarzami w Polsce, którzy doradzili, by jednak zdecydować się na Hiszpanię. W dodatku w Polsce był to środek pandemii.

— **Dużo mówi się o niebezpiecznych sytuacjach, które przytrafiają się ludziom żyjącym w vanach. Nie baliście się?**

Katarzyna: — Tak, niebezpieczne sytuacje się zdarzają. Naszym najbliższym znajomym, którzy nas wspierali, przestępcy wpuścili gaz usypiający do samochodu, a potem okradli. Ale my mamy dużego, czarnego psa o imieniu Tadek. To nasz autoalarm. Tadek, jeśli jest taka potrzeba warknie, szczeknie i nasz obroni. Dodatkowo nasz van wyposażyliśmy w odpowiedni

system zabezpieczeń. Kiedy śpimy, nikt nie wejdzie do samochodu. Jednak nie jest ważne, czy mieszkamy w samochodzie, czy w mieszkaniu w bloku, to może się przydarzyć.

Arkadiusz: — Gdybyśmy jednak skupiali się wyłącznie na tych negatywach, nigdzie byśmy nie wyjechali.

— **Czego więc trzeba, by zdecydować się na życie w vanie? Odwagi? A może trochę zaufania do świata?**

Katarzyna: — Na pewno konieczna jest odwaga, ale też wiara we własne możliwości. Ufamy też samym sobie, że naprawdę jesteśmy w stanie dużo zrobić. Potrafiliśmy wyjść z naszej sfery komfortu i podjąć taką decyzję. Na pewno potrzebna jest też odrobina szaleństwa.

Arkadiusz: — Każdy ma inną motywację. Czasem jest to odwaga, ale też ciekawość, albo po prostu niechęć do trybu życia, które prowadziło się wcześniej. Spróbowałem, bo życie w vanie wydawało mi się atrakcyjne. Nigdy nie wiadomo, co nas czeka w życiu. Trzeba więc próbować nowych rzeczy. Kiedy, jak nie teraz?

— **Za wami 11 miesięcy życia w vanie. Wróćcie do tzw. normalnego życia? Wynajętego lub kupionego mieszkania, stacjonarnej pracy?**

Arkadiusz: — Nie, na razie nie planujemy.

Katarzyna: — Wróciliśmy do Polski, ale dalej żyjemy w vanie. Mieszkamy i podróżujemy. Ja dalej pracuję zdalnie, ale Arek ma w tej chwili w Polsce więcej pracy. Potem ma zlecenie w Warszawie. Ja w tym czasie dalej będę podróżować. Teraz wróciliśmy do kraju, by zarobić pieniądze i zaraz wyjechać dalej. Tym razem będzie to Maroko.

— **A co na to wasz pies – Tadeusz? On też akceptuje pomysł kolejnej wyprawy?**

Arkadiusz: — Myślę, że nie ma tutaj nic do powiedzenia. W końcu jest darmozjadem (śmiech).

Katarzyna: — Wiele osób dopytuje, jak Tadek znosi podróż, jazdę samochodem, upały. Odpowiadam wtedy, zgodnie z prawdą, że dostosował się szybciej niż my. Nauczył się, że samochód jest jego bezpiecznym miejscem, w którym odpoczywa, dzięki izolacji w gorące dni ma też tutaj chłodno. Niczego mu nie brakuje. To nie jest tak, że tylko my się zmieniliśmy. Widzimy też, że on też się zmienił.

Katarzyna Janków-Mazurkiewicz

KORZENIE EŁKU ZOSTAWIŁY ŚLAD

Na takie spotkania czeka się długo, czasem całe życie. A życie jest przecież podróżą — zmieniają nam się towarzysze w „przedziale” lub w aucie, prowadzimy rozmowy, poznajemy ich... I tak mijamy kolejne stacje, poznając też świat i jego różne oblicza.

REKLAMA

Prezydent Olsztyna

OBWIESZCZENIE

o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu uchwały w sprawie ustalenia „Zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, dla miasta Olsztyna”
— Uchwały Krajobrazowej Olsztyna

Na podstawie art. 37a i 37b ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741, 784, 922) oraz uchwały Rady Miasta Olsztyna nr XIII/164/15 z dnia 30 września 2015 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia uchwały, określającej, na terenie miasta Olsztyna, zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych z jakich mogą być wykonane,

zawiadamiam o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu

projektu uchwały w sprawie ustalenia „Zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, dla miasta Olsztyna” — Uchwały Krajobrazowej Olsztyna w dniach od **18 sierpnia 2021 r. do 30 września 2021 r. (łącznie)**, w siedzibie Urzędu Miasta Olsztyna, plac Jana Pawła II 1, w pokoju nr 208, w godz. 8.00- 15.00 oraz na stronie internetowej www.olsztyn.eu zakładka GOSPODARKA. Osoby chcące zapoznać się z ustaleniami projektu uchwały proszone są o umówienie i potwierdzenie wizyty mailowo pod adresem ua@olsztyn.eu lub telefonicznie pod numerem 89 527 31 11 wew. 362 lub 417. Uwagi do projektu uchwały można składać na piśmie do Prezydenta Olsztyna, pl. Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn lub elektronicznie, w tym, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej e-mail: ua@olsztyn.eu, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **15 października 2021 r. (łącznie)**. Wnoszący uwagi podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby.

Administratorem danych osobowych jest Prezydent Olsztyna z siedzibą — pl. Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn. Klauzulę informacyjną RODO zamieszczono na stronie www.umolsztyn.bip.gov.pl w zakładce Urząd Miasta/ Komórki organizacyjne/Wydział Urbanistyki i Architektury (UA) oraz w siedzibie Administratora.

Z up. PREZYDENTA OLSZTYNA
Halina Zaborowska-Boruch
Zastępca Prezydenta
Prezydent Olsztyna

80721otbr-a-M

Jechałam z Olsztyna do Ełku jak na skrzydłach. Bo pierwszy raz w Ełku — aż wstyd się przyznać, ale taka prawda. Bo spotkanie z takim Człowiekiem jak Jacek Palkiewicz — właśnie przez duże C! — to ten przystanek w podróży życia, którego wygląda się jeszcze wiele kilometrów przed, a potem zapamiętuje na zawsze. Nawet auto wyprawę do Ełku uczciło odpowiednio, bo akurat gdzieś za Mragowem na liczniku stuknęło mi równe 80 tys. km — znaczy samodzielnie objechałam już równik i to nawet dwa razy!

OD DZIECKA

Jacek Palkiewicz też podróżuje całe życie. I chyba podobnie do mnie całe swoje życie traktuje jak podróż...

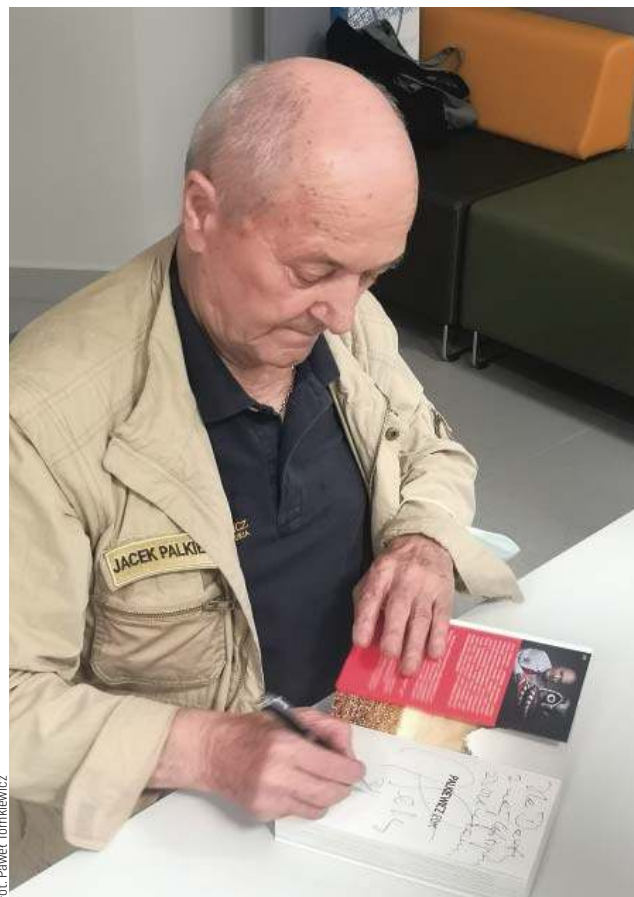
— WYCHOWAŁEM SIĘ
W EŁKU. EŁK KOJARZY MI
SIĘ Z OTWARCIEM WIELKIEJ
BRAMY NA WIELKI ŚWIAT.
TUTAJ NAUCZYŁEM SIĘ NIE
TYLKO ŻEGLARSTWA.

Byłem jednym z pierwszych w takim odrodzonym skautingu, to był chyba 1956 rok. Skauting — pierwsza szkoła przetrwania, pierwsze lekcje jak rozpałać ognisko, jak zbudować szalas w lesie i tak dalej. Te podstawy surwiwalu, które zastosowałem potem w otwartej w 1982 roku w Włoszech szkole surwiwalowej, to właśnie gdzieś tutaj z Ełku pochodziły. Korzenie tego miasta zostawiły ślad...

Z DRUGĄ POŁOWĄ

— Mamy charaktery silne, mocne, przeciwstawne. Żebyśmy żyli ze sobą 24 godziny przez cały rok, to byśmy długo nie żyli, a te rozłaki naprawdę cementują, poprawiają atmosferę — zaznacza Jacek Palkiewicz już na wstępie.

— Jedną nogą mieszkam w Warszawie, drugą we Włoszech. Cztery lata temu to chyba było, przychodzę do domu, jesteście w Polsce, i taaaki bukiet kwiatów na stole. Patrzę na wizytówkę „Dla siebie samej z szacunkiem. Linda”. To była 35. chyba, bo gubię się w tych datach, rocznica ślubu. Rok wcześniej było dużo łez, że zapomnia-

Fot. Paweł Tomkiewicz

Jacek Palkiewicz spotkał się z czytelnikami w Ełku

łem, przegapiłem i wtedy padłem na kolano i przyrzekłem — w przyszłym roku to my pojedziemy na wyprawę naszego życia, na podróż, na wakacje naszego życia. Bo 35 lat upłynęło, a myśmy nigdy na wakacjach nie byli. Normalni ludzie jeżdżą na urlop, na wakacje. Myśmy nigdy nie byli. Wyjeżdżaliśmy wprawdzie raz-dwa razy w roku. Założyliśmy Barcelona, Madryt, Paryż, Istanbul, Buenos Aires, ale to były na 3-4 dni takie weekendowe niemalże wyjazdy. A każdy polegał na tym, że pani Linda — jest artystką, historykiem sztuki — czyli wszystkie galerie, muzea były jej. Mnie ten temat nie do końca interesuje. Ja wolę życie i żywe historie. Spotykaliśmy się na kolacji w hotelu, jedliśmy patrząc sobie w oczy, tak jak to w domu. Czy to mogły być wakacje? Oczywiście, nie. Jak zobaczyłem te kwiaty, to wtedy ścisnęło mi się serce i zdecydowałem: jedziemy za dwa tygodnie, wyjeżdżamy na ten urlop naszego życia. I pojechaliliśmy. Trwał 1,5 miesiąca...!

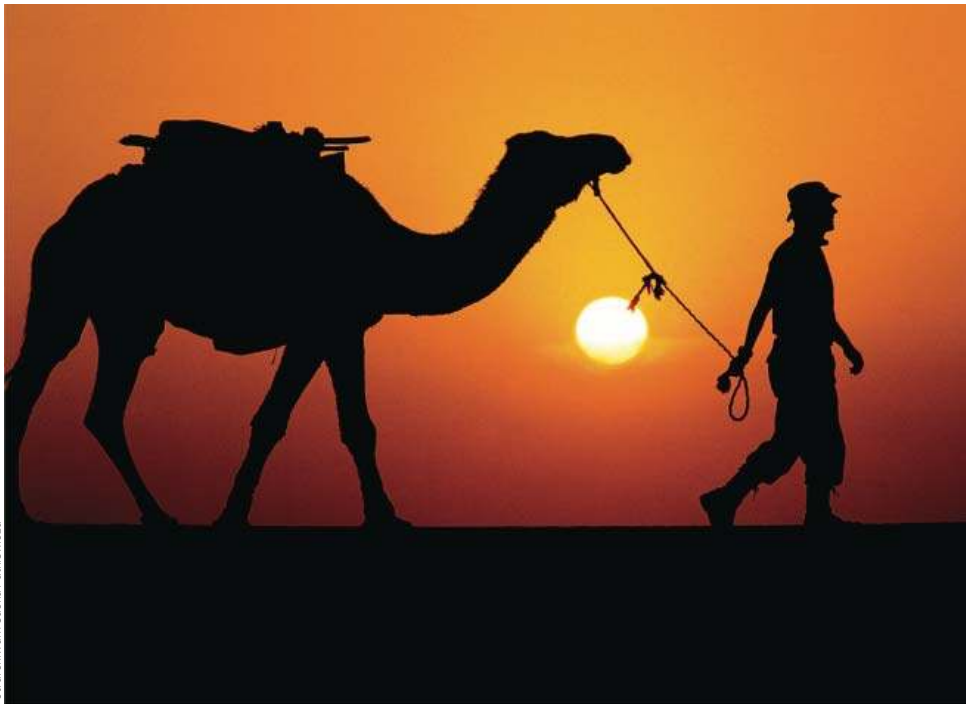
BYWA NIEBEZPIECZNIE

Każda podróż — dokładnie tak, jak życie — bywa nieprzewidywalna, a chwilami nawet niebezpieczna.

— Szejk Dubaju zabronił mi wjazdu, sąd w Dubaju skazał mnie na 6 lat więzienia właśnie za tą książkę, bo pokazałem rzeczy nie wygodne, to bogactwo, złoto, ten przepych oczywiście — wszystko, co widzi turysta. Ale też tę drugą stronę, której turysta zwykle nie zobaczy. Powiem więcej: nawet Europejczycy, którzy mieszkają w Dubaju, często mi mówią „To myśmy o tym nie wiedzieli...”.

BYWA ZASKAKUJĄCO

— Mało jest w Moskwie dziennikarzy, którzy by widzieli tyle Syberii, ile ja widziałem. Z reguły pytają jak to się stało, jak to było możliwe. A to było w następujący sposób. W Bassano del Grappa mieszkam we Włoszech, godzinę drogi od Wenecji. Dzwoni mój sąsiad, senator, dzwoni z Wenecji i mówi: „Ja mam tutaj gościa z Moskwy, pokazuję mu Wenecję, a ty mówileś, chwaliłeś się, że znasz rosyjski. Czy można do ciebie na kawę wpaść?”. Mówię, że oczywiście. I dzwonek do drzwi, otwieram, a tam

Fot. archiwum Jacka Pałkiewicza

wdrzwiach Eduard Szewardnadze...! Dla młodzieży wyjaśnienie — minister spraw zagranicznych Związku Radzieckiego, z Gorbaczowem pierestrojkę kręcili. U mnie wgabiniecie taka mapa Związku Radzieckiego na całą ścianę wisiała.

— Panie Jacku, a pan to często u nas?

— Ministrze, nigdy nie byłem.

— A jak to?

— KGB...

— To niech za dwa tygodnie pan pojedzie do konsulatu w Mediolanie po wizę.

— A ja tam składałem już od 10 lat wnioski i zawsze — persona non grata. Dzwonię po dwóch tygodniach i słyszę: „Proszę przejechać”. Byłem w szoku. Jak ktoś mnie pyta — największe wydarzenie, szok w moim życiu, to chyba była ta scena, kiedy dostałem wizę. Byłem uszczęśliwiony, ja byłem zakochany w Syberii, z książek znalazłem całą Syberię. I wyładowałem. Czarna wołga na mnie czekała, tam jakiś hotel następnego dnia zawieźli mnie do Jakowlewa, szefował w Moskowskiej Nowosti, i on mówi: „Panie Jacku, poproszono mnie, żeby pomóc panu w poznaniu Syberii. Co pan chce zobaczyć?” A ja tę Syberię znalazłem już z globusa na pamięć i zaczynam od końca: Wyspy Komandorskie, Sachalin, Czukotka, Cieśnina Beringa, Krasnojarski kraj i tak się zbliżam tutaj do Uralu.

— Jacek, słuchaj, ale na to trzeba dwa lata...

— Ja mam czas, przyjadę.

ZAWSZE PRAWDA

Jacek Pałkiewicz zdaje sobie sprawę, że jego poglądy są tyle wyraziste i bezkompromisowe — co kontrowersyjne. — To co napisałem, jestem przekonany w moich oczach, w moim spojrzeniu, to jest święta prawda. Jeśli ktoś przeczyta, kogo i za co krytykuje, w 95 procentach Państwo powiedzą: „Ten Pałkiewicz ma rację”. To nie jest krytyka gdzieś tam z niebios, taka bez żad-

nej podstawy. Jeśli jestem w dobrym hotelu i widzę na śniadaniu — w podkoszulce na ramiączkach, w kapciach hotelowych, krótkich majtkach, brzuch taki... to to jest takie polskie, ale i takie żenujące. Trochę patrz tak ludzie, patrz, a ja od razu widzę skąd on pochodzi. Kiedyś w Nigrze, jestem tam z moim przyjacielem, Włochem, idziemy i widzę z torsem nagim przed nami białą człowieka, a nawet dwóch.

Mówię: „Słuchaj, to Polacy”. Podchodzimy bliżej i słysząc, Polacy...! Najgorzej, że ci ludzie się nie uczą. Ja przez całe życie starałem się mieć oczy bardzo szeroko otwarte. Kiedyś to było inaczej. Dziś na każdy temat można znaleźć informację w sieci znaleźć: jak być ładnym, modnym, liderem — tych mądrości jest tyle dookoła. Kiedyś tego nie było. Trzeba było się uczyć na błędach. Jak się potknąłem, to starałem się drugi raz nie upaść, ale przede wszystkim jak się zachować w tym towarzystwie gdzieś tam poza granicami. A tak często widzę, ludzie jednak nie potrafią patrzeć i nie potrafią wyciągnąć wniosków — niestety...

Podróż do Elku to było jeszcze jedno spotkanie — z kolegą z „Rozmaitości Elckich”, Pawłem Tomkiewiczem. To też kolejny miły i wart zapamiętania przystanek, którego owocem jest ten reportaż!

W ramach wakacyjnego festiwalu „Lata z książką”, organizowanego po raz dziesiąty przez ZyskMedia, Mikołajki odwiedzi znakomity dziennikarz, pogromca Atlantyku i odkrywca źródła Amazonki — Jacek Pałkiewicz. 7 sierpnia, o godz. 18.00 autor bestsellerowych książek, m.in.: „Syberia” i „Pasja życia”, które inspirują dwa pokolenia polskich podróżników, spotka się na Placu Wolności z fanami dobrej literatury. Autor ponad 30 książek. Przewodnik po polskiej literaturze pięknej od XVI do XXI wieku 500

polskich książek, które warto w życiu przeczytać (Muza 2012) zaliczył „Syberię” Jacka Pałkiewicza do tych pozycji, które z różnych powodów wypada znać. Honorowy ambasador Mazur w ramach światowego konkursu na „7 Nowych Cudów Natury” (2011 r.). Kraina Wielkich Jezior w globalnej konfrontacji (477 konkurentów) uplasowała się w drugiej siódemce unikatowych klejnotów przyrody, tuż za złotą listą Cudów Natury.

Prześcignęła takie turystyczne giganty jak Malediwy czy Galapagos. W Mikołajkach będzie podpisywać m.in. swoją ostatnią książkę „Pałkiewicz.com”, którą reklamowali Aleksander Kwaśniewski, Jerzy Owsiak, Zbigniew Boniek, kard. Kazimierz Nycz, Ryszard Terlecki, Bronisław Komorowski, Paweł Kukiz i wielu innych.

Paweł Tomkiewicz
Magdalena Maria Bukowiecka

REKLAMA

„Społem” PSS w Olsztynie

sprzeda lokal użytkowy o powierzchni 87,5 m² wraz z udziałem 198/1000 w działce nr 5-106 o obszarze 247 m², położony w Mrągowie przy ul. Żeromskiego 7. KW nr OL1M/00022396/3.

Pisemne oferty prosimy składać do 20.08.2021 r. na adres: „Społem” PSS w Olsztynie, 10-576 Olsztyn, ul. Piłsudskiego 2/8. Informacje tel. 609 050 094 lub (89) 521 19 05.

79921otr-A -P

Zlecę firmie/ekipie remontowo-budowlanej wykonanie prac remontowo-wykończeniowych pensjonatu położonego w Łasmiadach k. Elku na Mazurach.

Powierzchnia użytkowa nieruchomości: ok. 1000 m².

Rodzaj prac do wykonania: malarskie, hydrauliczne, glazurnicze, stolarskie, elektryczne.

Planowany okres realizacji zlecenia: 6 miesięcy.

Planowany termin rozpoczęcia prac: połowa września 2021 r.

Firmy/zespoły remontowo-budowlane zainteresowane nawiązaniem współpracy w zakresie wykonania prac remontowo-wykończeniowych ww. nieruchomości prosimy o przesyłanie zgłoszeń na adres e-mail: biuro@lasmiady.pl lub kontakt telefoniczny pod numer tel. 726 555 660. Oferta współpracy obejmuje zakwaterowanie.

77221otr-B-P

POMÓŻ ADZIE WYGRAĆ Z WROGIEM

PIĘKNA, MĄDRA, NIEZWYKLE UTALENTOWANA. ADA NIEWIADOMSKA Z WILCZAN POD IŁAWĄ MA 16 LAT, WIELE MARZEŃ I PLANÓW NA PRZYSZŁOŚĆ. POTWORNA CHOROBA PRZERYWA JEJ PLANY I SPRAWIA, ŻE ROZSYPUJĄ SIĘ ONE JAK DOMEK Z KART.

Kiedy Małgorzata Niewiadomska, mama 16-letniej Ady wspierała zbiórki na chore dzieci, nie przypuszczała, że kiedyś sama będzie potrzebowała pomocy. Ze będzie musiała prosić... Chore dzieci, zwłaszcza te, o których czytała w internecie, wydawały się być gdzieś daleko. Ale pani Małgorzata nigdy nie była obojętna na ich los. Wręcz przeciwnie: zawsze reagowała na apele o pomoc, chętnie udzielała się charytatywnie, była darczyńcą. Dziś jest po tej drugiej stronie. Sama musi liczyć na pomoc dobrych ludzi. — Tego się nie zapomnia. To był dla nas szok — wspomina ten moment, kiedy jej córka usłyszała straszną diagnozę.

Wilczany to urokliwa wieś w powiecie iławskim. Ada uwielbia swój dom. Kiedy jest w szpitalu, tęskni za lasem. Mama Małgorzata, tata Jacek, siostra, która niedługo zostanie mamą i trzy psy. Sielankę przerwała choroba Ady.

Pewnego dnia, kiedy nastolatka wróciła z zajęć tanecznych, zauważyła niepokojące zgrubienie pod kolanem. Mama dziewczyny opowiada nam, że intuicja podpowiadała jej, że ten guz, to coś bardzo, bardzo złego. Nie pomyliła się. Diagnoza brzmiała: mięsak maziówkowy. Ten rzadki

nowotwór złośliwy, występuje głównie u osób młodych. Dlaczego akurat musiał zaatakować Adę...? Najskuteczniejszym leczeniem miało być wycięcie guza oraz chemioterapia.

PANI MAŁGORZATA WSPOMINA, ŻE CÓRKA PRZYJĘŁA DIAGNOZĘ ZE SPOKOJEM I NIEZWYKŁĄ DOJRZAŁOŚCIĄ. A CAŁA RODZINA PODESZŁA DO TEGO ZADANIOWO. — PRZYJĘLIŚMY PLAN: LECZENIE, REHABILITACJA I POWRÓT DO ZDROWIA — OPOWIADA.

Los jednak z tego planu zapisał. Na początku wszystko szło dobrze: w maju Ada przeszła operację wycięcia złośliwej zmiany pod kolanem. Pobyt w szpitalu w czasie pandemii, odcięcie od przyjaciół i cierpienie na początku wydawały się nie mieć końca. Ale z każdym dniem było już coraz lepiej. Wyniki badań Ady się poprawiły. Wydawało się, że do rodziny Niewiadomskich w końcu zawitało słońce. Ada z nadzieją patrzyła w przyszłość, snuła plany. Nie zdawała sobie sprawy, że to jeszcze nie koniec...

BYŁA KOŃCÓWKA CZERWCA, LEDWO CO ROZPOCZĘŁY SIĘ WAKACJE. ADA MIAŁA WIZYTĘ U LEKARZA, PODCZAS KTÓREJ WYKONANO JEJ BADANIA I USUNIĘTO PORT DOŻYLNÝ. — TO MIAŁO BYĆ ZAKOŃCZENIE LECZENIA I POWRÓT DO NORMALNOŚCI — OPOWIADA PANI MAŁGORZATA.

Ale to właśnie wtedy Ada dowiedziała się o przerzucie nowotworu na płuca. — Kolejny raz przeżyliśmy szok. Przecież już wszystko było dobrze! Skąd to się pojawiło? Nie potrafiliśmy tego zrozumieć... — wspomina mama nastolatki.

Operacja płuc była cięższa niż operacja nogi. — Córka cierpiała, miała problemy z oddychaniem, nie mogła na-

Ada Niewiadomska ma 16 lat i wiele planów na przyszłość

brać tchu. Czuła niesamowity ból — wspomina jej mama.

Rówieśnicy, którzy początkowo wspierali Adę, zajęli się swoimi sprawami.

Końcówka sierpnia, która miała być wychnieniem przed rozpoczęciem roku szkolnego, zawęzi się do białych, zimnych szpitalnych ścian.

— W przyszłym tygodniu jedziemy do Warszawy, tam córka będzie miała kwalifikację, potem scyntyografię i wejście na oddział. Adę czeka tym razem ośmiodniowa chemioterapia. Poprzednia była czterodniowa. Ada dostaje je w naprzemiennych cyklach. Pani profesor, pod której opieką jest Ada powiedziała, że córka będzie musiała potem przyjąć chemię celowaną od 1, 5 roku do 2 lat. Dowiedzieliśmy się, że musimy przygotować się na koszty — opowiada pani.

Kwota chemii celowanej zwała z nóg. To 10 tys. miesięcznie! Docelowo Ada potrzebuje aż 60 tys. złotych.

Tak gigantycznych pieniędzy

nie da się wysupłać z budżetu domowego. Fundacja „Przyszłość dla Dzieci”, pod której skrzydłami przebywa Ada założyła zbiórkę. — Proszę, pomóż Adzie pokonać nowotwór. Wpłać swoją darowiznę,

dzięki temu Ada szybciej rozpocznie leczenie, a czas jest na wagę złota. Niech siła jej dobrego serca wróci do niej ze zdwojoną siłą! Nie zostawiaj dziewczyny samej! Pomóż jej wygrać walkę z tym potworem — czytamy na stronie zbiórki.

Pani Małgorzata wierzy, że dobro wraca.

Iwona Żochowska-Jabłońska, dyrektor zarządzająca Fundacją „Przyszłość dla Dzieci” także wierzy, że pomoc dla Ady się znajdzie.

— WIELOKROTNI PRZYJACIELE FUNDACJI UDOWODNILI, ŻE NIE SĄ OBOJĘTNI NA LOS CHORYCH DZIECI — MÓWI. — JEST WIELE LUDZI O DOBRYCH SERCACH, KTÓRZY DZIELĄ SIĘ TYM, CO MAJĄ. KWOTA, KTÓRĄ POTRZEBUJE ADA NA LECZENIE, WYDAJE SIĘ ZAWROTNA. ALE TAK NAPRAWDĘ, KIEDY WIELU LUDZI PODEJMIE SIĘ WYZWANIA I WPŁACI NAWET DROBNĄ KWOTĘ, NA SWOJĄ MIARĘ, UDA SIĘ UZBIERAĆ NA LECZENIE.

Ada zadziwia swoją siłą i charyzmą. Mimo młodego wieku i strasznej choroby, sama jest wsparciem dla innych. Kiedy przebywała na oddziale onkologicz-

nym, rozmawiała z dziećmi z sali i podnosiła ich na duchu. Pocieszała nawet ich rodziców! Nastolatka wykorzystała swój talent malarski, żeby zrobić coś dobrego: namalowała obraz na aukcję, której dochód był przeznaczony na dzieci z oddziałów onkologicznych.

TERAZ TO ADA POTRZEBUJE NASZEJ POMOCNEJ DŁONI, BY POWSTAĆ Z GRUZÓW I ZAWALCZYĆ O ŻYCIE. CHOROBA NIE JEST W STANIE ZABRAĆ ADZIE PASJI.

Dziewczyna kocha malarstwo i taniec nowoczesny. Artystyczna dusza” mówią o niej bliscy. — Interesuje się też dietetyką i zdrowym odżywianiem — mówi mama Ady. — Nie wie, jeszcze jaki kierunek studiów wybierze. Ma wiele marzeń. Ale wszyscy wiemy, jakie z nich jest największe...

Aleksandra Tchórzewska

Wczoraj (stan na czwartek g. 11.30) kwota zbiórki wynosiła 7434 zł z 60 tys. zł. Pomóżmy Adzie pokonać wroga, jakim jest nowotwór! Link do zbiórki: <https://przyszloscdladzieci.org/zbiorka/cichy-zabojca-zaatakowal-pluca-ady/>

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Ada namalowała obraz na aukcję, która wspierała dzieci z oddziałów onkologicznych

MAMY I TATY NIE DA SIĘ ZASTĄPIĆ

NAWET NAJLEPSZA
PLACÓWKA NIE
ZASTĄPI MAMY
I TATY, DLATEGO TAK
ZALEŻY NAM NA TYM,
BY DZIECI MOĞY
WYCHOWYWAĆ
SIĘ W RODZINACH
— WŁASNYCH,
ZASTĘPCZYCH LUB
ADOPCYJNYCH
— MÓWI MAGDALENA
PARADOWSKA,
NADZORUJĄCA
DWIE PLACÓWKI
OPIKUŃCZO-
WYCHOWAWCZE.

Najtrudniejsze jest pokonywanie dziecięcych demonów, które siedzą gdzieś tam w środku i z którymi dzieciaki same sobie nie poradzą. Co jeszcze? Próby wytłumaczenia naszym podopiecznym, dlaczego mama się z nimi umówiła, a nie przyszła, albo dlaczego obiecała, że pójdzie na terapię, a nadal pije. My — dorośli — mamy problemy z nazywaniem i rozpoznawaniem emocji, a co dopiero dzieci — zauważa nasza rozmówczyni i przyznaje, że mimo wszystko podopieczni placówek, które nadzoruje, zdążyli ją już też wiele nauczyć. — Przede wszystkim radości, pomysłowości i otwartości na drugiego człowieka — przekazuje Magdalena Paradowska.

Przez ponad piętnaście lat pracowała w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, ale od kwietnia tego roku pełni funkcję dyrektorki Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych i nadzoruje dwie placówki — „Zakątek” w Zielonce Pasleckiej i „Samodzielne Mieszkanie” w Pastęku.

Oba miejsca zatrudniają po siedmiu wychowawców, w „Zakątku” znajduje się obecnie piętnaścioro, a w „Samodzielnym Mieszkanu” czternaścioro podopiecznych — to dzieci pochodzące z dziesięciu gmin powiatu elbląskiego.

— Z założenia, zarówno w jednej, jak i drugiej z naszych placówek, nie powinno znajdować się więcej niż po czternaścioro dzieci powyżej dziesiątego roku życia. W praktyce wygląda to jednak inaczej — naszą zasadą jest nierozdzielanie rodzeństwa, więc w niektórych sytuacjach trafiają do nas całe grupy dzieci, nawet tych poniżej wymaganego wieku — wyjaśnia Magdalena Paradowska.

W jakich okolicznościach dzieci trafiają do tego typu placówek?

— W wyniku przeróżnych sytuacji — zazwyczaj w związku z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i różnego rodzaju uzależnieniami rodziców. Jeżeli praca kuratora czy asystenta rodziny przez długi czas nie przynosi efektów z uwagi na fakt, iż rodzice nie podejmują żadnych działań w celu poprawy swojej sytuacji, sąd wydaje postanowienie zabezpieczające pobyt dziecka w placówce. Na początku sąd ogranicza władzę rodzicielską, dzieci przebywają w placówce, ale rodzice nadal mogą decydować o szkole, czy o leczeniu. Natomiast w praktyce, w momencie, kiedy dzieci umieszczone są w placówce, rodzice niestety bardzo rzadko podejmują działania, pozwalające im jak najszybciej je odzyskać. Cała opieka nad dziećmi jest wówczas sprawowana przez naszych wychowawców — odpowiada nasza rozmówczyni.

Zgodnie z przepisami, rodzice mają dokładnie osiemnaście miesięcy na to, by się wykazać i udowodnić, że dzieci mogą bezpiecznie wrócić pod ich opiekę.

Po tym czasie organizator rodzinnej pieczy zastępczej występuje do sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka i wtedy sąd podejmuje decyzję, czy przez te osiemnaście miesięcy rodzice zaczęli działać — np. podjęli współpracę z asystentem rodziny, ukończyli szkołę dla rodziców, zapisali się na terapię, czy znaleźli pracę, poprawili warunki mieszkaniowe — jeśli tak, to mają szansę odzyskać dzieci. Ważne jest też utrzymywanie kontaktów z dziećmi — to, że są w placówce, nie oznacza, że rodzice nie mogą się z nimi kontaktować i ich odwiedzać. Wszystkie instytucje w obszarze dziecka i rodziny działają na rzecz powrotu tego dziecka do rodziny — takie są założenia, ale to rodzice muszą

Magdalena Paradowska od kwietnia tego roku pełni funkcję dyrektorki Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Pastęku

dostrzec swój problem i wykonać pierwszy krok. Jeśli nie podejmą się żadnych działań, sąd może podjąć decyzję o pozbawieniu ich władzy rodzicielskiej. Wtedy dziecko wolne prawnie może zostać zgłoszone do adopcji — tłumaczy dyrektorka CAOPW.

W międzyczasie dzieci mogą również trafić do rodzin zastępczych, ale tych, jak przyznaje nasza rozmówczyni, jest wciąż za mało.

Niestety — nadal brakuje kandydatów, którzy przyjełby dzieci pod swój dach. Na rodziców zastępczych jest deficyt — mówię opowiecie elbląskim, ale informacje z innych powiatów potwierdzają, że z podobnym problemem spotykają się zarówno duże, jak

i małe miasta. Może to wynika z tego, że i w telewizji, i w prasie mówi się często w tym złym świetle na temat rodzicielstwa zastępczego — czyli kiedy zadzieje się jakaś sytuacja negatywna — wtedy jest o tym głośno. Mało natomiast mówi się o tych pozytywnych aspektach rodzicielstwa zastępczego i o tym, jak wiele pracy trzeba włożyć w wychowanie dzieciaków. Rodzice zastępczy całym sercem żyją historiami swoich podopiecznych, wciąż starając się im pomóc. Trzeba pamiętać, że dzieci, które trafiają do placówki lub rodzin zastępczych doświadczają zbyt wielu negatywnych skutków mających wpływ na ich rozwój, aby mogły uporać się z tymi doświadczenia-

mi potrzeba czasu, ogromu wsparcia ze strony opiekuna, a nie rzadko również wsparcia psychologicznego — stwierdza Magdalena Paradowska.

A jakie kroki powinniśmy podjąć, by stworzyć rodzinę zastępczą?

— Na początek? Przeglądać ten temat z własną rodziną! Warto poczytać o tym, czym jest rodzicielstwo zastępcze, lub porozmawiać z jakąś rodziną lub porozmawiać z jakąś rodziną. Następnie udać się do PCPR-u w danej miejscowości i dowiedzieć się, jakie warunki należy spełnić. Pierwszym etapem jest dostarczenie wszelkich niezbędnych dokumentów — m.in. zaświadczenia o niekaralności i stanie zdrowia, swojego życiorysu, informacji o miejscu zatrudnienia oraz zaświadczenia od psychologa o predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Po wstępnej kwalifikacji kandydat otrzymuje skierowanie na szkolenie — trwa ono 60 godzin, w których ujęto już odbycie praktyk w zawodowej rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Po szkoleniu następuje ponowny proces kwalifikacji, czyli wydana musi zostać opinia pedagogiczna i psychologiczna — jeśli te są pozytywne — kandydat otrzymuje zaświadczenie kwalifikacyjne i zostaje zakwalifikowany do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i oczekuje na dziecko — odpowiada nasza rozmówczyni.

I dodaje: — Może się wydawać, że jest to długi proces, ale musimy przecież jak najlepiej poznać kandydatów, by wiedzieć, komu powierzamy opiekę nad dzieckiem. Dzieci, które nie znajdują rodzin zastępczych i z różnych powodów nie mogą wrócić do biologicznych, mogą pozostać w placówce opiekuńczo-wychowawczej do 25 roku życia, o ile kontynuują naukę. Jeżeli nie, po skończeniu 18 lat mogą podjąć decyzję o usamodzielnieniu się.

— Wtedy też nie są pozostawione same sobie — otrzymują pomoce finansowe, które pomagają w lepszym starcie. Naszym celem nie jest to, by dziecko wychodzące z placówki, znów trafiło do systemu pomocy społecznej, ale by było samodzielne. Mamy w Pastęku dwa mieszkania wspierane dla wychowanków, którzy po opuszczeniu placówki nie mają możliwości wynajęcia mieszkania lub powrotu do domu rodzinnego. Ta opcja ułatwia im znalezienie pracy i pewniejsze wkroczenie w dorosłość — przekazuje Magdalena Paradowska.

A sama codzienność w „Zakątku” i „Samodzielnym Mieszkanu” jest zwyczajna — jak w domu. Podopieczni wstają rano i wspólnie przygotowują śniadanie — od lat placówki nie korzystają bowiem z usług kucharzy czy kucharek — dzieci same przygotowują posiłki i listę potrzebnych im na dany tydzień produktów.

— Oczywiście przy pomocy naszych wychowawczyń i wychowawców, którzy są do ich dyspozycji 24 godziny na dobę — to oni pomagają im w lekcyjach po powrocie ze szkoły, czy towarzyszą w wakacyjnych wyjazdach — zaznacza nasza rozmówczyni.

Magdalena Paradowska podsumowuje: — Mam w swoim zespole wspaniałych wychowawców i wychowawczynie — to niezwykle wartościowi ludzie o ogromnych sercach. Ale niestety — nawet najlepsza placówka nie zastąpi mamy i taty, a ja wierzę, że każde dziecko zasługuje na to, by wychowywać się w szczęśliwej rodzinie.

Kamila Kornacka

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Samodzielne Mieszkanie” w Pastęku

„Zakątek” w Zielonce Pasleckiej

RAZEM O ZDROWYM ŻYCIU

To już pewne. 3 września, Grupa WM we współpracy z Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizacją Turystyczną oraz Urzędem Miasta w Lidzbarku Warmińskim organizuje w Termach Warmińskich Konferencję pt. „Turystyka Zdrowotna — realna szansa dla Warmii i Mazur”.

Organizacja kolejnego wydarzenia związanego z projektem „Zdrowe życie” bardzo mnie cieszy — mówi Jarosław Tokarczyk, prezes Grupy WM. — Bo oznacza, że temat, który zaproponowaliśmy do dyskusji już ponad rok temu, podjęły i władze województwa, i władze samorządowe, i Warmińsko-Mazurska Regionalna Organizacja Turystyczna, i inne podmioty. Zatem ta Konferencja to znak konsekwencji z naszej strony, a jednocześnie kontynuacja wcześniej podjętych już działań — kolejny punkt w całym cyklu wydarzeń, które stale organizujemy.

I dodaje: — Dwa ostatnie Kongresy Przyszłości, które organizowaliśmy, tematykę zdrowego życia podjęły jako temat wiodący. Teraz zdecydowaliśmy się na organizację tej Konferencji, która w całości dedykowana już będzie tylko zdrowemu życiu. Bo tak naprawdę „Zdrowe życie” to projekt na lata.

W naszym regionie trudno nie łączyć tematu zdrowia z tym, co daje natura. Potwierdza to dr Jarosław Klimczak z Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. — Dzisiejsze czasy pokazały, że zdrowie jest dla nas niezwykle ważne. Do tego w naszym regionie turystyka odgrywa jedną z głównych ról. Po to inwestowaliśmy w hotele i infrastrukturę turystyczną, żeby stworzyć ofertę zachęcającą do przyjazdu do nas turystów z całego świata. W tej chwili sytuacja covidowa zmieniła podejście.

Nowa inteligentna specjalizacja związana ze zdrowym

Jarosław Tokarczyk:

To Grupa WM i nasze media, tak w wersji drukowanej, jak i online — stale tematykę zdrowego życia podejmują. Stale informujemy też naszych czytelników o kolejnych wydarzeniach — a oni już wiedzą, że zdrowe życie to nie jest „impreza na raz”.

życiem jest dla naszego regionu prawdziwą szansą. Dlatego to akurat Lidzbark Warmiński jest jednym z miejsc, które chętnie angażuje swoje

Jarosław Klimczak:

Ludzie zrozumieli, że zdrowie jest czymś kruchym i warto zadbać o nie wcześniej. Na Warmii i Mazurach chcemy to wykorzystać. Chcemy połączyć możliwość wypoczynku z elementem zadbania o własne zdrowie.

siły właśnie w zdrowe życie.

— Lidzbark Warmiński postawił na obszary ochrony uzdrowiskowej, turystykę i aktywne spędzanie wolnego czasu — dodaje Jacek Wiśniowski, burmistrz. — To piękne miasto, które ma ciekawą historię: w okresie międzywojennym był kurortem uzdrowiskowym.

Jacek Wiśniowski:

Po okresie pandemicznym zrozumieliśmy, że zdrowie kształtuje naszą codzienność, dlatego uważam, że zdrowe życie jest największą wartością. Staramy się, by Lidzbark Warmiński stał się uzdrowiskiem o charakterze zapobiegania i leczenia.

su — dodaje Jacek Wiśniowski, burmistrz. — To piękne miasto, które ma ciekawą historię: w okresie międzywojennym był kurortem uzdrowiskowym.

Dlaczego więc nie powrócić do tego, co było dobre? Mamy tutaj obszary leśne, dobrą komunikację z centrum miasta. Dzięki temu i dodatkowym środkom otrzymanym z Regionalnego Programu Operacyjnego województwa warmińsko-mazurskiego zadaliśmy o architekturę w dolinie Symarny i wybudowaliśmy pierwszą część infrastruktury uzdrowiskowej: tętnie, place zabaw i promenady. I szukamy się do następnego etapu „Zdrowego życia”.

— „Zdrowe życie” to przede wszystkim debata o zdrowiu, a przecież nie ma niczego ważniejszego — dodaje Jarosław Tokarczyk. — Pandemia i walka z covidem dobitnie nam to od ponad już roku pokazują. Ale jest też wartość dodana: rozwój regionu, nowe inwestycje, a zatem i nowe miejsca pracy dla mieszkańców Warmii i Mazur. To także rozwój turystyki i przedłużenie sezonu. Chcemy stale podejmować tematy ważne dla mieszkańców Warmii i Mazur, dlatego otwarci jesteśmy na współpracę ze wszystkimi możliwymi instytucjami — byle tylko Warmia i Mazury rozwijały się.

REKLAMA

KONFERENCJA
ZDROWE ŻYCIE
LIDZBARK WARMIŃSKI

03
WRZEŚNIA
2021

GRUPA WM

Warmińsko - Mazurska
Regionalna Organizacja Turystyczna

Urząd Miasta
w Lidzbarku Warmińskim

PATRONI HONOROWI

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
Artur Chojceki

Marszałek Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezina

Starosta
Olsztyński
Andrzej Abako

Prezydent
Olsztyna
Piotr Grzymowicz

Prezydent
Elbląga
Witold Wróblewski

Prezydent
Miasta Elku
Tomasz Andrukiewicz

Gmina
Lidzbark
Warmiński

PARTNER MERYTORYCZNY

Warmińsko-Mazurska
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
w Olsztynie

PARTNERZY ZŁOCI

MEDEN INMED

PHILIPS

PARTNERZY SREBRNI

Technomex

ACCESSMEDICA

Aspamet

mediguard
telemedycyna

OMRI
diagnostic

SCHILLER
The Art of Diagnostics

PATRONI MEDIALNI

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DIENNIK
ELBLĄSKI

nasz
olsztyniak.pl

lidzbarska.pl

bartoszycki.pl

GO TV

BEZgorsetu

KONGRES
PRZYSZŁOŚCI

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Olimpiada w Tokio

Final wspinaczki kobiet w piątek od 9:30 do 14:20

6 - 12 sierpnia 2021

Poniedziałek

20:05

POLSAT

Ant-Man

film sf, USA, 2015

Hank Pym odchodzi z organizacji T.A.R.C.Z.A. po tym, jak odkrywa, że jej członkowie zamierzają wykorzystywać stworzoną przez niego technologię. Opiera się ona na subatomowych cząsteczkach i pozwala człowiekowi zmienić rozmiar. Mężczyzna uważa swoje odkrycie za niebezpieczne. Postanawia dobrze je ukryć. Mija kilkadziesiąt lat. Córka, Hope van Dyne (Evangeline Lilly), i protegowany Darren Cross (Corey Stoll) zmuszają Hanka do ustąpienia ze stanowiska we własnej firmie, Pym Technologies.

Piątek

20:00

POLSAT

Shrek Trzeci

film animowany, USA, 2007

Shrek i Fiona wiodą spokojne życie na swoim bagnisku. Tymczasem król Zasadmiogóro-grodu, Harold, poważnie zapada na zdrowiu. Przeczując rychłą śmierć, na swego następcę wyznacza zięcia. Skromny i nieobyty w dworskiej etykiecie ogr nie zamierza przyjmować odpowiedzialnej funkcji władcy. Postanawia jednak znaleźć idealnego dziedzica tronu. Wyborym kandydatem wydaje się zbudowany kuzyn Fiony, książę Artie. Shrek z pomocą osła i Kota w Butach, wyrusza do odległego Worcestershire.

Wtorek

20:05

POLSAT

Anioły i demony

thriller, USA, 2009

Profesor Uniwersytetu Harvarda, światowej sławy historyk i badacz symboli - Robert Langdon (Tom Hanks), otrzymuje zadanie zidentyfikowania zagadkowego wzoru wypalonego na ciele zamordowanego w szwajcarskim laboratorium fizyka. Okazuje się, że za zbrodnie odpowiedzialne jest bractwo iluminatów - potężna organizacja od wieków walcząca z Kościołem katolickim, która za wszelką cenę chce zniszczyć Watykan. Co więcej - w tym samym czasie umiera Ojciec Święty.

Sobota

00:30

TVP2

U Pana Boga za piecem

komedia, Polska, 1998

Marusia przekracza granicę z Polską autobusem, którym podróżują drobni handlarze. W lesie pasażerowie zostają napadnięci przez pobierających haracz bandytów dowodzonych przez Gruzina. Większość poszkodowanych nie chce zawiadomić o zafiskalizacji. Tylko Marusia składa skargę i jako jedyny świadek przestępstwa zostaje zatrzymana w spokojnym przygranicznym miasteczku Królówym Moście. Miejscowy proboszcz, który bacznym okiem dogląda wszelkich spraw w okolicy, umieszcza odważną dziewczynę w domu organisty Witka.

Środa

23:30

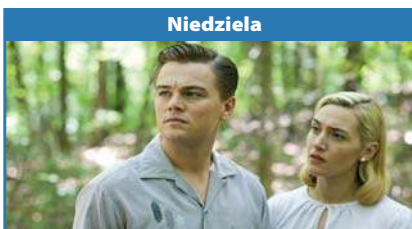
TVP2

Sierpniowy weekend

film obyczajowy, Niemcy, 2019

Katja jest szczęśliwą żoną Thomasa, wiodą zgodne życie. Dotychczas w ich małżeństwie nie było żadnego kryzysu. Mają udaną córkę, która właśnie opuściła rodzinny dom i wyjechała do college'u. Katja uczy matematyki i muzyki w miejscowej szkole podstawowej. Ale pewne przypadkowe spotkanie wywróci jej cały pokładany świat do góry nogami. Kiedy jej mąż wyjeżdża na weekend Katja poznaje przystojnego dziennikarza, który podróżuje po Niemczech z plecakiem.

Niedziela

21:40

TVP1

Droga do szczęścia

dramat obyczajowy, Wielka Brytania, USA, 2008

Młodzi małżonkowie, April (Kate Winslet) i Frank (Leonardo DiCaprio) Wheelerowie, mieszkają w domu na przedmieściach Connecticut. Mają dwoje dzieci, nie narzekają na brak pieniędzy, ale nie są szczęśliwi. April wydaje się znużona prowadzeniem domu, tęskni za aktorstwem, z którego zrezygnowała po ślubie. Z kolei jej mąż nie znosi swojej nudnej, monotonnej pracy. Sfrustrowani małżonkowie ciągle się kłócą. Gdy staje się jasne, że ich związek nie przetrwa, April proponuje rewolucyjne rozwiązanie.

Czwartek

21:10

POLSAT

Dlaczego nie

komedia romantyczna, Polska, 2007

Małgosia (Anna Cieślak) marzy o pracy w agencji reklamowej. Cierpliwie wysyła do kolejnych firm swoje CV. Aby zdobyć pieniądze na utrzymanie, nim dostanie upragnioną posadę, Małgosia, jak jej chłopak Piotr (Antoni Pawlicki), rozwozi pizzę. Dostarczając zamówienie do jednej z agencji, dziewczyna przy okazji próbuje się dowiedzieć o losy swojego podania. Od przystojnego mężczyzny imieniem Dawid (Tomasz Kot), którego wzięła za prezesa firmy, stara dowiedzieć, jakie ma szanse zatrudnienia.

piątek

TVP 1

05:00 10 Tokio 2020 - piłka nożna K - Finał

05:55 10 Tokio 2020 - studio

07:00 10 Tokio 2020 - boks, chód 20km K, prod. Wielka Brytania

08:30 10 Tokio 2020 - kolarstwo torowe, wspinaczka sportowa, chód K, lekkoatletyka, prod. Wielka Brytania, 2021

13:00 10 Tokio 2020 - studio

13:15 10 Tokio 2020 - lekkoatletyka, prod. Wielka Brytania, 2021

16:05 10 Tokio 2020 - studio

17:00 Teleexpress

17:15 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

17:55 Dzikie pszczoły - serial, prod. Grecja, 2019

18:50 Jeden z dziesięciu

19:20 Tour de Pologne

19:25 Sport

19:30 Wiadomości

20:10 Alarm! - magazyn

SERIAL OBYCZAJOWY

20:35 Królowa i konkwistador - serial, prod. Kolumbia, 2020

21:30 Olimpijski Wieczór - magazyn sportowy

22:10 Do utraty sił - dramat, prod. USA, 2015, reż. Antoine Fuqua, wyk. Jake Gyllenhaal, Rachel McAdams, Forest Whitaker, Clare Foley, Naomie Harris

00:25 Serial fabularny

01:15 Serial fabularny

02:05 10 Tokio 2020 - studio

02:25 10 Tokio 2020 - kajakarstwo sprint - 1/2F i Finał, prod. Wielka Brytania, 2021

05:45 Zakonczenie

TVP 2

05:30 Na dobre i na złe - serial TVP

06:25 Anna Dymna - spotkajmy się

07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze

07:35 Pytanie na śniadanie

10:40 Panorama

10:50 Pytanie na śniadanie

11:30 Dziewczyny ze Lwowa

12:30 Kolo fortuny - teleturniej

13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja, 2013

14:05 Va Banque - teleturniej

14:35 Na sygnale - serial fabularny prod. TVP

15:10 Górcy ratownicy - serial obyczajowy, prod. Niemcy, 2014

16:00 Kolo fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej

SERIAL OBYCZAJOWY

17:15 Promyk nadziei - serial, prod. Turcja, 2019

18:00 Panorama

18:20 Va Banque - teleturniej

18:45 Kozacka miłość - serial

19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP

20:10 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki - 2021 Augustów

22:35 Muzyka, Taniec, Zabawa - koncert

23:40 Anything goes. Ale jazda!

00:40 Lato w Wietnamie

02:20 Człowiek ze złotym pistoletem - film sensacyjny

04:35 Pięć minut przed gwizdkiem - film TVP

TVN

05:40 Uwaga! - magazyn

06:00 LAB

07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

09:00 Dzień Dobry TVN - magazyn

11:35 Doradca smaku

11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy

14:55 Szpital - program obyczajowy

16:00 LAB

17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

19:00 Fakty

19:25 Uwaga! koronawirus

19:35 Sport

19:45 Pogoda

19:55 Uwaga! - magazyn

20:05 Droga na Podium

FILM SENSACYJNY

20:10 Szybcy i wściekli V - film sensacyjny, USA, 2011, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Jordana Brewster, Tyrese Gibson, Chris Ludacris Bridges

23:00 W jak wendeta - film sensacyjny, USA, Wielka Brytania, Niemcy, 2005, reż. James McTeigue, wyk. Natalie Portman, Hugo Weaving, Stephen Rea, Stephen Fry, John Hurt, Tim Pigott-Smith, Rupert Graves

01:45 Player na fali

01:55 Kuba Wojewódzki

02:55 Uwaga! - magazyn

03:15 Noc magii

04:40 Kto was tak urządził

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News

08:40 Malanowski i Partnerzy

09:40 Sekrety rodziny

10:40 Dlaczego ja?

12:50 Wydarzenia

13:25 Interwencja

13:40 Trudne sprawy

14:40 Dlaczego ja?

15:50 Wydarzenia

16:10 Pogoda

16:15 Interwencja

16:35 Gliniarz

17:40 Sekrety rodziny

18:50 Wydarzenia

19:25 Gość Wydarzeń

19:45 Sport, Pogoda

20:00 Shrek Trzeci

Shrek wie, że spokojne i szczęśliwe życie u boku Fiony. Tymczasem król Zasadmiogóro-grodu, Harold, przeczując zbliżającą się śmierć, zamierza przekazać mu królewskie obowiązki.

FILM PRZYGODOWY

22:00 World War Z

Pewnego zwyczajnego dnia, podczas spokojnej jazdy samochodem, Gerry Lane i jego rodzina wpadają w olbrzymi korek. Lane, były śledczy ONZ szybko wyczuwa, że to z czym mają do czynienia nie jest zwykłą uliczną blokadą. Na niebie słychać policyjne śmigłowce, po ulicach krążą policjanci na motocyklach, a miasto pogrąża się w chaosie.

00:40 Mój chłopak się żeni

02:55 Wyspa miłości - program rozrywkowy prod. Polska

04:00 Kabaretowa Ekstraklasa

TVP Kultura

07:30 Teledyski

08:40 Kuchnia Polskich Żydów - magazyn kulinarny

09:20 Umberto D. - dramat

11:00 Dom nad rozlewiskiem - serial obyczajowy TVP

12:55 Urodzeni artyści - cykl reportaży

13:30 Japonia z góry - serial dokumentalny, prod. Francja, 2018

14:35 Rok 2020

15:00 Casting

15:35 Przypadek dla początkującego kata - film fabularny, prod. Czechosłowacja, 1970, reż. Pavel Juracek, wyk. Pavel Landovsky, Pavel Bousek, Slavka Budinova, Radovan Lukavsky, Natasa Gollowa

17:30 Scena muzyczna

18:30 Informacje kulturalne

18:45 Serialowa nostalgia

KOMEDIA

20:10 Komedioowe lato - Rozmowy kontrolowane - komedia, prod. Polska, 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiakowska

22:00 Geniusz: Picasso - serial, prod. USA, 2018

23:05 Świat w piosence - Huragan Katrina

23:50 Informacje kulturalne

00:15 Wielkie piękno - film obyczajowy

02:45 Do widzenia, do jutra - film prod. Polska, 1960, reż. Janusz Morgenstern, wyk. Teresa Tuszynska

04:20 Berlin Live - Suzanne Vega - koncert

05:35 Teledysk

TV Puls

06:00 Zbuntowany anioł - telenowela

08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy

11:00 Zbuntowany anioł - telenowela

12:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy

Dzięki swojemu darowi Melinda Gordon potrafi komunikować się z zagubionymi duszami zmarłych ludzi i pomaga im przejść na drugą stronę.

14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy

16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy

20:00 Litewski przekręt

22:00 Skaza

FILM PRZYGODOWY

00:05 Sherlock Holmes: Gra cieni - druga odsłona przygód genialnego detektywa Sherlocka Holmesa i jego przyjaciela dra Johna Watsona. Tym razem bohaterowie są na tropie profesora Jamesa Moriarty'ego.

02:30 Castle - serial

Poszukujący inspiracji pisarz otrzymuje pozwolenie na przyłączenie się do jednego zespołu z wydziału zabójstw nowojorskiej policji.

03:25 Rodzinny interes

04:25 Reportery

05:20 Dyzur - serial dokumentalny

TVN 7

05:20 Szpital - program obyczajowy

06:20 40 kontra 20

07:20 Zakochani po uszy - serial, Polska

07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

10:55 Szpital - program obyczajowy

11:55 Szkoła

12:55 Sąd rodzinny - program sądowy

13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program obyczajowy

15:55 Szkoła

16:55 Sprzątaczkę - program obyczajowy

17:40 Złodzieje - program poradnikowy

18:25 Ten moment

19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 40 kontra 20

KOMEDIA

21:00 40 lat minęło - film komedia, USA, 2012, reż. Judd Apatow, wyk. Judd Apatow, Paul Rudd, Leslie Mann, Maude Apatow, Iris Apatow, Albert Brooks, John Lithgow, Megan Fox

23:50 Szczęściarz - film obyczajowy, prod. USA, 2012, reż. Scott Hicks, wyk. Zac Efron, Taylor Schilling, Blythe Danner, Riley Thomas Stewart, Jay R. Ferguson

02:00 Druga strona medalu - talk show

02:40 Noc magii - program ezoteryczny

TV 4

06:00 Gliniarz i prokurator

07:00 Strażnik Tekasasu

08:00 Nasz Nowy Dom

09:00 Pierwsza miłość

09:50 Święty 11:20 Fabryka jedenia

11:20 Detektywi w akcji

Detektywi z najdłużniejszą historią w kraju, którzy trapią ich nie mniej dziwnych zeznaniach.

12:20 Kobra - oddział specjalny

13:25 STOP Drogówki

15:30 Hardkorowy lombard

17:00 Septagon

18:00 Kochane Pieniądze

19:00 Policjantki i Policjanci - serial obyczajowy

20:00 Gwiazdy Kabaretu

22:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny

00:05 Kult Ialeczki Chucky. Nica Pierce, od 4 lat zamknięta w zakładzie psychiatrycznym dla niebezpiecznych przestępców, żyje w mitycznym przekonaniu, że zamordowała całą swoją rodzinę.

TV Trwam

11:25 Święty na każdy dzień

11:35 100 cudownych miejsc

11:45 Spotkania z ekologią

12:00 Anioł Pański

12:03 Informacje dnia

12:20 Ziemia Obiecana

13:05 Domek nr 6

13:30 Msza święta

14:20 100 cudownych miejsc

14:30 Zrozumieć Antycypację

14:55 Słowo życia

15:00 Modlitwa

15:20 Mocni w wierze

15:50 Ma się rozumieć

16:00 Informacje dnia

16:10 Siódmy sakrament

16:35 Świat Sportu

16:55 Kartka z kalendarza

17:00 Regał Mistrzowie

17:30 Geopolityka

17:55 Poczet Wielkich Polaków

18:00 Anioł Pański

18:05 Informacje dnia

18:15 Westerplatte Młodych

19:00 Warto zauważyć...

19:30 Opowieści Thea

19:45 Modlitwa

20:00 Informacje dnia

20:20 Różaniec

20:50 Święty na każdy dzień

21:00 Apel Jasnogórski

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

eprasa.pl c294082504

poniedziałek

9 sierpnia

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:20 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 06:05 Elif - serial, prod. Turcja 06:55 Policzmy się dla Polski 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej 07:30 Okiem Wiary - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo - serial 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP 10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP 11:25 Uzdrowisko - Impotent 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Wydy w Jedynce 14:00 Elif - serial, prod. Turcja 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn TELETURNIEJ 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Kołaństwo - Tour de Pologne 19:15 Tour de Pologne - kronika - felieton 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:35 Królowa i konkwestador - serial, prod. Kolumbia, 2020 22:30 Rolnik szuka żony - reality show 23:30 Świat bez fikcji 00:35 Zasady - serial 02:50 Nie obawiają się 04:50 Notacje 05:05 Zakończenie	05:00 Cafe piosenka - talk-show 05:30 Na dobre i na złe 06:25 Życiowe wybory - telenowela dokumentalna TVP 07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 11:20 Policzmy się dla Polski 11:30 Dziewczyny ze Lwowa - serial obyczajowy TVP 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:10 Górcy ratownicy - serial obyczajowy, prod. Niemcy, 2014 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej SERIAL OBYCZAJOWY 17:15 Przemysł nadziei - serial, prod. Turcja, 2019 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP 20:10 Postaw na milion - teleturniej 21:00 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki - 2021 Augustów 21:15 Cena wolności - serial, prod. Rosja, 2018 22:25 McMafia - serial 23:35 Letnia szkoła życia - film fabularny 01:30 Warto kochać - serial 02:20 Aquarius - dramat 04:50 Rodzinka.pl - serial	05:20 Nowa Maja w ogrodzie 05:50 Akademia ogrodnika 06:00 LAB 07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:00 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:35 Droga na Podium - program motoryzacyjny 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus 19:55 Uwaga! - magazyn 20:10 Doradca smaku SERIAL OBYCZAJOWY 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program 21:30 Gruby i chudy 2 - film komedia, USA, 2000, reż. Peter Segal, wyk. Eddie Murphy, Janet Jackson, Larry Miller, John Ales, Richard Gant 23:50 Od kołyski aż po grób - film sensacyjny, USA, 2003, reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Jet Li, Anthony Anderson, Kelly Hu, Tom Arnold, Marc Dacascos 02:00 Co za tydzień 02:30 Wewnętrzny wróg 03:30 Uwaga! - magazyn 03:50 Noc magii	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:35 Gliniarze 17:40 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 MEGA HIT - Ant-Man - Ant-Man, za sprawą niezwykłego kostiumu potrafi zmniejszać się do rozmiarów mrówki, zyskując jednocześnie nadludzką siłę. FILM SENSACYJNY 22:45 Wodwiec za śmierć - Bobby to doświadczony agent Interpolu, któremu zostaje przydzielone zadanie w Europie Wschodniej. Ma rozpracować grupę zajmującą się nielegalnym handlem bronią i narkotykami na Bałkanach. 00:50 Anioły i demony - Bracia Langdon, wykładowca na Harvardzie, znawca symboli, zostaje pilnie wezwany do położonego koło Genewy centrum badań jądrowych. 03:40 Love Island. Wyspa miłości 04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska	07:30 Teledyski 08:25 Co dalej? - program publicystyczny 09:05 Przypadek dla początkującego kata - film fabularny, prod. Czechosłowacja, 1970, reż. Pavel Juracek, wyk. Pavel Landovsky, Pavel Borek, Slavka Budinova, Radovan Lukavsky, Natasa Gollova, Eduard Dubsky 11:00 Dom nad rozlewiskiem - serial obyczajowy TVP 12:50 Urodzeni artyści - Zofia i Magdalena Forteckie 13:30 Artyści antagoniści: Leonardo Da Vinci i Michał Anioł - film obyczajowy 16:30 Chce się żyć - film obyczajowy, prod. Polska, 2013, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Dawid Ogrodnik, Kamil Tkacz SERIAL PRZYGODOWY 18:30 Serialowa nostalgia - Detektywi na wakacjach - serial przygodowy 19:40 Muzeum Polskiej Piosenki 20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Długi postój na Park Avenue - film fabularny 21:50 Powidoki - Dmitrij Szostakowicz 22:20 Więcej niż fikcja - Bracia Lumiere - film 24:00 Kino nocne - El Dorado - western 02:20 Anatomia zła - dramat, prod. Polska, 2015, reż. Jacek Bromski 04:25 Jak narkotyk - reportaż 05:00 Noc magii - Halina Kunicka 05:35 Teledyski	06:00 Zbuntowany anioł - telenowela 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 11:00 Zbuntowany anioł - telenowela 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 13 Dzielnica 21:30 13 dzielnica: Ultimatum - Władze Paryża decydują się wysadzić w powietrze 13 dzielnic zamieszkałą przez przestępców. Leito i Damien postanawiają temu zapobiec. FILM AKCJI 00:05 Akt odwagi - Elitarna jednostka żołnierzy zostaje wysłana na tajną misję w celu odzyskania porwanej agentki CIA. 02:05 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Taki jest świat - program informacyjny 03:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 03:55 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny 04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny prod. Polska 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy prod. Polska	05:20 Szpital 06:20 40 kontra 20 07:20 Zakończani po uszy - serial, Polska 07:55 Ukryta prawda - serial obyczajowy 10:55 Szpital - program obyczajowy 11:55 Szkoła - program sądowy 12:55 Sąd rodzinny - program sądowy 13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 14:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:55 Szkoła - program sądowy 16:55 Sprzątać - program obyczajowy 17:40 Złodzieje - program poradnikowy 18:25 Szpital - program obyczajowy 19:30 Zakończani po uszy - serial, Polska 20:00 40 kontra 20 SERIAL KRYMINALNY 21:00 Szadź - serial, Polska Historia seryjnego mordercy oraz podążającej jego tropem komisarzy policji. 23:00 Wizje zimy - film horror, USA, 2013, reż. Jonathan Levine 01:10 Trzy noce z duchami - Dwoje renomowanych badaczy zjawisk paranormalnych spędza 72 godziny w najbardziej nawiedzonych miejscach w Stanach Zjednoczonych. 02:15 Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką - program eszoteryczny prod. Polska 03:20 Noc magii - program eszoteryczny prod. Polska	06:00 Gliniarz i prokurator 07:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 10:30 Święty 11:00 Fabryka jedzenia 11:30 Detektywi w akcji 12:30 Kobra - oddział specjalny 13:30 STOP Drogówka 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:05 Kochane Pieniądze 19:05 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi 21:00 Wydział Kryminalny 22:00 Zespoły policyjne prowadzą różne sprawy kryminalne 23:00 Przez napaść, a skończysz przez napaść 24:00 Columbo 25:00 Wzór 00:05 Śmierć na 1000 sposobów 01:25 Peknięz ze smiechu 02:30 Interwencja 03:50 Trans World Sport 04:55 SuperLudzie 05:30 Teleszkolki TV Trwam 11:20 100 cudownych miejsc na świecie 11:30 Przyroda w Obiektywie 11:45 Kolory Świętości 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:05 Informacja dnia 12:20 Mojesz 13:10 Exodus Ochoty 13:30 Mśza Święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Próba wiary 15:25 Betafo 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Zew natury 16:55 Świadkowie 17:30 Natura obiektywnie 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacja dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Kartka z kalendarza 19:30 Opowieści Starożytności 20:00 Informacja dnia 20:10 Różaniec 20:50 Święty na każdy dzień 21:00 Apel Jasnołęcki

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

wtorek

10 sierpnia

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:20 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 06:10 Elif - serial, prod. Turcja 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:35 Ranczo - serial 09:40 Komisarz Alex - serial 10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP 11:25 Uzdrowisko - telenowela TVP 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce 14:00 Elif - serial, prod. Turcja 14:50 Kolarstwo 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka SERIAL OBYCZAJOWY 16:05 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 17:00 Teleexpress 17:20 Kołaństwo 19:15 Tour de Pologne 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:35 Królowa i konkwestador - serial - reality show 22:25 Rolnik szuka żony - film dokumentalny 23:25 Ocaleni - reality show 00:30 Don Juan DeMarco - komediodramat 02:15 Lacombe Lucien - dramat obyczajowy 04:35 Notacje - cykl dokumentalny 04:50 Zakończenie	05:35 Na dobre i na złe - serial TVP 06:30 Erwin Kruk - Mazur, ewangelik, poeta 06:55 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 10:40 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:23 Policzmy się dla Polski 11:30 Dziewczyny ze Lwowa 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:10 Górcy ratownicy - serial obyczajowy 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Przemysł nadziei - serial 18:20 Va Banque - teleturniej 18:50 Kozacka miłość - serial SERIAL OBYCZAJOWY 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:10 Postaw na milion - teleturniej 21:00 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki - 2021 Koszalin 21:15 Cena wolności - serial 22:25 McMafia - serial 23:30 Ludzkie historie - film dokumentalny 00:45 Anatomia zła - dramat 02:55 Letnia szkoła życia - film fabularny, prod. Francja, 2017 04:55 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP 05:25 Zakończenie	05:40 Uwaga! - magazyn 06:00 LAB 07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:00 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:35 Doradca smaku 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - magazyn 20:10 Doradca smaku SERIAL OBYCZAJOWY 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - film sensacyjny, USA, 2016, reż. Gavin O'Connor, wyk. Ben Affleck, Anna Kendrick, J.K. Simmons, Jon Bernthal, John Lithgow 00:15 Kuba Wojewódzki 01:20 Uprawdżona - serial, Francja, USA 02:15 Oszuści - serial, USA 03:15 Uwaga! - magazyn 03:35 Noc magii - program eszoteryczny prod. Polska	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:35 Gliniarze 17:40 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 20:05 Anioły i demony - Robert, wykładowca na Harvardzie, znawca symboli, zostaje pilnie wezwany do położonego koło Genewy centrum badań jądrowych. FILM AKCJI 23:00 Hitman: Agent 47 - Agent 47 to wychowany w laboratorium i stworzony tylko do jednego celu super zabójca, którego rozpoznać można po kodzie kreskowym wytatuowanym na jego karku. Potrafi podsyć się pod każdego, wkraść wszędzie i nie odpuści nikomu, na kogo dostał zlecenie. Tym razem musi jednak zmierzyć się z władzą korporacji, która chce odkryć jego przeszłość i stworzyć armię zabójców takich jak on. 01:15 Kabaretowa Ekstraklasa - program rozrywkowy prod. Polska	07:30 Teledyski 08:20 Powidoki - program publicystyczny 08:40 Rzecz Polska - cykl dokumentalny 09:00 Chce się żyć - film obyczajowy 11:00 Dom nad rozlewiskiem - serial obyczajowy TVP 11:55 Miłość nad rozlewiskiem - serial 12:50 Urodzeni artyści - Zofia i Magdalena Forteckie 13:30 Bracia Lumiere - film dokumentalny 15:10 Żart - dramat, prod. Czechosłowacja, 1969, reż. Jaromil Jires, wyk. Josef Somr, Jana Dittetova, Ludek Munzar, Evald Schorm 16:40 Do zobaczenia, chłopcy - film fabularny, prod. Niemcy, Francja, 1987, reż. Louis Malle, wyk. Philippe Morier - Genoud, Francois Berleand, Peter Fitz, Francine Rancie SERIAL OBYCZAJOWY 18:30 Serialowa nostalgia - Panna z mokrą głową - serial TVP 19:40 Muzeum Polskiej Piosenki 20:00 Lekkie obyczaje - Peggy Sue wyszła z a mąż - film fabularny 21:50 Co dalej? - program publicystyczny 22:30 Dokument w podróży - Kwiaty w kosmosie 23:30 Długi postój na Park Avenue - film fabularny 01:25 Wielka Gala Operowa - Maria Callas w Paryżu 1958 - koncert 03:50 Kino nocne - Dziennik Obserwatora - film 05:05 Teledyski 05:50 Jeszcze więcej kultury	06:00 Zbuntowany anioł - telenowela 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 11:00 Zbuntowany anioł - telenowela 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 13 Dzielnica 21:30 13 dzielnica: Ultimatum - Władze Paryża decydują się wysadzić w powietrze 13 dzielnic zamieszkałą przez przestępców. Leito i Damien postanawiają temu zapobiec. FILM SENSACYJNY 23:30 Krzyżowy ogień - Długi postój na Park Avenue - film fabularny 01:25 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Rodzinny interes - program informacyjny 02:25 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny 03:00 Wojciech Cejrowski. Boso - Ziemia Święta 03:30 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny 03:55 Biesiada na cztery pory roku 04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy	05:20 Szpital 06:20 40 kontra 20 07:20 Zakończani po uszy - serial, Polska 07:55 Ukryta prawda - serial obyczajowy 10:55 Szpital - program obyczajowy 11:55 Szkoła - program sądowy 12:55 Sąd rodzinny - program sądowy 13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 14:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:55 Szkoła - program sądowy 16:55 Sprzątać - program obyczajowy 17:40 Złodzieje - program poradnikowy 18:25 Szpital - program obyczajowy 19:30 Zakończani po uszy - serial, Polska 20:00 40 kontra 20 FILM SENSACYJNY 21:00 Cobra - film sensacyjny, prod. USA, 1986, reż. George P. Cosmatos, wyk. Sylvester Stallone, Brigitte Nielsen, Reni Santoni, Andrew Robinson, Brian Thompson 22:55 Mroczna dzielnica - film sensacyjny, prod. USA, 2001, reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Steven Seagal, DMX, Isaiah Washington, Anthony Anderson, Michael Jai White, Bill Duke 01:00 Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką - program eszoteryczny prod. Polska 02:05 Druga strona medalu - talk show 02:40 Noc magii	06:00 Gliniarz i prokurator 07:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz Nowy Dom - magazyn 09:00 Pierwsza miłość 10:30 Święty 11:00 Fabryka jedzenia 11:30 Detektywi w akcji 12:30 Kobra - oddział specjalny 13:30 STOP Drogówka 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:05 Kochane Pieniądze 19:05 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi 21:00 Wydział Kryminalny 22:00 Zespoły policyjne prowadzą różne sprawy kryminalne 23:00 Przez napaść, a skończysz przez napaść 24:00 Columbo 25:00 Wzór 00:05 Śmierć na 1000 sposobów 01:25 Peknięz ze smiechu 02:30 Interwencja 03:50 Trans World Sport 04:55 SuperLudzie 05:30 Teleszkolki TV Trwam 11:05 Jezus 11:35 Święty na każdy dzień 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Słowo życia 12:00 Anioł Pański 12:05 Informacja dnia 12:20 Mojesz 13:10 Grunt to droga 13:25 Słowo życia 13:30 Mśza Święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Sanktuarium 14:55 Miasteczko Świętej Rodziny 15:25 Droga ks. Bosca 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Jestem mamą 16:30 Fryderyk Chopin i jego muzyka 17:00 100 cudownych miejsc na świecie 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 XX Rajd Katyński 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacja dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:00 Mśza Święta 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Święty na każdy dzień 21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

HIBISKUS NA WIECZNĄ MŁODOŚĆ

HERBATKĘ Z HIBISKUSA
ZNA CHYBA KAŻDY.
ALE KTO WIE NA CO
DOKŁADNIE ONA
POMAGA? CO TO ZA
ROŚLINA W OGÓLE
— TEN HIBISKUS?
A MOŻE POSADZIĆ
TYLKO W CHARAKTERZE
OZDOBNego KRZEWU
I DAĆ SOBIE SPOKÓJ
Z PARZENIEM
NAPARÓW...?

Dzięki tym wszystkim cennym składnikom hibiskus może mieć doskonały wpływ na nasz organizm i pomóc przy profilaktyce oraz leczeniu wielu różnego rodzaju dolegliwości.

SIĘGAĆ PO HIBISKUSA
ZALECA SIĘ PRZED
WSZYSTKIM OSOBOM
ZMAGAJĄCYM SIĘ
Z NADWAGĄ, A ZWŁASZCZA
Z OTYŁOŚCIĄ BRZUSZNĄ.
REGULARNIE SPOŻYWANY
NAPAR WPŁYWA NA
UTRATĘ WAGI, ALE
ZMNIEJSZA TAKŻE POZIOM
TKANKI TŁUSZCZOWEJ
I POWODUJE SPADEK
WSKAŹNIKA BMI.

Hibiskus zawiera błonnik, który syci, oraz nasycone kwasy tłuszczowe, które są zdrowe i nasz organizm potrzebuje ich do prawidłowego funkcjonowania. Herbata z hibiskusa wpływa na trawienie i wspomaga oczyszczanie organizmu z toksyn. Dzięki właściwościom bakteriobójczym herbata z hibiskusa pomocna jest w walce z zakażeniami przewodu pokarmowego, na przykład hamuje wzrost bakterii Escherichia Coli.

Oprócz tego hibiskus obniża poziom złego cholesterolu i glukozy. Do stałej diety herbatki z hibiskusa włączyć powinny też osoby z nadciśnieniem, a także z cukrzycą. Ponieważ ta herbata ma również działanie moczopędne — będzie wspomagać leczenie infekcji układu moczowego i zredukuje ryzyko powstawania kamieni nerkowych. Za sprawą obecności antyoksydantów hibiskus działa nawet antynowotworowo: bo zwalcza komórki rakowe.

Nieziemnie kojarzyć mi się będzie z Malagą. Niedaleko portu jest bowiem w tym hiszpańskim mieście park i długie, szerokie alejki. Palmy rosną normalnie, do samego nieba, a pomiędzy nimi cała masa roślin, które my znamy ze zminiaturyzowanych wersji doniczkowych, a tam wegetują bujnie i naturalnie, w rozmiarach tak mniej więcej 4XL... No i co jakiś czas mija się ogromny krzak, na którym ciemnozielone liście poprzetykane są pięknymi, bardzo dużymi

kwiatami w kolorze żywej czerwieni. W kształcie coś jak malwa — tyle że znów co najmniej w rozmiarze 4XL...! Nic dziwnego, że kształt kwiatów kojarzy mi się z malwą. Hibiskus, czy inaczej kwiat malwy sudańskiej lub ketmia — to roślina ozdobna z rodziny ślazowatych, czyli kuzyn i malwy, ale i prawoślazu czy ślęzawy. Zależnie od gatunku, których jest ponad 200 — hibiskus jest krzewem lub drzewem, a przez te charakterystyczne kwiaty w wielu krajach uprawia się go rzeczywiście

w celach ozdobnych. Kwiaty hibiskusa są duże, wyraziste, trąbkowate i zbudowane z pięciu płatków wodzieniach od różowego przez czerwone do żółtego. Szerokość kwiatu hibiskusa wynosi od 4 do 15 cm, a w samym jego środku znajduje się tzw. prętosłup. Zapach kwiatów hibiskusa jest raczej słaby, ale w zamian charakteryzują się bardzo wyrazistym, kwaśnym smakiem. Z tego też powodu hibiskus znalazł zastosowanie w branży spożywczej.

Ale hibiskus znaczy także zdrowie: pita regularnie her-

bata z hibiskusa obniża ciśnienie krwi, reguluje poziom cholesterolu, wykazuje działanie przeciwzapalne, przeciwbakteryjne, moczopędne, wzmacnia układ immunologiczny... A ponoć cenią go także w kosmetyce.

DO LECZENIA

Skład hibiskusa to przede wszystkim kwasy organiczne, a w tym cytrynowy, jabłkowy, winowy, szczawiowy i hibiskusowy właśnie. Ale na największą uwagę zasługuje kwas protokatechowy, który wyróżnia się silnym działaniem antyoksydacyjnym, co w sytuacji nadmiaru tzw. wolnych rodników pozwala na stworzenie lepszej bariery chroniącej nasz organizm. Sam kwiat hibiskusa bogaty jest ponadto w antocyjany, polifenole i flawonoidy. Antocyjany nadają kwiatom hibiskusa charakterystyczną, intensywną barwę. Zko-

lei polifenole i flawonoid to kolejne przeciwutleniacze: ochraniają ludzki organizm przed infekcjami i zapobiegają przedwczesnemu starzeniu się skóry. Sporo w hibiskusie też enzymów, karotenów, błonnika i innych składników mineralnych.

HIBISKUS DZIAŁA TEŻ
PRZECIWPALNIE,
PRZECIWBAKTERYJNIE,
A PRZEZ TO MOŻE OBNIŻAĆ
GORĄCZKĘ CZY NAWET
ZWALCZYĆ KASZEL. A NA TO
WSZYSTKO HIBISKUS JEST
NATURALNYM ŹRÓDŁEM
WITAMINY C.

Czyli zapobiega rozwojowi przeziębienia czy nawet grypy, wspomaga szybsze dojście do zdrowia i pomaga budować naszą odporność.

REKLAMA

Lecznica Chirurgiczno-Ortopedyczna „ESKULAP”
10-177 Olsztyn, ul. Brzozowa 14
tel. 89 523 91 31, tel./fax 89 523 52 44

Lekarze specjaliści:
Witold Kołtun
Robert Surus
Andrzej Wencław
Danuta Orłowska-Kołtun
Damian Deresiewicz
Krzysztof Kaźmierczak
Artur Makowski

Poradnie:
• urazowo-ortopedyczna
• preluksacyjna z USG
• zabiegi artroskopowe

Zabiegi operacyjne w ramach „chirurgii jednego dnia”

Rejestracja telefoniczna
pn.-czw. 10.00-16.00

Umowa z NFZ

152220otr-A-C

OLSZTYŃSKIE KLINIKI
rej. codziennie w godz. 8⁰⁰-18⁰⁰
89 535 25 48
502 323 935

NEUROCHIRURG
dr n. med. Mirosław Smółka

Olsztyn, ul. Kopernika 1
poniedziałki 15.00-18.00

155320otr-a-M

DERMATOLOG
lekarz Ewa Kibiłda
Olsztyn, ul. Kopernika 30 (I piętro, pok. 2)
czwartki od 14.30

Rej. tel. 502 656 345
w godz. 19.00-20.00
Rejestracja internetowa
www.dermatolog.biz.pl

154620otr-a-M

NZOZ „ARTERIA” PRYWATNE SPECJALISTYCZNE CENTRUM CHOROBY NACZYŃ
Olsztyn, ul. Kopernika 30 (parter, lok. 14, 15) pn.-pt., rej. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰, tel. 89 534-55-65

CHOROBY ŻYŁ I TĘTNIC
• diagnostyka • leczenie zachowawcze
• skleroterapia żyłaków
• laserowe leczenie żyłaków!!!
• leczenie operacyjne żyłaków

Specjaliści chirurgii naczyniowej i ogólnej:
Mariusz Błoniecki | **Rafał Dryzner**
Piotr Malinowski

Maciej Sadowski tel. 89 509 344 667
www.arteria.olsztyn.pl

152520otr-A-C

dr n. med. **MACIEJ BIERNACKI**
SPECJALISTA CHIRURGII OGÓLNEJ I ONKOLOGICZNEJ
• chirurgia ogólna • chirurgia onkologiczna
• żyłaki • przepukliny • usuwanie drobnych zmian skórnych • leczenie chorób piersi
• leczenie nowotworów przewodu pokarmowego

Olsztyn, al. Wojska Polskiego 39 (Lancet)
89 535 72 80 od godz. 13⁰⁰, 508 36 26 52

156020otr-A-G

CENTRUM REHABILITACJI NIEBIESKI HAMAK
dr n. med. Agnieszka Biernacka

Specjalista rehabilitacji medycznej:
• konsultacje rehabilitacyjne dzieci i młodzieży
• diagnostyka neurorozwojowa niemowląt

Informacja i rejestracja codziennie w godzinach 9:00-19:00 pod nr telefonu
665-282-412

Olsztyn, ul. Leśna 2

151120otr-a-M

Lek. med.
Artur ZALEWSKI
specjalista chirurg
Chirurgia Ogólna

LANCET, Olsztyn
ul. Wojska Polskiego 39
środa 17⁰⁰-19⁰⁰
tel. rej. 89 535-72-80
po 13⁰⁰ codziennie

152820otr-A-C

NA MŁODOŚĆ

Jak wspomniałam, hibiskus słynie też ze swoich właściwości odmładzających: pijąc go, opóźnimy proces starzenia się naszej skóry. Warto więc sięgać po niego także dla urody, przy czym można go stosować tak wewnętrznie, jak i zewnętrznie. Na skórę wpływa ujędrniająco, zmiękcza, łagodzi i wygładza — dlatego tak często dodaje się go do preparatów przeznaczonych dla cery dojrzałej i naczynkowej.

HIBISKUS JEST CENNY TAKŻE W KOSMETYCE DZIĘKI SWOIM WŁAŚCIWOŚCIOM BAKTERIOBÓJCZYM, A W WIELU WYPADKACH STANY ZAPALNE NA SKÓRZE W POSTACI ROPNYCH KROST SPOWODOWANE SĄ WŁAŚNIE ZAKAŻENIEM BAKTERYJNYM.

Herbata z hibiskusa pomoże wygoić te stany zapalne i zapobiec rozprzestrzenianiu się zakażenia. Ponadto hibiskus zawiera naturalne kwasy AHA, które często dodawane są do toników celem wygładzenia skóry i usunięcia z jej powierzchni martwych komórek czy czopów w porach prowadzących do powstania stanu zapalnego. Czasami stanowi również składnik samoopalaczy, peelingów oraz preparatów antycellulitowych. Ponadto każda z nas może go też samodzielnie wykorzystać w domu, przygotowując z niego na przykład maskę lub płukanke do włosów.

HIBISKUS A CIĄŻA I KARMIENTE

Wprawdzie kwiat hibiskusa nie znalazł się na liście składników bezwzględnie zakazanych w diecie kobiet ciężarnych, ale i nie potwierdzono bezpieczeństwa stosowania tego składnika.

SUBSTANCJE ZAWARTE W KWIATACH HIBISKUSA MOGĄ WPŁYWAĆ NA CZYNNOŚĆ SKURCZOWĄ MIĘŚNI MIEDNICY. Z TEGO TEŻ POWODU LEKARZE MOGĄ ODRADZAĆ SWOIM PACJENTKOM PICIE HERBATY Z HIBISKUSA W CZASIE CIĄŻY.

Istnieją też podejrzenia, że kwiat hibiskusa może obniżać płodność kobiet. Badania nie potwierdzają tych doniesień jednoznacznie, ale ponieważ składniki hibiskusa wpływają na funkcje hormonalne i wchodzą w interakcje

z lekami antykoncepcyjnymi na bazie estrogenów, zakłada się, że mogą utrudniać zajście w ciążę. Od sięgania po niego warto powstrzymać się również w okresie karmienia piersią.

CZY HIBISKUS LECZY KAŻDEGO?

Mimo tych licznych, niewątpliwych i niepodważalnych właściwości zdrowotnych hibiskusa, wskazuje się też na pewne przeciwwskazania do jego stosowania. Prócz kobiet w ciąży — nie zaleca się go także mężczyznom wszczynie płodności, ponieważ składniki hibiskusa zaburzają proces wytwarzania plemników. Hibiskusa nie powinny również spożywać osoby, które zmagają się z niskim ciśnieniem.

JAK SPOŻYWAĆ HIBISKUSA?

W sklepach i aptekach na bazie hibiskusa znajdziemy wiele preparatów, głównie herbatki, ale także wyciągi, nalewki i kosmetyki. Kto jednak ma wiele samozaparcia

i zdoła wyhodować tę roślinę w swoim domu lub ogrodzie, wiele produktów może przygotować samodzielnie.

KWIATY HIBISKUSA ZBIERA SIĘ JUŻ PO PRZEKWITNIĘCIU — TRZEBA ZRYWAĆ CAŁE KIELICHY, A POTEM JE WYSUSZYĆ. TAKI SUSZ WYKORZYSTAMY DO PRZYGOTOWYWANIA HERBATY: KILKA SUCHYCH KWIATÓW ZALEWAMY GORĄCĄ WODĄ.

Czas parzenia zależy od naszych upodobań — każdemu może odpowiadać napar o nieco innej intensywności. Można go wzbogacić o różne ulubione dodatki: goździki, miętę lub miód.

Magdalena Maria Bukowiecka

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

REKLAMA

SPRAWDŹ SWÓJ SŁUCH!

Usłysz wszystkie dźwięki lata

PRZYJDŹ DO ODDZIAŁU KIND W ELBLĄGU:

- + bezpłatne testy słuchu bez skierowania
- + bezpłatne testowanie aparatów słuchowych - **otrzymaj zestaw podróży w prezencie*** (tylko do 17 września)

UMÓW SIĘ NA BEZPŁATNY TEST SŁUCHU:

784 079 799

KIND

CAŁE ŻYCIE SŁYSZĘC

KIND to ponad 130 oddziałów w Polsce. Znajdź nas w swoim mieście na: www.kind.com

*Regulamin promocji dostępny w oddziale KIND.

REKLAMA

Roman Łesiów UROLOG

- leczenie zachowawcze i operacyjne
- USG układu moczowego
- cystoskopia, zabiegi operacyjne
- uroflometria

rejestracja Olsztyn, od godz. 13⁰⁰
Lancet 89 535 72 80
al. Wojska Polskiego 39

153120otr-A-C

Lech Mickiewicz GINEKOLOG

- sonda pochwowa
- cytologia
- antykoncepcja

Olsztyn
ul. Barcza 48/1
poniedziałki, czwartki od godz. 15.00
rej. tel. kom. 601-952-165

155520otr-A-M

STOMATOLOG LEK. EWA MICKIEWICZ

specjalista proteztyki stomatologicznej
Olsztyn, ul. Barcza 48/1
tel. 89 542 67 40
tel. 512 506 756

- pełny zakres stomatologii zachowawczej • protezyka
- RTG zębów • laseroterapia
- wybielanie zębów

• licówki porcelanowe

155420otr-A-G

Gabinet Urologiczny USG układu moczowego (pełny zakres badań urologicznych)

lek. med.
RYSZARD MAREK
Olsztyn, ul. Żytnia 74
pon. 16.00-18.00
tel. 89 527-81-48
tel. 604 552 518

155820otr-A-G

Moda Optyk E.R. Wójcik
OPTYKA OKULISTYKA OPTOMETRIA
rok założenia 1966
**Z NAMI ZOBACZYSZ WIĘCEJ
NOWE KOLEKCJE OPRAW**
www.modaoptyk.pl
ul. Warmińska 17, tel. 89 527 02 01
ul. Mickiewicza 4, tel. 89 542 43 17
pl. Konstytucji 3 Maja 3, tel. 89 533 42 39
wieżowiec vis à vis dworca

154820otr-a-M

UNIA CHCE WALCZYĆ Z PRYWATNĄ CENZURĄ W INTERNECIE

Prywatna cenzura w wykonaniu portali spolecznosciowych, czyli m.in. usuwanie profili przez Facebooka, może utrudniać działalność organizacjom społecznym, artystom, politykom czy dziennikarzom. Procesy sądowe zapowiada były prezydent USA Donald Trump, ale nie on jedyny chce walczyć z prywatną cenzurą. Unia Europejska pracuje nad nowym prawem, które ma zapewnić większą przejrzystość decyzji moderacyjnych oraz możliwość ich kwestionowania, także przed sądem.

Pozew Donalda Trumpa byłby kolejnym kamyczkiem do rosnącej lawiny spraw sądowych, w których zarówno politycy, organizacje społeczne, jak i aktywiści walczą z problemem prywatnej cenzury. W tej batalii nie chodzi wyłącznie o to, żeby konkretny profil w mediach społecznościowych został odblokowany, bo to nie rozwiązuje problemu. Problemem jest władza platform. Serwis może z dnia na dzień usunąć profil, który jest wynikiem wielomiesięcznej lub wieloletniej pracy

i który stanowi kanał komunikacji np. z wyborcami. Problem dostrzega także Unia Europejska. Trwają już prace nad aktem usług cyfrowych – Digital Service Act. Jak podaje Fundacja Panoptykon, ma on uregulować zasady moderacji treści stosowane przez platformy internetowe, a także stworzyć mechanizmy zapewniające większą przejrzystość decyzji moderacyjnych oraz prawo do ich kwestionowania, także przed sądem. Fundacja także bierze udział w pracach legislacyjnych

– składa propozycje poprawek i stara się przekonać unijnych decydentów do przyjęcia takich rozwiązań, które pozwolą na jak najlepszą ochronę wolności słowa. Prace nad przepisami, które uregulują tzw. prywatną cenzurę w Unii Europejskiej, są dość zaawansowane, a ich zakończenia należy się spodziewać w 2022 roku. Następnie niezbędna będzie implementacja nowych przepisów do prawa poszczególnych krajów.

inf. newseria.pl

REKLAMA

komunikat

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.) **Burmistrz Susza** informuje, że w dniu 04.08.2021r. na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suszu został wywieszony do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy:

- nieruchomość lokalowa położona w Suszu przy ul. Słowiańskiej 11 lok 5, oznaczona nr dz. 472 o pow. 170 m².

Wykaz znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzonym przez Urząd Miejski w Suszu pod adresem: <http://bip.susz.pl> w zakładce nieruchomości.

1321luzi-A -P

przetarg

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olecku

ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie chodnika oraz remontu nawierzchni dróg wewnątrzsiedlowych.

Wszelkie informacje można otrzymać w siedzibie SM w Olecku przy ul. Zyndrama 4 (dział techniczny, tel. 87 520 30 67), w godz. 7⁰⁰-15⁰⁰. Oferty należy składać w sekretariacie SM w Olecku, ul. Zyndrama 4 w terminie do **20.08.2021 r. do godz. 9⁰⁰**. Przetarg odbędzie się **20 sierpnia 2021 r. o godz. 10⁰⁰**. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olecku zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez ponoszenia konsekwencji prawnych i finansowych.

Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej w Olecku

40421ocwo-a-M

przetarg

OGŁOSZENIE O PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GIMNEJ

WÓJT GMINY RYCHLIKI

podaje do publicznej wiadomości, że na dzień 15.09.2021 r. na godz. 11.00, w Urzędzie Gminy w Rychlikach (pok. nr 4) ogłoszony został kolejny (czwarty) przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości, oznaczonej nr 146/27 o pow. 0,1511 ha, niezabudowanej, położonej w obrębie Jelonki gmina Rychliki, wpisanej do KW nr EL1E/00032703/4.

Cena wywoławcza nieruchomości do przetargu: 55 950,00 – słownie: pięćdziesiąt pięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt złotych 00/100. Wadium 6 000,00 zł. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest: wpłata wadium w pieniądzu w kasie UG Rychliki lub na rachunek bankowy UG Rychliki, nr 95 8313 0009 0000 0374 3000 0030 Braniewsko - Pasłęcki Bank Spółdzielczy z/s w Pasłęku, w terminie do dnia 08.09.2021 r. Za datę wpłaty wadium uważa się wpływ wymaganej kwoty na rachunek bankowy gminy Rychliki. Na przedmiotową działkę brak mpzp, zgodnie ze studium – jako tereny zabudowy mieszkalno-usługowej, postulowany rozwój. Treść ogłoszenia do pobrania ze strony internetowej gminy Rychliki: [www.rychliki.pl](http://rychliki.pl). i BIP Rychliki: <http://rychliki-ug.bip-wm.pl/public/>. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Urzędzie Gminy w Rychlikach, pok. nr 2A tel. (055) 248-81-50 wew. 29 (w godzinach pracy urzędu od 7.15 - 15.15 od poniedziałku do piątku), e-mail: nieruchomosci@rychliki.pl. Nieruchomość można oglądać w godzinach pracy urzędu, po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu.

32621see1-b-M

WÓJT GMINY GODKOWO

podaje do publicznej wiadomości, że na okres 21 dni licząc od 06.08.2021 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Godkowo znajduje się wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży w obrębie miejscowości Kwiatny Wielkie, gm. Godkowo.

32521see1-a-M

przetarg

Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olecku, ul. Zyndrama 4, 19-400 Olecko,

ogłasza przetarg nieograniczony ofertowy, pisemny na wykonanie remontu klatek schodowych, w budynku położonym w Olecku przy ul. al. Zwycięstwa 39.

Termin składania ofert upływa dnia 20.08.2021 r. o godz. 9⁰⁰. Oferty należy złożyć w sekretariacie Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Zyndrama 4. Otwarcie ofert nastąpi 20.08.2021 r., o godz. 9³⁰, w biurze SM przy ul. Zyndrama 4. Szczegółowe informacje można uzyskać w siedzibie SM przy ul. Zyndrama 4, w godz. 7⁰⁰-15⁰⁰, nr telefonu (87 520 30 67) Zastrzega się prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyny i ponoszenia jakichkolwiek skutków prawnych i finansowych.

Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej w Olecku

40421ocwo-b-M

przetarg

OGŁOSZENIE O PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GIMNEJ

WÓJT GMINY RYCHLIKI

podaje do publicznej wiadomości, że na dzień 15.09.2021 r., na godz. 10.00, w Urzędzie Gminy w Rychlikach (pok. nr 4), ogłoszony został kolejny (czwarty) przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości, oznaczonej nr 146/26 o pow. 0,1493 ha, niezabudowanej, położonej w obrębie Jelonki, Gmina Rychliki, wpisanej do KW nr EL1E/00032703/4.

Cena wywoławcza nieruchomości do przetargu: 54 500,00 zł – słownie: pięćdziesiąt cztery tysiące pięćset złotych 00/100. Wadium 5 500,00 zł. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest: wpłata wadium w pieniądzu w kasie UG Rychliki lub na rachunek bankowy UG Rychliki, nr 95 8313 0009 0000 0374 3000 0030 Braniewsko - Pasłęcki Bank Spółdzielczy z/s w Pasłęku, w terminie do dnia 08.09.2021 r. Za datę wpłaty wadium uważa się wpływ wymaganej kwoty na rachunek bankowy gminy Rychliki. Na przedmiotową działkę brak mpzp, zgodnie ze studium – jako tereny zabudowy mieszkalno-usługowej, postulowany rozwój. Treść ogłoszenia do pobrania ze strony internetowej gminy Rychliki: [www.rychliki.pl](http://rychliki.pl). i BIP Rychliki: <http://rychliki-ug.bip-wm.pl/public/>.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Urzędzie Gminy w Rychlikach, pok. nr 2A, tel. (055) 248-81-50 lub 55 wew. 29 (w godzinach pracy urzędu od 7.15-15.15 od poniedziałku do piątku), e-mail: nieruchomosci@rychliki.pl. Nieruchomość można oglądać w godzinach pracy urzędu, po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu.

32621see1-a-M

Sędzia – komisarz masy upadłości DELIKATES, Agnieszka Dawidziak – Spółki Jawnej w Ostródzie w upadłości likwidacyjnej sygn. akt V GUp 4/14, zawiadamia, iż postanowieniem z dnia 21 lipca 2021 roku dokonał zmiany piątej uzupełniającej listy wierzytelności sporządzonej w postępowaniu upadłościowym DELIKATES, Agnieszka Dawidziak - Mitrenga, Spółka Jawna z siedzibą w Ostródzie w upadłości likwidacyjnej, przedłożonej poprawnie przez syndyka w dniu 29 października 2015 r. (k. 2244 i k. 2258-2263 – tom XII), zatwierdzonej postanowieniem sędziego – komisarza z dnia 5 maja 2016 r. w ten sposób, że wykreślił w całości uznaną na tej liście wierzytelność Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostródzie (ZW 171) - tj. kwotę łączną 6.807,79 zł (słownie: sześć tysięcy osiemset siedem złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) uznaną przez syndyka, a która to kwota pozostała dotychczas niezaspokojona (k. 4841 – tom XXIV). Pouczenie: od powyższego postanowienia przysługuje zażalenie, które wnosi się do Sądu Okręgowego w Gdańsku za pośrednictwem Sądu, który wydał zaskarżone postanowienie – w nieprzekraczalnym terminie tygodnia od dnia obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

32721see1-a-M

przetarg

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

GPI.6840.19.2021

Zgodnie z § 6 ust. 5a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1490 ze zm.)

BURMISTRZ MIASTA DZIAŁDOWO

ogłasza pierwszy ustny przetarg nieograniczony dotyczący sprzedaży nieruchomości niezabudowanej położonej w Działdowie przy ul. Męczenników, stanowiącej własność Gminy-Miasta Działdowo

Oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej, katastru nieruchomości oraz powierzchni: nieruchomość oznaczona nr działki 166/2, o obszarze 0,8188 ha, zapisana w KW nr EL10/00014585/7, położona przy ul. Męczenników w Działdowie.

Cena wywoławcza:

1. Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **1 015 000,00 zł** (słownie złotych: jeden milion piętnaście tysięcy 00/100).
2. Do ceny ustalonej w drodze przetargu zostanie doliczony należny podatek VAT w stawce 23%.

W przypadku zmiany stawki podatku VAT do ceny osiągniętej w drodze przetargu zostanie doliczony podatek VAT w stawce obowiązującej w dniu zawarcia umowy notarialnej.

Wysokość wadium: Wadium wnoszone w pieniądzu polskim w wysokości **200 000,00 zł** (słownie złotych: dwieście tysięcy 00/100) w terminie do dnia **4 października 2021 r.** na konto Urzędu Miasta w Działdowie nr 79 1020 3541 0000 5502 0270 1613 PKO BP S.A. Wadium powinno być wniesione z odpowiednim wyprzedzeniem tak, aby środki pieniężne znalazły się na ww. koncie najpóźniej w dniu 4 października 2021 r. pod rygorem uznania, że warunek wpłaty wadium nie został spełniony. Tytuł wpłaty wadium winien jednoznacznie wskazywać uczestnika przetargu oraz nieruchomość, której wpłata dotyczy. W przypadku zamiaru nabycia nieruchomości w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej, wadium winno być wpłacone w imieniu obojga małżonków.

Termin i miejsce przetargu: 8 października 2021 r. o godz. 11:00 w sali zamkowej Urzędu Miasta w Działdowie ul. Zamkowa 12 13-200 Działdowo.

Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu wraz z pełną klauzulą informacyjną o przetwarzaniu danych osobowych:

- tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta w Działdowie ul. Zamkowa 12, 13-200 Działdowo
- strona internetowa Urzędu Miasta www.dzialdowo.pl.
- Biuletyn Informacji Publicznej <http://bip.dzialdowo.eu/artykuly/1023/rok-2021>
- internetowy serwis prasowy: infopublikator.pl.

Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje dotyczące przetargu: Urząd Miasta w Działdowie ul. Zamkowa 12 pok. 21 (III piętro), tel. 23 697 04 58, 23 697 04 00.

BURMISTRZ
/-/ Grzegorz Mrowiński

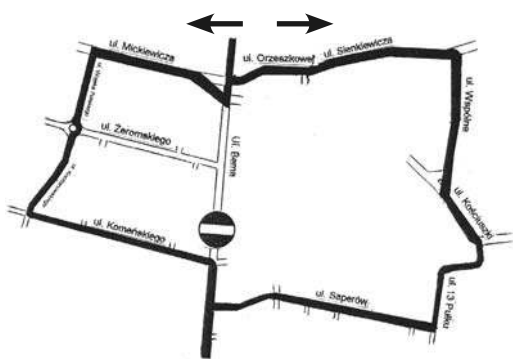
10221nizd-B -P

komunikat

EPWiK sp. z o.o. i PBO EKOBUD sp. z o.o.

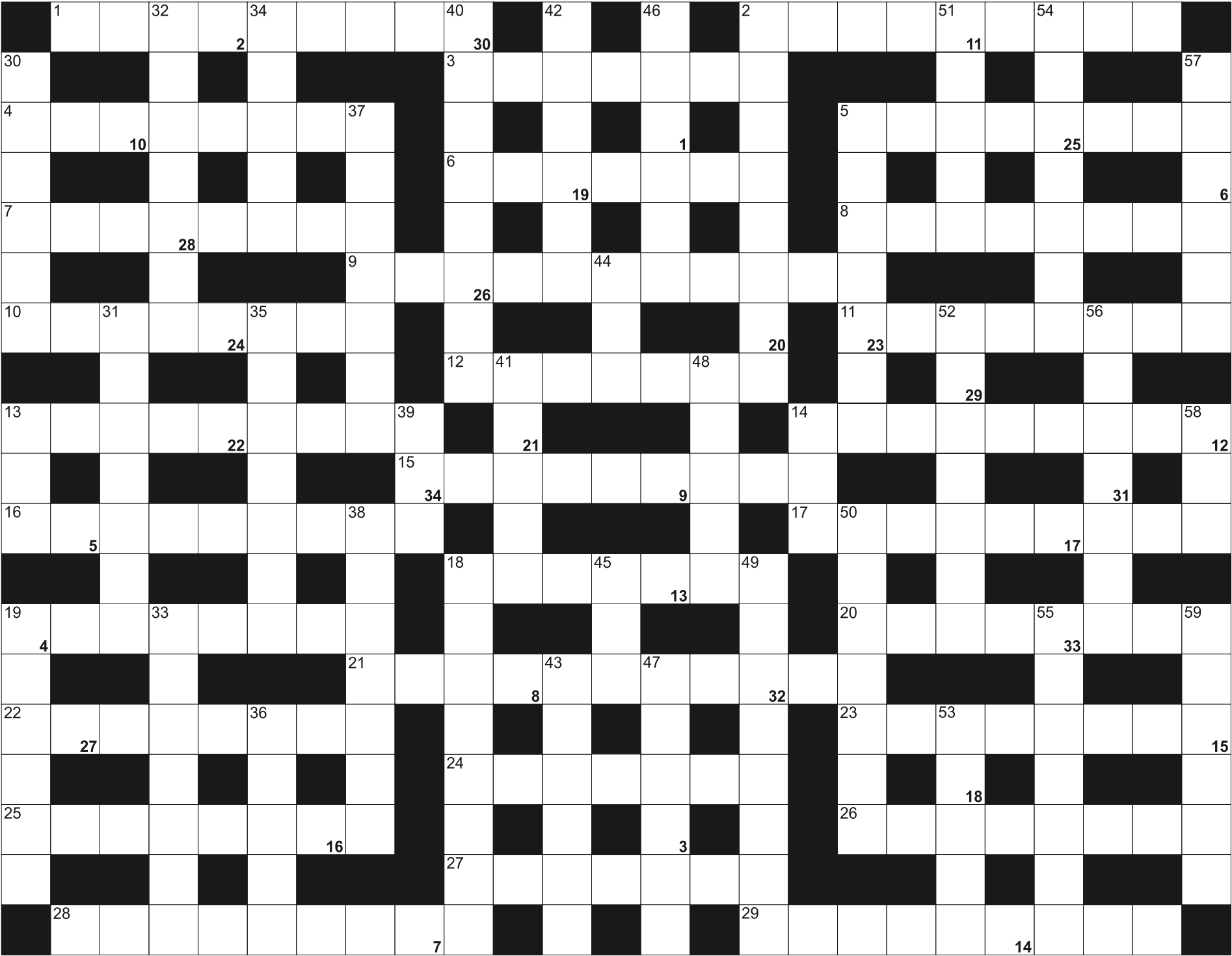
informuje, że w związku z rozpoczęciem w dniu 09.08.2021 r. remontu kanalizacji sanitarnej w ulicy Bema na odcinku od skrzyżowania z ulicą Żeromskiego do skrzyżowania z ulicą Korneńskiego, nastąpią zmiany w obowiązującej organizacji ruchu drogowego. Na wyżej wymienionym odcinku ulicy Bema ruch będzie się odbywał tylko w jednym kierunku w stronę ulicy Łęczyckiej. W przeciwnym kierunku będą wyznaczone objazdy. Objazd po północnej stronie ulicy Bema będzie się odbywał ulicami: Saperów, 13 Pułku (pozostanie ona jednokierunkową ale w przeciwną stronę, czyli w kierunku ulicy Kościuszki), Kościuszki, Wspólną, Sienkiewicza i Orzeszkowej. Możliwy będzie również objazd ulicami: Korneńskiego, Kochanowskiego Wojska Polskiego i Mickiewicza. W okresie prowadzenia robót sygnalizacje świetlne na skrzyżowaniach ulicy Bema z ulicą Żeromskiego i ulicą Saperów zostaną wyłączone. Prosimy kierowców o zapoznanie się z trasami objazdu pokazanymi na załączonym schemacie oraz przestrzeganie obowiązującego oznakowania..

Objazd do ulicy Bema

40521ocwo-A -P

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 34, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9		10		11	12	13	14	15		16	17	18	19		20	21
22		23	24	25		26		27	28	29	30	31	32	33	34									

POZIOMO: 1) zawodnik drużyny narodowej; 2) dzieło literackie Giovanniego Boccaccia; 3) długie ze szczębłami; 4) pomieszczenie do hodowli i obserwacji małych zwierząt; 5) na czele rządu Niemiec i Austrii; 6) specjalista, naukowiec od roślin; 7) Grzegorz dla kolegów; 8) przyjmują samoloty; 9) maluje farbami wodnymi; 10) polskie monety; 11) autor "Siekierzady"; 12) jordanka ze stolicy; 13) biuro wyższej uczelni; 14) sprzedaż kradzionych rzeczy; 15) fryzura; 16) dziedzina medycyny od otyłości; 17) obicie samochodowe lub kanapy; 18) przenośna ścianka plażowa; 19) druga co do wielkości wyspa Filipin; 20) opera Giuseppe Verdiego; 21) ludzie wiecznie niezadowoleni; 22) niespotykane zdarzenie, fenomen; 23) Garibaldi, włoski rewolucjonista; 24) w nich szkła

okularów; 25) ponowne wydanie książki, filmu; 26) ryba nazywana piraruku; 27) kokosowy do ubicia; 28) sopleńiec, nawis jaskiniowy; 29) środek do rozjaśniania włosów.
PIONOWO: 2) wymiana poglądów, polemika; 5) staropolski odkryty pojazd konny, kołobka; 13) drzewo z żołędziami; 14) niedopałek w popielniczkę; 18) epoka kamienia łupanego; 19) skomponował "Wesele Figara"; 30) inaczej tung forda, drzewo; 31) piętnasta litera alfabetu greckiego; 32) gwara, narzecze; 33) na czele oddziału wojskowego; 34) smukłonoga antylopa z Afryki; 35) William, napisał "Ptaśka"; 36) płynie przez słoweńską Nova Goricę; 37) błękitna nazywana marlinem niebieskim; 38) wilec dla botanika; 39) przepływa przez Mirandele; 40) Wilhelm I ... , król Anglii;

41) japońska marka samochodów; 42) protestancki duchowny; 43) wojenne na morzu; 44) Europejska Agencja Kosmiczna; 45) Radcliffe, angielska pisarka; 46) marka pasty do zębów; 47) dostarczane do sklepu; 48) paciorecznik inaczej; 49) sumeryjski bóg wojny i polowań; 50) ... i Barbuda, państwo; 51) Claude francuski malarz, impresjonista; 52) Patti, włoska śpiewaczka operowa; 53) Bolt, były lekkoatleta i sprinter; 54) stolica stanu Karolina Północna; 55) japońska sztuka układania kwiatów; 56) błąd, defekt urzędu; 57) odlana bryła złota; 58) mała Aleksandra; 59) największe jezioro Kostaryki.

GARAŻE Blaszane
BRAMY Garażowe
KOJCE dla Psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

7221otbr-A-G

ZWIERZĘTA

kupię

!!! SKUP BYDŁA, GOTÓWKA,
SZYBKI ODBIÓR, 512-235-693

sprzedam

SPRZEDAŻ kur, kaczek, broj-
lerów, kokoszek, dowóz gra-
tis, tel.728-104-188.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

BUDYNKI, sad 0,23ha, ziemię
rolną 8,5 ha. Stopki. Tel. 538-
215-823

MAGAZYN zbożowy z działką
2ha w terenie zabudowanym
Drygały koło Białej Piskiej. 608-
452-972

SPRZEDAM 2-pokojowe, 43
metrowe mieszkanie po remon-
cie na Zatorzu, 604-512-498

SPRZEDAM działki Płoskinia,
508-123-043

SPRZEDAM: ZIEMIĘ rolną,
Kiersnowo. Tel. 888-648-137

WWW.DOMKIANGIELSKIE.
PL, 503-103-703

ZIEMIĘ rolną 45 ha, w jednym
kawałku. Rogale, okolice Elku,
608-452-972,

ZIEMIĘ rolną 80 ha w jednym
kawałku, Skomack Wielki, oko-
lice Elku, 608-452-972

kupię

DOM, Siedlisko, 89 539 02 00

DZIAŁKĘ, 667-644-520

MIESZKANIE bezpośrednio,
798-796-747

MIESZKANIE kupię, zamienię,
603-584-180

do wynajęcia

POKOJE 1-osobowe, umeblo-
wane, kuchnia, łazienka, 602-
171-581

POKÓJ Nagórki, 504-320-748

PRACA

dam pracę

BYK Limousine 100% na roz-
płodnika, 608-452-972

DZIAŁKI budowlane na granicy
miasta Elk, 3000m2, Bartosze,
608-452-972

FIRMA REMAX (KRAZ: 7765)
oferuje stałą i sezonową pra-
cę w Niemczech bez znajo-
mości niemieckiego. Poszu-
kujemy osób do załadunku
paczek kurierskich, sorto-
wania surowców wtórnych,
pracowników śmieciarek. Za-
pewniamy zakwaterowanie i
transport. 727-001-705.

GOSPOSIĘ do prowadzenia
domu w okolicach Warszawy,
608-452-972

KIEROWCA CE, 503-103-703

MĘŻCZYŹNIE lub małżeństwu
w gospodarstwie, 502-712-884

MĘŻCZYŹNIE lub parze w go-
spodarstwie rolnym przy bydle
mlecznym, zakwaterowanie,
wysokie wynagrodzenie., 609-
823-248

MONTAŻYSTA meblowy tel.
501-710-800

NAPRAWA kempingów, 503-
103-703

NIEMIECKA firma zatrudni w
Niemczech na umowę o pracę
mężczyzn i kobiety do pakowa-
nia. Nie wymagane doświad-
czenie. Tel. 574-557-992; 574-
486-960

PB Witka zatrudni na umowę o
pracę: brukarzy i pomocników
brukarzy. Oferujemy bardzo
dobre warunki pracy. Kontakt
telefoniczny: (089)533-52-51
lub osobisty: 10-434 Olsztyn,
Kołobrzaska 50H

POMOCNIKA ogólnobudowl-
nego, 505-783-503

PRACA w gospodarstwie rol-
nym, 695-522-200

PRACA w gospodarstwie, kro-
wy mleczne, wysokie wynagro-
dzenie, 695-616-300

PRACOWNIKA w gospodar-
stwie rolnym do hodowli bydła,
okolice Elku, z możliwością za-
mieszkania, 608-452-972,

PRZYJMĘ małżeństwo ren-
cistów, emerytów na stałe do
opieki nad domem na Mazu-
rach. Tel/sms 692-936-337

PRZYJMĘ szpachlarzy, mala-
rzy, ogólnobudowlanych, 604-
126-481

SOLIDNA firma zatrudni hy-
draulika, stawka godzinowa do
negocjacji, 604-207-829

TRAKTORZYSTĘ w dużym
gospodarstwie rolnym, z moż-
liwością zamieszkania, okolice
Elku, 608-452-972

ZATRUDNIĘ traktorzystę i po-
mocnika na gospodarstwo rol-
ne. Janów - produkcja roślinna,
504-262-593.

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie
rolnym. Zakwaterowanie, wyży-
wienie + pensja, 602-724-745

ZOOTECHNIKA w dużym go-
spodarstwie rolnym, z możli-
wością zamieszkania; okolice
Elku, 608-452-972

szukam pracy

OKNA umyję, 500-562-520

AUTO-MOTO

kupię

MOTOR MZ, Java, SHL, moto-
rynka, 504-631-626

USŁUGI

budowa | remont

CYKLINOWANIE podłogi +
schody, 507-306-262

DACHY, 579-112-988

GLAZURA, terakota, malowa-
nie, hydrauliczne, panele, 50-
20-60-413

HYDRAULIK, 501-209-794

JCB 4CX, 502-811-658

POLBRUK, 502-811-658

SZALÓWKA, podłoga, bo-
azeria, sztacheta, taras; Tartak
Żarnowo k/Augustowa, 693-
491-205.

USŁUGI glazurnicze, tel. 793
015 716

transport

TRANSPORT, przeprowadzki,
729-242-457

inne

POŻYCZKA z dowozem, 573-
330-099

BIZNES

POSZUKUJĘ przedsiębiorcy
chętnego produkować dwie
nowe maszyny rolnicze w opar-
ciu o GRANT Funduszy Euro-
pejskich, Marek Małachowski,
Olsztyn, Tel.798-724-872

NAUKA

ANGIELSKI, 507-506-536

RÓŻNE

sprzedam

GARAŻE BLASZANE, NO-
WOCZESNE WIATY, 798-710-
329, 698-230-205.

kupię

KUPIĘ garaż blaszany dwu-
spadowy, wymiar 5x4, Ostróda,
667973927

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

SPRZEDAŻ kur, kurcząt - dosta-
wa gratis, 503-508-148

maszyny rolnicze

SIANO, kombajn 1985r.,
prasa Sipma 224/1, 1997r.
Tel.538-215-823

**SPRZEDAM: MASZYNY ROL-
NICZE** UŻYWANE 200SZT. Ki-
wity tel.605-429-486, Ostróda
tel.601-612-068, Węgorzewo ,
tel.539-448-102.

**SPRZEDAM: MASZYNY ROL-
NICZE** UŻYWANE 200 SZT. Ki-
wity tel. 605-429-486, Ostróda
tel.601-612-068, Węgorzewo
tel.539-448-102.

produkty rolne

KUPIĘ: ZBOŻA paszowe, kon-
sumpcyjne. FHU ANIMAR.
Tel.694-508-207

SKUP ZBÓŻ kupi: rzepak, bo-
bik, strączkowe. MIRPOL OR-
NETA. Tel.600-050-034, 600-
050-031

SKUP ZBÓŻ KUPI: zboża pa-
szowe, konsumpcyjne.Tel.606-
505-511

SPRZEDAM: NAWOZY MPK,
SALETRE. Mirpol Ornetą.
Tel.600-050-036, 55-24-21-500

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ

Olsztyn
plac Józefa Bema 5

tel. (89) 539-74-80

tel. (89) 539-74-81

b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

czynne pon.-pt. godz. 7.00-15.00,
sob. **nieczynne**

GDZIE ZAMÓWIĆ OGŁOSZENIE DROBNE?

www.nadajogloszenie.pl

Barczewo

ul. Wojska Polskiego 7
☎ tel./fax (89) 674-04-90
czynne pn.-pt. 9.00-17.00, sob. 9.00-15.00

Bartoszyce, pl. Konstytucji 3 Maja 29

(Biuro turystyczne IKAR)
☎ tel./fax (89) 762-27-11
czynne pn.-pt. 9.00-17.00, sob. 9.00-14.00

Biskupiec

ul. Topiel 2
☎ tel./fax (89) 715-32-50, kom. 509-520-160
czynne pn.-pt. 8.00-16.00, sob. 8.15-12.30

Elbląg

ul. Rybacka 35
☎ tel./fax (55) 236-16-99
czynne pn.-pt. 8.00-16.00, soboty nieczynne

Mitakowo.

ul. Olsztyńska 16 (Urząd Miasta)
☎ tel. (89) 757-83-31
czynne pn., wt., czw. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00,
pt. 8.00-13.00, soboty nieczynne

Mragowo, ul. Ratuszowa 5

(Mragowska Agencja Turystyczna „MAT”)
☎ tel./fax (89)741-81-51
czynne pn.-pt. 9.00-16.00, soboty nieczynne

Nidzica

ul. Traugutta 20 (Gminna Spółdzielnia „SCH”)
☎ tel. (89) 625-21-20, fax (89) 625-26-98
czynne pn.-pt. 7.00-15.00, soboty nieczynne

Ogłoszenia drobne

zamieszczone
w „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ”
i „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”
ukazują się równocześnie
na stronie
www.drobnia.pl

Olsztynek

ul. Chopina 29 (Miejski Dom Kultury)
☎ tel./fax (89) 722 38-76
czynne pn.-pt. 8.00-16.00, soboty nieczynne

Szczytno

ul. Odrodzenia 18 (PTU „Mazur-Pol”)
☎ tel./fax (89) 624-31-48, (89) 624 55 74
czynne pn.-pt. 8.00-17.00, sob. nieczynne

Nekrologi i kondolencje zamieszczone
w „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” i „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”
oraz tygodnikach lokalnych ukazują się równocześnie
na stronie www.pozegnania.net
ZAPAL WIRTUALNĄ ŚWIECZKĘ

GAZETA OLSZTYŃSKA

pozegnania.net

Wyraź swój żal
i zapal wirtualną świeczkę

mp-otbr-6791a-M

Józef Radzewicz
01.04.1944 r. – 28.07.2021 r.

Po długim i dzielnym znoszeniu leczenia zmarł, urodzony w Rudziszkach, dorastający w Bartoszycach, absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, mieszkaniec Olsztyna – Mąż, Tata, Dziadek i Teść – Józef Radzewicz.

Radca Prawny, Wzorowy Żołnierz, znawca historii i polityki, wielbiciel książek, szachów i logiki, kolekcjoner znaczków i monet, fan piłki nożnej.

Bardzo za Tobą tęsknimy.

Byliśmy przekonani, że mamy jeszcze czas...
- Rodzina

2959210pb1-a-M

Łącząc się w żalobie i smutku żegnamy

ś. † p.
Kazimierza Kowalskiego

Wieloletniego Dyrektora Teatru Wielkiego w Łodzi, wybitnego artystę, śpiewaka operowego

Odszedł niespodziewanie, pozostawiając nas w smutku i z poczuciem ogromnej straty.

W naszej pamięci pozostanie jako osoba wspaniałego talentu i dorobku zawodowego na niwie kultury polskiej oraz występów na zagranicznych scenach operowych, krzewiących polską sztukę operową wśród innych narodów, niezwykle pracowita, życzliwa, dobra, o niezwyklej osobowości.

Pogrążonej w żalobie

Rodzinie

składamy
szczere wyrazy współczucia.

mgr Marian Matuszczak mgr Marek Sarnowski dr Wiesław Śniecikowski
Przewodniczący Rady Z-ca Burmistrza Burmistrz Pasłęki
Miejskiej w Pasłęku Pasłęka

32421see1-A -P

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:
• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
*Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE
(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

WWW.POZEGNANIA.NET

Biuro Ogłoszeń, OLSZTYN, plac Józefa Bema 5 Biuro Ogłoszeń, ELBLĄG, ul. Rybacka 35
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne tel. 55-236-18-02
tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl pon.-pt. godz. 8.00-16.00.

289190pb1-C-K

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że
2 sierpnia 2021 r. zmarła

ś. † p.
Teresa Grzenda

Uroczystości pogrzebowe odbędą się
7 sierpnia 2021 r. o godzinie 11.00
w Kościele Przemienienia Pańskiego
w Kurdwanowie, po czym nastąpi odprowadzenie
na Cmentarz Parafialny. 6 sierpnia o godz. 18.00
w Kościele Św. Franciszka z Asyżu w Kortowie
odprawiona zostanie msza w intencji Zmarłej.

Rodzina

2966210pb1-A -C

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 4 sierpnia 2021 r. odszedł od nas w wieku 79 lat
nasz kochany Mąż, Tata i Brat

ś. † p.
Edmund Cezary Ordakowski

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się
10 sierpnia 2021 r. o godz. 12.45 w Kaplicy
przy ul. Poprzecznej, skąd o godz. 13.15
nastąpi wyprowadzenie do grobu rodzinnego
na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Poprzecznej.

Pogrążona w żalobie rodzina

AD-6.08-M

Z całego serca pragniemy podziękować
Pani Ordynator Małgorzacie Wojciechowskiej
z Oddziału Hematologii Szpitala Wojewódzkiego,
całemu personelowi medycznemu, a także
Pani Doktor Ewie Skrzyckiej z P.O.Z. za troskę, oddanie
i trud walki o życie oraz rodzinie, przyjaciółom,
znajomym, którzy uczestniczyli w ostatniej drodze
Naszego Najukochańszego Męża, Taty i Dziadka

ś. † p.
Tadeusza Mrozka

oraz Firmie Pogrzebowej „ACHERON”
wyrazy wdzięczności za życzliwość
i piękną oprawę uroczystości pogrzebowej.

Serdeczne podziękowanie
składa Żona z rodziną

2963210pb1-a-M

Panu **Grzegorzowi Kacprzykowskiemu**
składamy najgłębsze wyrazy współczucia i żalu
z powodu śmierci

Mamy
Zarząd i pracownicy Auto Land

2971210pb1-a-M

Pani **Jolancie Kalinowskiej-Koiszewskiej**
najszczerze wyrazy współczucia z powodu śmierci

Męża
składają: Zarząd Powiatu oraz koleżanki i koledzy
ze Starostwa Powiatowego w Mrągowie

2969210pb1-a-M

AR KA **USŁUGI POGRZEBOWE**

AR KA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ **89 534 72 42, 605 635 908**

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ **89 526 66 01, 605 665 909**

www.arkaolsztyn.pl
Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-g-M

Warmiński
ZAKŁAD POGRZEBOWY

dawniej **market**

OLSZTYN **895 355 300**
ul. Lengowskiego 18-20 **602 327 277**

BISKUPIEC **897 152 093**
ul. Armii Krajowej 4 **608 680 642**

POGOTOWIE POGRZEBOWE **89 527-09-09**
Pomożemy Ci godnie pożegnać

6142190pb1-E-G

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85
tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

Zbigniew Jarmużewski Joanna Kamińska Andrzej Domasiewicz
kom. 602 514 880 kom. 691 410 360 kom. 602 514 888

Gwarantujemy godną
i kulturalną posługę

6144190pb1-a -K

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ **89 67 77 100, kom 530 308 308**

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-a-M

W ELBLĄGU OLIMPIA CHCE WYGRAĆ

PIŁKA NOŻNA\\ W II lidze Olimpia Elbląg podejmie w sobotę Hutnika Kraków (godz. 19.45), natomiast Sokół Ostróda w niedzielę (19.30) o punkty powalczy w Chojnicach. Poza tym sezon rozpoczną zespoły III i IV ligi oraz klasy okręgowej.

II LIGA\\ W drugiej kolejce Olimpia podejmie Hutnika. Na inaugurację sezonu żadna z tych drużyn nie poznała smaku zwycięstwa. Rywal elblązan na wyjeździe zremisował 1:1 z rezerwami Śląska Wrocław - dla drużyny z Suchych Stawów będzie to drugi sezon w II lidze. W minionych rozgrywkach Hutnik z dorobkiem 45 punktów uplasował się na 12. miejscu w tabeli. Warto jednak zauważyć, że w Elblągu wygrał 1:0, natomiast w Krakowie padł bezbramkowy remis. Jak będzie tym razem? Elblązanie do meczu przystąpią w dobrych nastrojach, bo w śróde rundzie wstępnej w Pucharze Polski na wyjeździe wygrali 3:0 z Pogonią Siedlce, natomiast Hutnik u siebie przegrał 0:1 z III-ligową Olimpią Grudziądz.

Drugoligowy sezon Sokół rozpoczął od porażki w Ostródzie z Pogonią Grodzisk Mazowiecki

- DOBRA GRA W PIERWSZYM SPOTKANIU LIGOWYM (2:2 W KALISZU - RED.) ORAZ W PUCHARZE POLSKI POKAZUJE, ŻE DO SEZONU JESTEŚMY DOBRZE PRZYGOTOWANI I GRAMY OFENSYWNIE - OCENIA TRENER TOMASZ GRZEGORCZYK.

- Nasza forma rośnie cały czas, ale żeby wyjść zwycięsko z konfrontacji z Hutnikiem, musimy narzucić swój styl gry, by nie pozwolić rywalowi na zbyt wiele. Na każdy punkt trzeba solidnie i kolektywnie zapracować. Gramy przed własną publicznością, więc nie możemy jej zawieść - mówi Grzegorz, który cieszy się, że do dyspozycji ma wszystkich zawodników. - W meczu pucharowym mogliśmy sobie pozwolić na trzy rozszady, ale teraz do gry powrócą bramkarz Andrzej Witan i pomocnik Klaudiusz Krasa. Dlatego w sobotę nasza druga linia pewnie zagra w nieco innym ustawieniu - kończy elbląski szkoleniowiec.

Wydaje się, że trudniejsze zadanie do wykonania będzie miał Sokół, który o ligowe punkty powalczy w Chojnicach z jednym z głównych kandydatów do awansu.

Gospodarze w efektywny sposób rozpoczęli nowy sezon, bo w poniedziałek pokonali na wyjeździe 4:0 Wigry Suwałki. Natomiast Sokół wystartował słabo, bo u siebie przegrał 0:2 z Pogonią Grodzisk Mazowiecki, jednak w śróde podbudował swoje morale zwycięstwem z Błękitnymi Stargard w Pucharze Polski.

Trener Kotas w tym meczu dał odpocząć swoim najlepszym zawodnikom, wychodząc z założenia, że liga w tym momencie jest najważniejsza, ale jego drużynie nie przeszkodziło to w awansie do 1. rundy Pucharu Polski, chociaż od początku drugiej połowy ostróżdzianie grali w osłabieniu! Ostatecznie Sokół wygrał po dogrywce 4:2, a trzy gole strzelił Sebastian Rugowski.

- PODCZAS PUCHAROWEGO MECZU CAŁY CZAS W GŁOWIE MIAŁEM SPOTKANIE Z CHOJNICZANKĄ - PRZYNAJĘ TRENER KOTAS. - BO JAK TYLKO DAMY JEJ MOŻLIWOŚĆ TWORZENIA SYTUACJI, TO MOŻE SIĘ TO SKOŃCZYĆ DWUCYFROWYM WYNIKEM.

Być może nasza drużyna jest za mocna na III ligę, a na pewno nie na II ligę. Potrze-

bujemy czasu, brakuje nam dwóch tygodni wspólnych treningów, bo drużyna musi się zgrywać, a wtedy będzie iść do przodu. Bronimy się przed spadkiem, a ja cały czas mam obawy, żeby nie było kompromitacji.

Chojniczanka to zdecydowany faworyt nie tylko najbliższego starcia z Sokółem, ale całego sezonu. W Chojnicach zmontowano mocny zespół, który ma powrócić do II ligi. Przypominamy, że ze Stomilu trafili tam Damian Byrtek oraz Sam van Huffel.

• **Inne mecze 2. kolejki, sobota:** GKS Bełchatów - Znicz Pruszków (17), Lech II Poznań - Wisła Puławy (17), Garbarnia Kraków - Radunia Stężyca (15), Pogoń Grodzisk Mazowiecki - Stal Rzeszów (17), KKS 1925 Kalisz - Wigry Suwałki (18); **niedziela:** Pogoń Siedlce - Śląsk II Wrocław (17), Motor Lublin - Ruch Chorzów (20).

PO 1 KOLEJCE

1. Stal	3	5:1
2. Chojnice	3	4:0
3. Motor	3	4:1
4. Pogoń	3	2:0
5. Wisła	3	2:1
6. Radunia	3	1:0
7. Olimpia	1	2:2
Kalisz	1	2:2
9. Ruch	1	1:1
Pogoń	1	1:1

Śląsk II	1	1:1
Hutnik	1	1:1
13. Lech	0	0:1
14. Sokół	0	0:2
15. Znicz	0	1:4
16. Garbarnia	0	1:5
17. Wigry	0	0:4
18. Bełchatów*	-4	1:2

* GKS Bełchatów za zaległości finansowe został ukarany odjęciem 4 punktów

III LIGA\\ **1. kolejka, sobota:** Mamry Giżycko - Lechia Tomaszów Maz. (16), GKS Wiekielec - Świt Nowy Dwór Maz. (17), Piłica Białobrzegi - Znicz Biłgoraj (17), ŁKS II Łódź - Ursus Warszawa (18), Legionovia Legionowo - Jagiellonia II Białystok (16), Wissa Szczuczyn - Błonianka Błonie (17), Unia Skierniewice - Polonia Warszawa (17), KS Kutno - Broń Radom (16); **niedziela:** Pelikan Łowicz - Sokół Aleksandrów Łódzki (12); **pauza:** Legia II Warszawa.

FORBET IV LIGA\\ Podczas weekendu rozpocznie się czwartoligowy sezon, w którym o awans pewnie powalczą Concordia i Huragan, czyli obaj spadkowicze, ale Patryk Małanowski, grający trener Błękitnych Pasym, do faworytów zalicza także Jezioraka i... DKS. - Zespół z Dobrego Miasta jest rozpadziony, więc może być czarnym koniem rozgrywek. Niedawno w efek-

townym stylu wygrał okręgowkę i pewnie ma ochotę na więcej - tłumaczy Małanowski, który bardzo odmłodził pasyński zespół. - Doszli nasi juniorzy oraz trzech młodzieżowców, z którymi w poprzednim sezonie mieliśmy spory kłopot. W tej sytuacji nasz plan na ten sezon to obrona przed spadkiem - szczerze przyznaje szkoleniowiec Błękitnych.

• **1. kolejka, sobota:** DKS Dobro Miasto - Kaczkan Huragan Morąg (16), Motor Lubawa - Mazur Ełk (16), Pisa Barczewo - Polonia Lidzbark Warmiński (17), Zatoka Braniewo - Concordia Elbląg (15), Błękitni Orneto - MKS Korze (16); **niedziela:** Olimpia II Elbląg - Mrągowia Mrągowo (17), Polonia Iłowo - Granica Kętrzyn (17), Jeziorak Iława - Błękitni Pasym (16).

KLASA OKRĘGOWA\\ W sobotnim meczu ze Śniardwami na tym poziomie rozgrywkowym zadebiutuje KS Wojciechy, który do okręgówki awansował po wygranych barażach. Skład beniaminka jest oparty na miejscowych zawodnikach - w tej chwili trener Robert Pieciewicz ma do dyspozycji aż 26 zawodników. - Kadra liczna, ale jakościowo mogłoby być trochę lepiej. Jednak nie ma co narzekać - twierdzi szkoleniowiec. - Chcemy z tego roku wyciągnąć jak najwięcej do-

świadczenia, żeby klub dalej się rozwijał, no i oczywiście chcemy obronić się przed spadkiem.

NIESTETY, NIEWIELE WIEMY O RYWALACH, DLA NAS KAŻDY ZESPÓŁ BĘDZIE ZAGADKĄ, WIĘC BĘDZIEMY ICH POZNAWAĆ W BOJU. NA RAZIE MUSIMY SIĘ TEJ LIGI UCZYĆ, DLATEGO W RUNDZIE WIOSENNEJ POWINNO BYĆ LEPIEJ - Z OPTYZMEM KOŃCZY ROBERT PIECEWICZ.

• **Grupa 1, sobota:** Rominta Gołdap - Omulew Wielbark (17), KS Wojciechy - Śniardwy Orzysz (18), MKS Jeziorany - Żagiel Piecki (18), Vegaoria Węgorzewo - Orleń Reszel (17), Czarni Olecko - Naki Olsztyn (15); **niedziela:** Pojezierze Prostki - Łyna Sępólno (16), Rona O3 Ełk - Victoria Bartoszyce (15:30), Wilczek Wilkowo - Tęcza Biskupiec (17).

• **Grupa 2, sobota:** Start Nidzica - Polonia Pastęk (17), Unia Susz - Delfin Rybno (17), Ossa Biskupiec Pomorski - Tęcza Miłomłyn (17), Radomniak Radomno - Ewingi Zalewo (16), Płomień Turznica - MKS Miłkowo (17), Olimpia Olsztynek - Warmia Olsztyn (10); **niedziela:** Grunwald Gierzwałd - Drwęca Nowe Miasto Lubawskie (14), Czarni Rudzieniec - Kormoran Zwierzewo (16).

EKSTRAKLASA\\ W pierwszym meczu 3. rundy eliminacji Ligi Mistrzów Legia Warszawa na wyjeździe zremisowała 1:1 z chorwackim GNK Dinamo. Rewanż odbędzie się 10 sierpnia o godz. 21. Z tego powodu sobotni mecz Legii z Zagłębiem Lubin został przełożony na 15 grudnia.

• **Inne mecze 3. kolejki, piątek:** Górnik Łęczna - Warta Poznań (18), Lech Poznań - Cracovia (20:30); **sobota:** Górnik Zabrze - Stal Mielec (17:30), Jagiellonia Białystok - Bruk-Bet Termalica Nieciecza (15); **niedziela:** Pogoń Szczecin - Piast Gliwice (15), Śląsk Wrocław - Lechia Gdańsk (20), Wisła Kraków - Raków Częstochowa (17:30); **poniedziałek:** Wisła Płock - Radomniak Radom (18).

EM, JK, dryh

OLIMPIJSKIE SPRINTEM

LEKKA ATLETYKA\\ Dzisiaj o godz. 13.50 rozpocznie się w Tokio finał rzutu oszczepem kobiet. Może to być kolejny złoty medal dla Polski, ponieważ wielką faworytką jest Maria Andrejczyk. Przypomnijmy, że podczas kwalifikacji minimum wynosiło 63 metry, a Polce wystarczył tylko jeden rzut (65,24), by wejść do finału. Drugi wynik eliminacji osiągnęła Amerykanka Maggie Malone (63,07), a trzecia była Australijka Kelsey-Lee Barber (62,59). Dopiero z 11. wynikiem do finału awansowała druga na tegorocznej liście światowej Niemka Christin Hussong (61,68).

• Polska kobieta sztafeta 4x400 m (Anna Kietbasieńska, Iga Baumgart-Witan, Małgorzata Hołub-Kowalik i Justyna Święty-Ersetic) awansowała do finału po znakomitym biegu półfinałowym, w którym uzyskała najlepszy w tym sezonie czas (3.23,10). Polki szybciej pobięły jedynie na mistrzostwach świata w Dosze (3.21,89). Drugie miejsce w „polskim” półfinale zajęły Kubanki (3.24,04), a trzecie Belgijki (3.24,08). Natomiast w drugim półfinale szybciej od Polek pobięły Amerykanki (3.20,86) i Jamajki (3.21,95). Poza tym do decydującego biegu dzięki czasom awansowały Holenderki i Kanadyjki. Finał zaplanowano na sobotę o godz. 14:30. Warto przypomnieć, że Iga Baumgart-Witan, Małgorzata Hołub-Kowalik i Justyna Święty-Ersetic podczas igrzysk w Tokio zdobyły już złoty medal w rywalizacji sztafet mieszanych 4x400 m. Niestety, w dzisiejszym finale sztafeta 4x100 m, który zaplanowano na g. 15.30, Polek nie zobaczymy. Marika Popowicz-Drapała, Paulina Paluch, Klaudia Adamek i Pia Skrzyszowska w swoim półfinale zajęły czwarte miejsce z czasem 43,09 (najlepszy wynik w tym sezonie). Zwyciężyły Niemki (42,00), drugie miejsce zajęła Szwajcaria (42,05), a trzecie Chiny (42,82). W drugim półfinale zwyciężyły Brytyjki (41,55), a miejsca w finale uzupełniły reprezentantki USA i Jamajki. Polki nie wywalczyły awansu, bo w drugim półfinale rywalki z Francji i Holandii miały lepsze czasy. Natomiast wśród mężczyzn do dzisiejszego finału (15.50) sztafeta 4x100 m awansowały: Ghana, Niemcy, Kanada, Jamajka, Wielka Brytania, Chiny, Włochy i Japonia.

„Pracowałem na ten moment więcej niż połowę swojego życia, jestem w szczytowej formie a tu plaskacz w policzek” - napisał w mediach społecznościowych Marcin Lewandowski po kontuzji, która wyeliminowała go z walki o olimpijski medal

• Marcin Lewandowski z powodu kontuzji nie ukończył półfinałowego biegu na 1500 m. Polak podejrzewa, że urazu nabawił się przez... nowe superbuty. Lewandowski to aktualny brązowy medalista mistrzostw świata z 2019 roku, a do Tokio przyjechał w świetnej formie, o czym świadczył pobity niedawno rekord kraju. W swojej bogatej kolekcji ma medale mistrzostw Polski, MŚ, ME, HME i HMS, ale brakuje w niej tego najważniejszego olimpijskiego krążka. Miał nadzieję, że w Tokio uzupełni ten brak, niestety, los chciał inaczej. W biegu eliminacyjnym miał jeszcze szczęście, bo chociaż upadł i zajął ostatnie miejsce, to po odwołaniu złożonym przez polską ekipę ostatecznie został dokończony do półfinału, ponieważ upadek był wynikiem błędu jednego z rywali. Niestety, w czwartek lepiej nie było, bo chociaż długo biegł w czołówce, to w pewnym momencie stanął, złapał się za tydkę i szedł z bieżni. Okazało się, że odezwała się kontuzja, której 7 lipca doznał w Monako, kiedy bił rekord kraju. - Do Japonii przyjechałem z drobnym urazem tydki. Badanie pokazało jedynie, że jest blizna i mogę odczuwać dyskomfort, ale to nic poważnego - przed kamerami TVP wyjaśnił Marcin Lewandowski. - Powiedziałem sobie, że dopóki noga mi nie odpadnie, będę ryzykował i dam z siebie

wszystko. W trakcie biegu dwa razy bardzo mocny prąd przeszedł mi przez tydkę, mimo że jestem na silnych lekach przeciwbólowych, to bardzo mocno poczułem. Nie byłem w stanie biec. Tym bardziej jest to przykre, że to tempo biegu było bardzo wolne. Mogłbym w trakcie biegu czytać książkę, nieskromnie mówiąc. Nie wiem, jak wielkiej próbie poddaje mnie Pan Bóg, ale nie pozostaje mi nic innego, jak robić swoje. Powodem kontuzji są prawdopodobnie superkolce z karbonową płytką w podeszwie, których używała także polska sztafeta mieszana 4x400 metrów. Nasi mistrzowie olimpijscy zgodnie twierdzili, że superbuty pomagają im szybciej biegać. Jednak wielu ekspertów uważa, że kolce te powinny być używane tylko na zawodach, a nie na treningach, bo są kontuzjogenne. - Nowe buty rzeczywiście są rewelacyjne, mówi się, że w nich biega się 1,5 sekundy szybciej - przyznał Lewandowski. - Mimo to w eliminacjach pobięłem w starych kolcach. W półfinale też miałem ich użyć, a nowe chciałem założyć tylko na finał. Niestety, stare całkowicie się rozleciały, musiałem więc zaryzykować, no i zapłaciłem za to bardzo wysoką cenę. Gdy emocje opadły Marcin Lewandowski przed grupą dziennikarzy zapowiedział, że był to jego ostatni olimpijski start. W 2024 roku w Paryżu na pewno już go nie zobaczymy.

my: - Nie ma co oszukiwać siebie, kibiców, sponsorów. Ewentualnie w Paryżu będę w roli działacza - przyznał ze śmiechem. - Zbliża się moment, w którym zacznę spędzać czas ze swoimi najbliższymi. Bardzo mi żal, że nie zdobędę olimpijskiego medalu, bo zasłużyłem na to 10 lat. Jednak nie udało się, a ja podkreślałem, że bieganie to nie jest całe moje życie. Nie będę się załamawał, nie będę płakał, bo są rzeczy dla mnie ważniejsze niż bieganie. Tu się realizowałem, spełniałem marzenia, ale największe szczęście czeka na mnie w domu. Jeśli ktoś w tym momencie mówi, że mam wielkiego pecha, to przesadza. Ludzie tracą najbliższych, tracą zdrowie, tracą domy - to jest prawdziwe nieszczęście, a nie brak awansu do finału igrzysk olimpijskich. W tym krótkim momencie jestem pechowcem, ale ogólnie jestem szczęśliwym mężem, ojcem, przyjacielem. Jestem szczęśliwym człowiekiem. A że noga mi odpadała i nie byłem w stanie ukończyć biegu? No trudno, jeszcze raz mówię: wezmę to na klatę - zakończył Marcin Lewandowski. Problem z butami, a właściwie z jednym butem, miał wcześniej także Michał Rozmys, nasz drugi reprezentant w półfinałowym biegu na 1500 m. Już na początku rywalizacji Polak został zahaczony przez rywala, w efekcie jeden z jego butów został na bieżni. Mimo

beznadziejnej sytuacji Rozmus w jednym bucie i skarpecie dobiegł do mety, tracąc do najlepszych ponad 20 sekund. Tuż po biegu jego sztab zgłosił protest, który został przyjęty! W efekcie Polak pobięnie w finale.

Najszybszy w półfinałach był Kenijczyk Abel Kipsang, który ustanowił nowy rekord olimpijski - 3.31,65. Finał zaplanowano na sobotę o godzinie 13:40.

SIATKÓWKA\\ Kolejna niespodzianka, a nawet sensacja w Tokio, bowiem Brazylijczycy, obrońcy tytułu mistrzów olimpijskich z Rio de Janeiro, przegrali 1:3 (18, -21, -24, -23) z Rosją. Ten mecz przejdzie do historii światowej siatkówki, bowiem w trzecim secie Brazylijczycy prowadzili 20:12, by ostatecznie przegrać do 24... W drugim półfinale Francuzi poradzili sobie z Argentyną, wygrywając 3:0 (22, 19, 22). Tym samym Francuzi, którzy rozgrywki grupowe zakończyli dopiero na czwartym miejscu, a potem ograli Polaków, po raz pierwszy zagrają w olimpijskim finale! Decydujące o rozdziale medali mecze zostaną rozegrane w sobotę: g. 6.30: Brazylia - Argentyna; g. 14.15: Rosja - Francja.

• W turnieju kobiecym do półfinałów dostały się reprezentacje Serbii, USA, Brazylii i Korei Południowej. **Wyniki ćwierćfinałów:** Korea Płd. - Turcja 3:2 (-17, 17, 26, -18, 13), Dominikana - USA 0:3 (-11, -20, -19), Serbia - Włochy 3:0 (21, 14, 21), Brazylia - Rosja 3:1 (-23, 21, 19, 22). **Półfinały, sobota g. 6:** Serbia - USA, **g. 14:** Brazylia - Korea Płd.

KOSZYKÓWKA\\ Do olimpijskiego finału po dramatycznym meczu awansowali Francuzi, którzy pokonali 90:89 Słowenię. W ostatniej akcji meczu piłkę mieli Słowenci, pod kosz przedart się Klemen Prepelič i dwie sekundy przed końcem oddał rzut na wagę finału. Punktów jednak nie zdobył, bo jak spod ziemi, a raczej spod parkietu, wyskoczył Nicolas Batum, skrzydłowy reprezentacji Francji, który efektywnym blokiem powstrzymał Prepeličicia. W drugim półfinale Amerykanie wygrali 97:78 z Australią. Finał zostanie rozegrany w sobotę o g. 4.30, a o godz. 13 rozpocznie się mecz o 3. miejsce.

• **Półfinał kobiet, piątek g. 6.40:** USA - Serbia, g. 13: Japonia - Francja; sobota g. 9 - mecz o 3. miejsce, niedziela g. 4.30 - finał.

PIŁKA RĘCZNA\\ W sobotnim finale (g. 14) Francuzi zagrają z Duńczykami, a cztery godziny wcześniej Egipcjanie powalczą z Hiszpanami o brązowy medal olimpijski.

• **Wyniki półfinałów:** Francja - Egipt 27:23, Dania - Hiszpania 27:23.

• **Wyniki ćwierćfinałów kobiet:** Czarnogóra - RKO 26:32 (15:17), Norwegia - Węgry 26:22 (12:10), Szwecja - Korea Południowa 39:30 (21:13), Francja - Holandia 32:22 (19:11); **półfinały, piątek g. 10:** Szwecja - Francja, **g. 14:** Norwegia - RKO; **niedziela g. 4:** mecz o 3. miejsce, **g. 8:** finał.

KLASYFIKACJA MEDALOWA\\ Na czele wciąż są Chiny (34 złote, 24 srebrne i 16 brązowych), które wyprzedzają Amerykanów. Bardzo dobre trzecie miejsce zajmują gospodarze igrzysk, którzy w sumie mają już 46 medali. Polska jest na 20. pozycji.

CZOŁÓWKĄ		
1. Chiny	34-24-16	74
2. USA	29-35-27	91
3. Japonia	22-10-14	46
4. Australia	17-5-19	41
5. ROC	16-22-20	58
6. Wlk. Brytania	16-18-17	51
7. Niemcy	9-9-16	34
8. Francja	7-11-9	27
9. Włochy	7-10-18	35
10. Holandia	7-9-10	26
11. N. Zelandia	7-6-6	19
12. Korea Płd.	6-4-9	19
13. Węgry	5-7-3	15
14. Kanada	5-5-8	18
15. Kuba	5-3-4	12
16. Brazylia	4-4-8	16
17. Czechy	4-3-2	9
18. Hiszpania	3-4-5	12
Szwajcaria	3-4-5	12
20. Polska	3-3-4	10

SPORT.wm.pl

DO CZTERECH RAZY SZTUKA?

I LIGA PIŁKARSKA\\ W niedzielę o godz. 15 Stomil rozpocznie wyjazdowy mecz z GKS 1962 Jastrzębie, którego trenerem jest były trener Olimpii Elbląg Jacek Trzeciak. Olsztynianie będą chcieli się zrehabilitować za niedawną porażkę z Chrobrym.

Podopieczni Adriana Stawskiego rozpoczęli sezon od porażki 1:2 na własnym stadionie z Chrobrym Głogów, ale mimo to pozostawili po sobie dobre wrażenie. Kibice, którzy opuszczali stadion przy al. Piłsudskiego 69a, dziękowali piłkarzom za zaangażowanie i walkę do ostatniej minuty.

Jednak Stomil w I lidze nie utrzyma się tylko dzięki temu, że po każdym spotkaniu będzie po sobie pozostawiał bardzo dobre wrażenie. To nie jazda figurowa, tu trzeba zdobywać punkty i to już na początku sezonu, żeby nie wpaść w kryzys, z którego potem będzie ciężko wyjść.

W niedzielę olsztyński zespół zagra na wyjeździe z GKS 1962 Jastrzębie, którego trenerem jest były trener Olimpii Elbląg Jacek Trzeciak. Rywale podobnie jak Stomil rozpoczęli zmagania od porażki (u siebie 0:2 z Puszczą), więc w niedzielę spotkają się dwa zespoły, z których jeden zdobędzie pierwsze punkty tego lata.

Fot. Łukasz Kozłowski

- BARDZO WIERZĘ W ZESPÓŁ, WIERZĘ, ŻE BĘDZIE GRAŁ NA MIARĘ OCZEKIWAŃ KIBICÓW, WRĘCZ JESTEM PRZEKONANY O TYM - MÓWI ADRIAN STAWSKI, TRENER STOMILU.

- JEDNOCZEŚNIE BARDZO BYM CHCIAŁ PODZIĘKOWAĆ KIBICOM, KTÓRZY MIMO PORAŻKI POŻEGNALI NAS OKLASKAMI, BO TO JEST BUDUJĄCE. OBIECUJĘ KIBICOM, ŻE ZESPÓŁ BĘDZIE JESZCZE WIĘCEJ WALCZYŁ, JESZCZE WIĘCEJ ZASUWAŁ, ŻEBY DAĆ IM RADOŚĆ.

Przed sezonem w olsztyńskim pierwszoligowcu zaszły - wymuszone sytuacją finansową - bardzo duże zmiany kadrowe

Stomil w ostatnim meczu nabrał mocy na boisku po zmianach, jakich dokonał olsztyński szkoleniowiec. W drugiej połowie w akcji widzieliśmy m.in. Wojciecha Reimana, Patryka Mikitę oraz Merveille Fundambu. Ten ostatni zaliczył nawet premierowe trafienie, a fani olsztyńskiego klubu uznali go za najlepszego piłkarza meczu.

Dlatego tych trzech piłkarzy możemy zobaczyć w wyjściowej jedenastce w Jastrzębiu. Być może Stawski będzie chciał dokonać zmian w obronie, która nie zagrała zbyt dobrze, chociaż szkoleniowiec Stomilu nie ma za

dużego pola manewru i od dłuższego czasu liczy na to, że jeszcze ktoś dołączy do formacji obronnej. Z Chrobrym Damian Ciechanowski zagrał tak słabo, że niektórzy kibice zaczęli tęsknić za Januszem Bucholcem (obecnie czwartoligowy DKS Dobrze Miasto). Maciej Dampc wykazywał momenty dobrej gry, ale wiadać, że w ostatnich miesiącach nie grał w piłkę. Niestety, przy utracie dwóch bramek zamieszany był nowy kapitan Stomilu Rafał Remisz.

Natomiast na ławce rezerwowych na pewno nie zobaczymy trenera bramkarzy Przemysława Norko, który w drugiej połowie meczu

z Chrobrym obejrzał czerwoną kartkę za komentowanie decyzji arbitra.

W POPRZEDNIM SEZONIE Z DRUŻYNĄ Z JASTRZĘBIA STOMIL MIERZYŁ SIĘ TRZYKROTNIE - DWA RAZY W LIDZE I RAZ W PUCHARZE POLSKI. NIESTETY, ZA KAŻDYM RAZEM RYWALE OKAZYWALI SIĘ LEPSI OD OLSZTYŃSKIEGO ZESPOŁU.

To już jednak historia, więc teraz należy zrobić wszystko, by nie przegrać czwartego raz z rzędu.

Być może jeszcze jest za wcześnie na wywieranie presji, ale należy pamiętać, że w tym sezonie z I ligi spadną trzy zespoły, a nie jeden - jak to było w poprzednich rozgrywkach.

• **Inne mecze 2. kolejki, piątek:** Resovia - GKS Tychy (18); Podbeskidzie Bielsko-Biała - Odra Opole (20:30); **sobota:** Miedź Legnica - GKS Katowice (12:40), Górnik Polkowice - Sandecja Nowy Sącz (18), Arka Gdynia - Chrobry Głogów (20:30); **niedziela:** ŁKS Łódź - Skra Częstochowa (18), Zagłębie Sosnowiec - Widzew Łódź (12:40); **poniedziałek:** Korona Kielce - Puszcza Niepołomice (18).

EM, dryh

PO 1 KOLEJCE

1. Miedź	3	4:1
2. Widzew	3	3:0
3. Puszcza	3	2:0
Korona	3	2:0
5. Chrobry	3	2:1
6. Katowice	1	2:2
Resovia	1	2:2
8. Arka	1	1:1
GKS Tychy	1	1:1
ŁKS Łódź	1	1:1
Zagłębie	1	1:1
Górnik	1	1:1
Podbeskidzie	1	1:1
14. Stomil	0	1:2
15. Skra	0	0:2
Jastrzębie	0	0:2
17. Odra	0	1:4
18. Sandecja	0	0:3